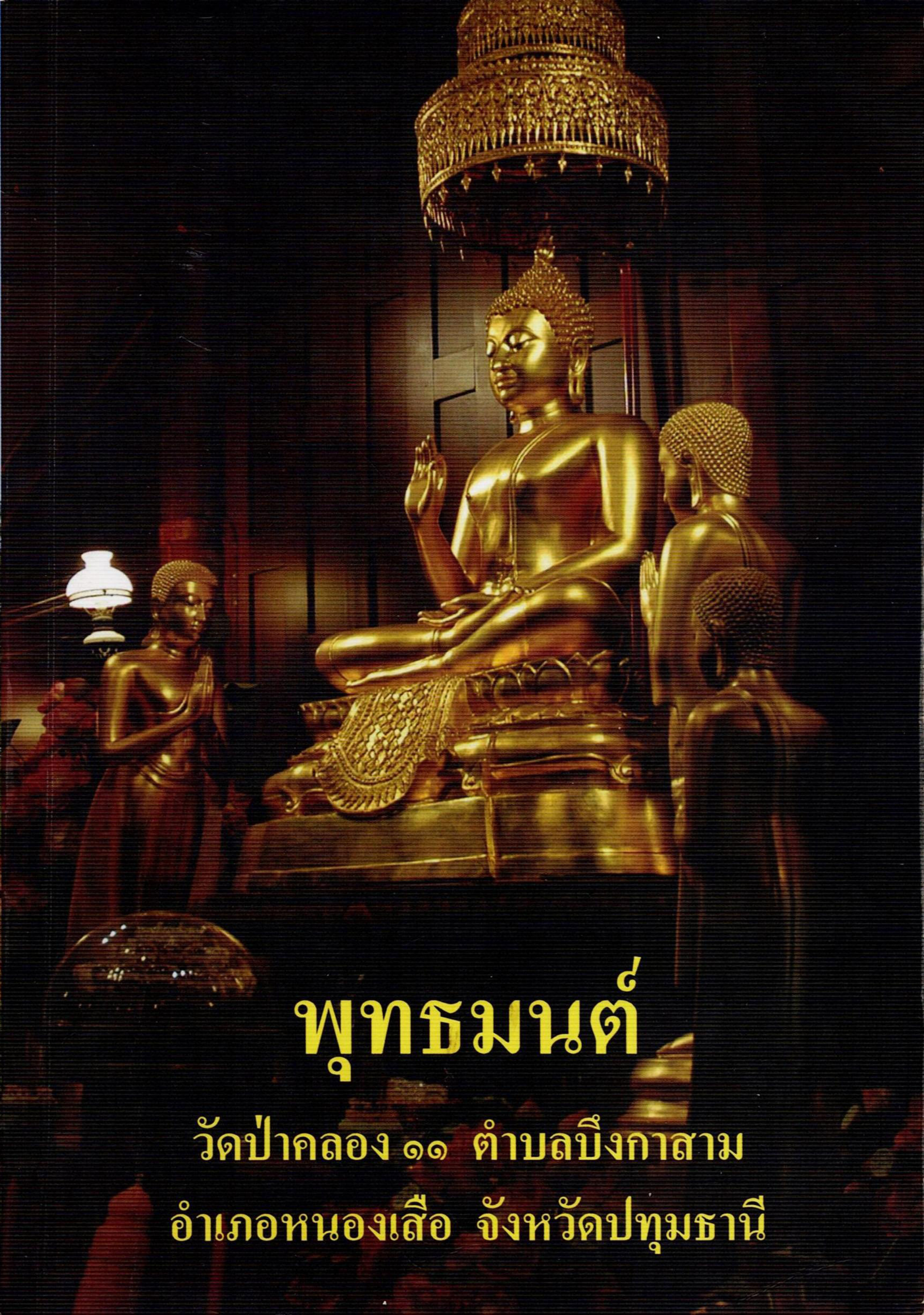

พุทธมนต์

วัดป่าคลอง ๑๑ ตำบลบึงกาสาม

อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

พุทธมนต์ วัดป่าคลอง ๑๑ ตำบลบึงกาสาม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

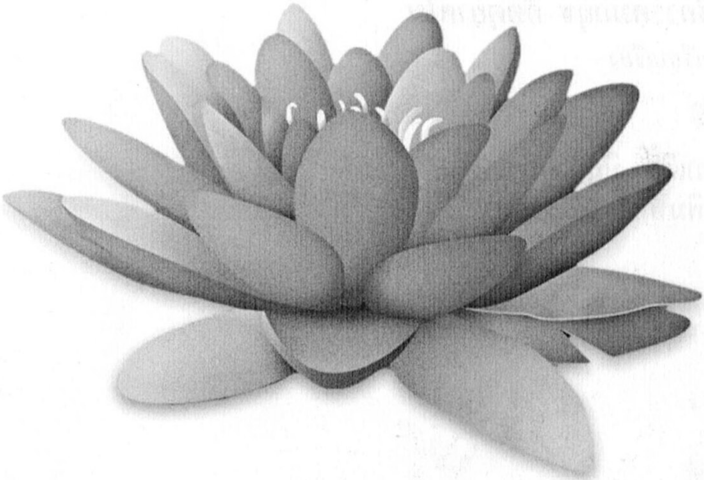

สิบหนึ่งสวดมนต์

พระอธิการคมกฤช กิตฺตฺยาคโม
รวบรวมเรียบเรียง

สิบหนึ่งสวดมนต์

พระอธิการคมกฤช กิตฺตฺยาคโม
รวบรวมเรียบเรียง

พิมพ์เพิ่มเติม : มิถุนายน ๒๕๖๐
จำนวนพิมพ์ : ๒,๐๐๐ เล่ม

สารบัญ

บทสวด		หน้า
๑. ทำวัตรเช้า		**๑**
คำอภิวาท		๑
บูชา		๒
ปุพพภาคนมการ		๒
พุทธาภิถุติ		๒
ธัมมาภิถุติ		๓
สังฆาภิถุติ		๓
รตนัตตยัปปณามคาถา	พุทโธ สุสุทโธ	๔
สังเวคปริกิตตนปาฐะ	อิธะ ตะถาคะโต	๕
ตังขะณิกะปัจจะเวกขะณะปาฐะ	ปฏิสังขา โยนิโส	๖
สามเณรสิกขา (เฉพาะบทสวด)	อะนุญญาสิ โข	๗
๒. ทำวัตรเย็น		**๘**
คำนมัสการพระบรมสารีริกธาตุ	อุกาสะ ทวาระตะเยนะ	๙
ปุพพภาคนมการ		๙
พุทธานุสสติ		๑๐
พุทธาภิคีติ		๑๐
ธัมมานุสสติ		๑๑
ธัมมาภิคีติ		๑๑
สังฆานุสสะติ		๑๒
สังฆาภิคีติ		๑๓
สะระณะคะมะนะปาฐัง	พุทธัง สะระณัง	๑๔
สัจจะกิริยาคาถา	นัตถิ เม	๑๔
มะหาการุณิโกนาโถติอาทิกาคาถา	มะหาการุณิโก	๑๕
เขมาเขมะสะระณะคะมะนะปะริทีปิกาคาถา	พะหุง เว สะระณัง	๑๕

บทสวด			หน้า
คำนมัสการรอยพระพุทธบาท		วันทามิ พุทธัง	๑๖
อดีตปัจจเวกขณปาฐะ		อัชชะ มะยา	๑๘
ปัญจอภิณหปัจจเวกขณปาฐะ		ชะราธัมโมมหิ	๑๘
ทะสะธัมมะสุตตะ (แปล)		ทะสะ อิเม	๑๙
กายะคะตาสะติภาวนาปาฐะ (แปล)		อะยัง โข เม	๒๑
ปัตติทานะคาถา		ยา เทวะตา	๒๓
อิมินา ปุญญะกัมเมนาติอาทิกาปัตติทานะคาถา		อิมินา	๒๓
บทเจริญพรหมวิหาร		อะหัง สุขิโต	๒๔
แผ่เมตตาและอุทิศส่วนกุศล		สัพเพ สัตตา	๒๕
๓. บทสวดแต่ละค่ำ			**๒๕**
ชุมนุมเทวดา	๑ ค่ำ	สะรัชชัง สะเสนัง	๒๕
นะมะการะสิทธิคาถา	๑ ค่ำ	โย จักขุมา	๒๖
สัมพุทเธ	๑ ค่ำ	สัมพุทเธ	๒๗
นะโมการะอัฏฐะกะ	๑ ค่ำ	นะโม อะระหะโต	๒๘
มังคะละสูตร	๒ ค่ำ	เอวัมเม สุตัง	๒๘
ระตะนะสุตตัง	๒ ค่ำ	ยานีธะ	๓๐
กะระณียะเมตตะสูตร	๓ ค่ำ	กะระณียะมัตถะกุสะเลนะ	๓๔
ขันธะปะริตตะคาถา	๓ ค่ำ	วิรูปักเขหิ	๓๕
โมระปะริตร	๓ ค่ำ	อุเทตะยัญจักขุมา	๓๕
วัฏฏะกะปะริตร	๔ ค่ำ	อัตถิ โลเก	๓๖
อาฏานาฏิยะปะริตร	๔ ค่ำ	วิปัสสิสสะ	๓๗
อังคุลิมาละปะริตร	๕ ค่ำ	ยะโตหัง ภะคินิ	๓๘
อะภะยะปะริตร	๕ ค่ำ	ยันทุนนิมิตตัง	๓๙
ทุกขัปปัตตา	๕ ค่ำ	ทุกขัปปัตตา	๔๐
ถวายพรพระ	๖ ค่ำ	พาหุง สะหัสสะมะภิ	๔๑
ชยมังคลคาถา	๖ ค่ำ	มะหาการุณิโก	๔๒
ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสูตร	๗ ค่ำ	เอวัมเม สุตัง	๔๓

บทสวด			หน้า
อะนัตตะลักขะณะสูตร	๘ ค่ำ	เอวัมเม สุตัง	๔๘
อาทิตตะปะริยายะสูตร	๙ ค่ำ	เอวัมเม สุตัง	๕๑
ธัมมะสังคะณีมาติกาปาฐะ	๑๐ ค่ำ	กุสะลา ธัมมา	๕๔
พระอภิธรรม พระสังคิณี	๑๑ ค่ำ	กุสะลา ธัมมา	๕๕
พระวิภังค์	๑๑ ค่ำ	ปัญจักขันธา	๕๖
พระธาตุกะถา	๑๑ ค่ำ	สังคะโห อะสังคะโห	๕๖
พระปุคคะละปัญญัติ	๑๑ ค่ำ	ฉะ ปัญญัตติโย	๕๖
พระกะถาวัตถุ	๑๑ ค่ำ	ปุคคะโล อุปะลัพภะต	๕๗
พระยะมะกะ	๑๑ ค่ำ	เย เกจิ กุสะลา	๕๗
พระมะหาปัฏฐาน	๑๑ ค่ำ	เหตุปัจจะโย	๕๗
ปัพพะโตปะมะคาถา	๑๒ ค่ำ	ยะถาปิ เสลา	๕๘
อะริยะธะนะคาถา	๑๒ ค่ำ	ยัสสะ สัทธา	๕๘
ธัมมะนิยามะสูตร	๑๓ ค่ำ	เอวัมเม สุตัง	๕๙
ติลักขะณาทิคาถา	๑๓ ค่ำ	สัพเพ สังขารา	๖๐
วิปัสสะนาภูมิปาฐะ	๑๔ ค่ำ	ปัญจักขันธา	๖๑
พุทธะอุทานะคาถา	๑๔ ค่ำ	ยะทา หะเว	๖๒
ภัทเทกะรัตตะคาถา	๑๔ ค่ำ	อะตีตัง นานวาคะเมยยะ	๖๓
โอวาทะปาฏิโมกขาทิปาโฐ	๑๕ ค่ำ	อุทิฏฐัง โข เตนะ	๖๓
สีลุทเทสะปาโฐ	๑๕ ค่ำ	ภาสิตะมิทัง เตนะ	๖๔
ตายะนะคาถา	๑๕ ค่ำ	ฉินทะ โสตัง	๖๔
ชัยยะมังคะละคาถา		นะโม เม	๖๕
๔. บทให้พร			
อนุโมทนาวิธี			๖๘
อะนุโมทะนารัมภะคาถา		ยะถา วาริหา	๖๘
สุมังคะละคาถา		โหตุ สัพพัง	๖๙
มงคลจักรวาฬน้อย		สัพพะพุทธานุภาเวนะ	๖๙

บทสวด		หน้า
เกณิยานุโมทะนาคาถา	อัคคิหุตตัง	๗๐
กาละทานะสุตตะคาถา	กาเล ทะทันติ	๗๐
วิหาระทานะคาถา	สีตัง อุณหัง	๗๑
เทวะตาทิสสะทักขิณานุโมทะนาคาถา	ยัส์มิง ปะเทเส	๗๑
เทวะตาภิสัมมันตะนะคาถา	ยานีธะ ภูตานิ	๗๒
อัคคัปปะสาทะสุตตะคาถา	อัคคะโต เว	๗๒
โภชะนะทานานุโมทะนาคาถา	อายุโท พะละโท	๗๓
อาทิยะสุตตะคาถา	ภุตตา โภคา	๗๓
ระตะนะนัตตะยานุภาวาทิคาถา	ระตะนัตตะยานุภาเวนะ	๗๔
๕. บทเบ็ดเตล็ด		
คำถวายเครื่องสักการะในวันวิสาขะบูชา		
และวันวิสาขอัฏฐมีบูชา	หันทะ มะยัง พุทธัสสะ	๗๔
คำถวายเครื่องสักการะในวันอาสาฬหบูชา	หันทะ มะยัง พุทธัสสะ	๗๗
คำสักการะบูชาวันมาฆะปุระณะมี	หันทะ มะยัง	๘๐
คำอาราธนาศีล ๕ ปกติ	มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง	๘๓
คำอาราธนาศีล ๘ ปกติ	มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง	๘๓
คำอาราธนาศีล ๘ พิเศษ คืออุโบสถศีล	มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ	๘๔
คำอาราธนาแสดงธรรม	พ๎รัห์มา จะ โลกาธิปะตี	๘๕
คำอาราธนาสวดพระปริตร	วิปัตติปะฏิพาหายะ	๘๕
คำบังสุกุลคนเป็น	อะจิรัง วะตะยัง กาโย	๘๕
บังสุกุลตาย	อะนิจจา วะตะ	๘๖
หลักการอ่านภาษาบาลีเบื้องต้น		๘๖
อุปสมบทแบบคณะธรรมยุต		๘๙
คำพินทุกัปปะผ้า		๙๙
คำอธิษฐานบริขาร		๙๙
อธิษฐานมี ๒		๑๐๑

บทสวด	หน้า
ปัจจุทธรณ์หรือถอนอธิษฐาน	๑๐๑
วิกัป	๑๐๒
วิกัปลับหลัง	๑๐๓
คำถอนวิกัป	๑๐๓
วิธีแสดงอาบัติ	๑๐๔
คำอธิษฐานเข้าพรรษา	๑๐๕
คำขอขมา	๑๐๕
การขอนิสัย	๑๐๖
คำปวารณาออกพรรษา	๑๐๗
คำลาสิกขา	๑๐๘
คำถวายผ้ากฐินทาน	๑๐๘
ญัตติทุติยกรรมวาจา	๑๑๒
คำกรานกฐิน	๑๑๔
คำเสนออนุโมทนากฐิน	๑๑๔
คำอนุโมทนากฐิน	๑๑๕
คำถวายผ้าป่า	๑๑๕
คำชักผ้าป่า	๑๑๖
คำถวายสังฆทาน	๑๑๖
คำอุปโลกน์สังฆทาน	๑๑๖
บทสวดมงคลจักรวาลใหญ่	๑๑๗
พระบรมราโชวาทของในหลวง	๑๑๙

จงรักษาจิตใจตนเอง
ดั่งบุรุษรักษาบาตรซึ่งเปี่ยมด้วยน้ำมัน

ถ่อมตนทำให้คนเกรง อวดเบ่งทำให้คนเกลียด

พบกันเพื่อจาก

ทำวัตรเช้า

เมื่อเข้าประชุมพร้อมกันแล้ว เวลาผู้เป็นหัวหน้าทำสักการะ พึงพร้อมกันยืนขึ้นหรือนั่งคุกเข่าประณมมือ ครั้นเสร็จแล้วพึงนั่งคุกเข่า ผู้เป็นหัวหน้าพึงกล่าวคำอภิวาทนำให้หมู่ว่าตามเป็นตอน ๆ ไป ดังนี้ :-

คำอภิวาท

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา,

พระผู้มีพระภาคเป็นผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้เองชอบ

ตัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทกราบไหว้พระผู้มีพระภาคพระองค์นั้น *(กราบ)*

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

พระธรรมที่พระผู้มีพระภาคตรัสดีแล้ว

ตัง ธัมมัง นะมัสสามิ.

ข้าพเจ้านมัสการกราบไหว้พระธรรมนั้น *(กราบ)*

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคที่ท่านปฏิบัติดีแล้ว,

ตัง สังฆัง นะมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมกราบไหว้พระสงฆ์นั้น *(กราบ)*

บูชา

[ผู้เป็นหัวหน้าว่าแต่ผู้เดียว]

ยะมัมหะ โข มะยัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา, อุททิสสะ ปัพพะชิตา[๑] โย โน ภะคะวา สัตถา, ยัสสะ จะ มะยัง ภะคะวะโต ธัมมัง โรเจมะ, อิเมหิ[๒] สักกาเรหิ ตัง ภะคะวันตัง สะสัทธัมมัง สะสาวะกะสังฆัง อะภิปูชะยามะ.

ปุพพภาคนมการ

[(*นำ*) หันทะทานิ มะยันตัง ภะคะวันตัง วาจายะ อะภิถุตุง ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส]

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(๓ หน)

พุทธาภิถุติ

[(*นำ*) หันทะ มะยัง พุทธาภิถุติง กะโรมะ เส]

โย โส ตะถาคะโต อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวา; โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง, สะพรหมะกัง

---

๑. คฤหัสถ์พึงเว้นคำว่า **อุทัยทิสังสะ ปัพพะชิตา**

๒. ถ้าเครื่องสักการะอยู่ในที่ไกล พึงเปลี่ยน เป็น **เอตหิ.** ถ้าเครื่องสักการะอย่างเดียว พึงเปลี่ยนเป็น **อิมินา สักกาเรนะ** หรือ **เอเตนะ สักกาเรนะ**

สัสสะมะณะพราหมะณิง ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อะภิญญา สัจฉิกัตวา ปะเวเทสิ, โย ธัมมัง เทเสสิ อาทิกัลยาณัง, มัชเฌกัลยาณัง ปะริโยสานะกัลยาณัง สาตถัง สะพยัญชะนัง เกวะละปะริปุณณัง ปะริสุทธัง พรหมะจะริยัง ปะกาเสสิ; ตะมะหัง ภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ภะคะวันตัง สิระสา นะมามิ.

(พึงกราบลงหนหนึ่ง)

ธัมมาภิถุติ

[*(นำ)* หันทะ มะยัง ธัมมาภิถุติง กะโรมะ เส]

โย โส สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก, ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ ; ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง ธัมมัง สิระสา นะมามิ.

(พึงกราบลงหนหนึ่ง)

สังฆาภิถุติ

[*(นำ)* หันทะ มะยัง สังฆาภิถุติง กะโรมะ เส]

โย โส สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลิกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสะ; ตะมะหัง สังฆัง อะภิปูชะยามิ ตะมะหัง สังฆัง สิระสา นะมามิ

(พึงกราบลงหนหนึ่ง แล้วนั่งราบ)

รตนัตตยัปปณามคาถา

[*(นำ)* หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ สังเวคะวัตถุปะริทีปะกะปาฐัญจะ ภะณามะ เส[๓]]

พุทโธ สุสุทโธ กะรุณามะหัณณะโว,
โยจจันตะสุทธัพพะระญาณะโลจะโน,
โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะฆาตะโก,
วันทามิ พุทธัง อะหะมาทะเรนะ ตัง.

ธัมโม ปะทีโป วิยะ ตัสสะ สัตถุโน โย,
มัคคะปากามะตะเภทะภินนะโก,
โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน,
วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง.

สังโฆ สุเขตาภยะติเขตตะสัญญิโต,
โย ทิฏฐะสันโต สุคะตานุโพธะโก,
โลลัปปะหีโน อะริโย สุเมธะโส,
วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง.

อิจเจวะเมกันตะภิปูชะเนยยะกัง,
วัตถุตตะยัง วันทะยะตาภิสังขะตัง,
ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ สัพพุปัททะวา,
มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะสิทธิยา.

---

๓. วิธีนำอย่างนี้ ท่านใช้ควบกับสังเวคปริทีปกปาฐด้วย ในกาลบางคราวมีเวลาน้อย ท่านมักสวดเพียง รตนัตตยัปปณามคาถา อย่างเดียว ถ้าสวดอย่างเดียวพึงว่า หันทะ มะยัง ระตะนัตตะยัปปะณามะคาถาโย ภะณามะ สัง

สังเวคปริกิตตนปาฐะ[๔]

อิธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, ธัมโม จะ เทสิโต นิยยานิโก อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก สัมโพธะคามี สุคะตัปปะเวทิโต, มะยันตัง ธัมมัง สุต์วา เอวัง ชานามะ, ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา, อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข, ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข, ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา, เสยยะถีทัง, รูปูปาทานักขันโธ, เวทะนูปาทานักขันโธ, สัญญูปาทานักขันโธ, สังขารูปาทานักขันโธ, วิญญาณูปาทานักขันโธ, เยสัง ปะริญญายะ, ธะระมาโน โส ภะคะวา, เอวัง พะหุลัง สาวะเก วิเนติ, เอวัง ภาคา จะ ปะนัสสะ ภะคะวะโต สาวะเกสุ อะนุสาสะนี, พะหุลา ปะวัตตะติ, รูปัง อะนิจจัง, เวทะนา อะนิจจา, สัญญา อะนิจจา, สังขารา อะนิจจา, วิญญาณัง อะนิจจัง, รูปัง อะนัตตา, เวทะนา อะนัตตา, สัญญา อะนัตตา, สังขารา อะนัตตา, วิญญาณัง อะนัตตา, สัพเพ สังขารา อะนิจจา, สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ. เต[๕] มะยัง, โอติณณามะหะ ชาติยา ชะรามะระเณนะ, โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ, ทุกโขติณณา ทุกขะปะเรตา, อัปเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา ปัญญาเยถาติ.

---

๔. สังเวควัตถุ หากจะนำไปสวดในการบางคราว เช่น สวดในเวลาคราวกฐิน เป็นต้น พึงนำว่า หันทะ มะยัง สังเวคปริกิตตนปาฐะ ภะณามะ เส. อนึ่ง สังเวควัตถุนั้น เรียกต่างๆ กัน เรียกว่า สัง-เวคปริทีปากะปาฐะ บ้าง สังเวคปริกิตตนปาฐะ บ้าง สังเวควัตถุปริทีปากะปาฐะ บ้าง สังเวควัตถุปริทีปากะปาฐะ บ้าง

๕. คำว่า เต มะยัง สตรีพึงว่า ตา มะยัง

จิระปะรินิพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง อุททิสสะ อะระหันตัง สัมมาสัมพุทธัง, สัทธา อะคารัสะมา อะนะคาริยัง ปัพพะชิตา, ตัส๎มิง ภะคะวะติ พ๎รัห๎มะจะริยัง จะรามะ, ภิกขูนัง สิกขาสาชีวะสะมาปันนา[๖], ตัง โน พ๎รัห๎มะจะริยัง อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ.

คฤหัสถ์สวดตั้งแต่ต้นจนถึง ปัญญาเยถาติ. แล้วสวดดังนี้)

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ตัสสะ ภะคะวะโต สาสะนัง, ยะถาสะติ ยะถาพะลัง มะนะสิกะโรมะ, อะนุปะฏิปัชชามะ, สา สา โน ปะฏิปัตติ, อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยายะ สังวัตตะตุ ฯ

ตังขะณิกะปัจจะเวกขะณะปาฐะ

ปะฏิสังขา โยนิโส จีวะรัง ปะฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณะหัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาเทวะ หิริโกปินะปะฏิจฉาทะนัตถัง ฯ

ปะฏิสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ปะฏิเสวามิ, เนวะ ทะวายะ นะ มะทายะ นะ มัณฑะนายะ นะ วิภูสะนายะ, ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา ยาปะนายะ วิหิงสุปะระติยา พรัหมะจะริยานุคคะหายะ, อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ, ยาตะรา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ ฯ

---

๖. สามเณรพึงเว้นคำว่า "ภิกขูนัง สิกขาสาชีวะสะมาปันนา"

ปะฏิสังขา โยนิโส เสนาสะนัง ปะฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณะหัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง ฯ

ปะฏิสังขา โยนิโส คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขารัง ปะฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ, อัพะยาปัชฌะปะระมะตายาติ ฯ

สามเณรสิกขา (เฉพาะบทสวด)

อะนุญญาสิ โข ภะคะวา, สามะเณรานัง ทะสะ สิกขาปะทานิ เตสุ จะ สามะเณเรหิ สิกขิตุง, ปาณาติปาตา เวระมะณี, อะทินนาทานา เวระมะณี, อะพรัหมะจะริยา เวระมะณี, มุสาวาทา เวระมะณี สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี, วิกาละโภชะนาเวระมะณี, นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนา เวระมะณี, มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี, อุจจาสะยะนะ มะหาสะยะนา เวระมะณี, ชาตะ รูปะ ระชะตะ ปะฏิคคะหะณา เวระมะณี.

อะนุญญาสิ โข ภะคะวา, ทะสะหิ อังเคหิ สะมันนาคะตัง สามะเณรัง นาเสตุง, กะตะเมหิ ทะสะหิ, ปาณาติปาตี โหติ, อะทินนาทายี โหติ, อะพรัหมะจารี โหติ, มุสาวาที โหติ, มัชชะปายี โหติ, พุทธัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ, ธัมมัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ, สังฆัสสะ อะวัณณัง ภาสะติ, มิจฉาทิฏฐิโก โหติ, ภิกขุณี ทูสะโก โหติ, อะนุญญาสิ โข ภะคะวา, อิเมหิ ทะสะหิ อังเคหิ สะมันนาคะตัง สามะเณรัง นาเสตุนติ.

อะนุญญาสิ โข ภะคะวา, ปัญจะหิ อังเคหิ สะมันนาคะตัสสะ สามะเณรัสสะ ทัณฑะกัมมัง กาตุง, กะตะเมหิ ปัญจะหิ, ภิกขูนัง อะลาภายะ ปะริสักกะติ, ภิกขูนัง อะนัตถายะ ปะริสักกะติ, ภิกขูนัง อะนาวาสายะ ปะริสักกะติ, ภิกขู อักโกสะติ ปะริภาสะติ, ภิกขู ภิกขูหิ เภเทติ, อะนุญญาสิ โข ภะคะวา, อิเมหิ ปัญจะหิ อังเคหิ สะมันนาคะตัสสะ สามะเณรัสสะ ทัณฑะกัมมัง กาตุนติ.

พุทธศาสนาในปัจจุบัน
กำลังเป็นศาสนาแห่งการนึกคิดมิใช่ปฏิบัติ

เมื่อผิดสิ่งใดแล้วมักปกป้องความผิดของตัวเอง
นี่คือการทำความผิดครั้งใหม่ที่รุนแรงกว่าเดิม

ความฉลาดที่แท้คือการเห็นข้อบกพร่องของตนเอง

ทำวัตรเย็น

กิจเบื้องต้น เช่นทำการสักการะ กล่าวคำอภิวาทเป็นต้น เหมือนทำวัตรเช้า.

คำนมัสการพระบรมสารีริกธาตุ

อุกาสะ, ทวาระตะเยนะ กะตัง, สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุโน ภันเต, วันทามิ ภันเต เจติยัง, สัพพัง สัพพัตถะ ฐาเน, สุปะติฏฐิตัง สารีรังกะธาตุง, มะหาโพธิง พุทธะรูปัง, สักการัตถัง, อะหัง วันทามิ ธาตุโย, อะหัง วันทามิ สัพพะโส, อิจเจตัง ระตะนัตตะยัง, อะหัง วันทามิ สัพพะทา, พุทธปูชา มะหาเตชะวันโต, ธัมมะปูชา มะหัปปัญโญ, สังฆะปูชา มะหาโภคะวะโห, พุทธัง ธัมมัง สังฆัง, ชีวิตัง ยาวะนิพพานัง สะระนัง คัจฉามิ, ปะริสุทโธ อะหังภันเต, ปะริสุทโธติมัง, พุทโธ ธัมโม สังโฆ ธาเรตุ.

ปุพพภาคนมการ

[*(นำ)* หันทะทานิ มะยันตัง ภะคะวันตัง วาจายะ อะภิคายิตุง ปุพพะภาคะนะมะการัญเจวะ พุทธานุสสะตินะยัญจะ กะโรมะ เส.]

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

(๓ หน)

พุทธานุสสติ

ตัง โข ปะนะ ภะคะวันตัง เอวัง กัลยาโณ กิตติสัทโท อัพภุคคะโต อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถาเทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ.

(หยุดระลึกถึงพระพุทธคุณตามสมควร)

พุทธาภิคีติ

(*นำ*) หันทะ มะยัง พุทธาภิคีติ กะโรมะ เส ฯ

พุทธะวาระหันตะวะระตาทิคุณาภิยุตโต
สุทธาภิญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต
โพเธสิ โย สุชะนะตังกะมะลังวะ สูโร
วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชิเนนทัง.

พุทโธ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,
ปะฐะมานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง.
พุทธัสสาหัส์มิ ทาโส[๗] วะ พุทโธ เม สามิกิสสะโร,
พุทโธ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม.
พุทธัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,
วันทันโต[๘] หัง จะริสสามิ พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง.
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง,

---

๗. สตรีสวดคำว่า พุทธัสสาหัส์มิ ทาสี วะ.

๘. สตรีสวดคำว่า วันทันตีหัง.

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน,
พุทธัง เม วันทะมาเนนะ[๕] ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา ฯ

(พึงกราบหมอบลงว่า)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา
พุทเธ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง
พุทโธ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ พุทเธฯ

(พึงนั่งคุกเข่าขึ้น)

ธัมมานุสสติ

(*นำ*) **หันทะ มะยัง ธัมมานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส)**

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูฮีติ.

(หยุดระลึกถึงพระธรรมคุณตามสมควร)

ธัมมาภิคีติ

(*นำ*) **หันทะ มะยัง ธัมมาภิคีติง กะโรมะ เส ฯ**

สวากขาตะตาทิคุณะโยคะวะเสนะ เสยโย,
โย มัคคะปากะปะริยัตติวิโมกขะเภโท,

---

๕. สตรีสวดคำว่า **พุทธัง เม วันทะมานายะ.**

ธัมโม กุโลกะปะตะนา ตะทะธาริธารี,

วันทามะหัง ตะมะหะรัง วะระธัมมะเมตัง.

ธัมโม โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,
ทุติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง.
ธัมมัสสาหัส์มิ ทาโส[๑๐] วะ ธัมโม เม สามิกิสสะโร,
ธัมโม ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม.
ธัมมัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,
วันทันโต[๑๑] หัง จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง.
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน,
ธัมมัง เม วันทะมาเนนะ ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา ฯ

(พึงนั่งคุกเข่าขึ้น)

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา
ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง
ธัมโม ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม ฯ

สังฆานุสสะติ

(*นำ*) หันทะ มะยัง สังฆานุสสะตินะยัง กะโรมะ เส ฯ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน

---

๑๐. สตรีสวดคำว่า **ธัมมัสสาหัส์มิ ทาสี วะ.**

๑๑. สตรีสวดคำว่า **วันทันตีหัง.**

ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโย อัญชะลิกะระณีโย, อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ ฯ

(หยุดระลึกถึงพระสังฆคุณตามสมควร)

สังฆาภิคีติ

(*นำ*) **หันทะ มะยัง สังฆาภิคีติง กะโรมะ เส ฯ**

สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคุณาภิยุตโต,
โยฏฐัพพิโธ อะริยะปุคคะละสังฆะเสฏโฐ,
สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต,
วันทามะหัง ตะมะริยานะ คะณัง สุสุทธัง.

สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง สะระณัง เขมะมุตตะมัง,
ตะติยานุสสะติฏฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง.
สังฆัสสาหัสมิ ทาโส[๑๒] วะ สังโฆ เม สามิกิสสะโร,
สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ วิธาตา จะ หิตัสสะ เม.
สังฆัสสาหัง นิยยาเทมิ สะรีรัญชีวิตัญจิทัง,
วันทันโตหัง[๑๓] จะริสสามิ สังฆัสโสปะฏิปันนะตัง,
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ วัฑเฒยยัง สัตถุ สาสะเน.
สังฆัง เม วันทะมาเนนะ[๑๔] ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,
สัพเพปิ อันตะรายา เม มาเหสุง ตัสสะ เตชะสา ฯ

(กราบหมอบลงว่า)

---

๑๒. สตรีสวดคำว่า **สังฆัสสาหัสมิ ทาสี วะ.**

๑๓. สตรีสวดคำว่า **วันทันตีหัง.**

๑๔. สตรีสวดคำว่า **สังฆัง วันทะมานายะ.**

กาเยนะ วาจายะ วะ เจตะสา วา
สังเฆ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง
สังโฆ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังเฆ ฯ

(จบแล้วพึงนั่งราบให้เรียบร้อย)

[*(นำ)* หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.]

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ *(๓ หน)*

สะระณะคะมะนะปาฐัง

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

สัจจะกิริยาคาถา

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง พุทโธ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เม (เต)* โหตุ สัพพะทา

* สวดให้ตนเองใช้ เต สวดให้ผู้อื่นใช้ เม

นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง ธัมโม เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เม (เต)* โหตุ สัพพะทา
นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง สังโฆ เม สะระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เม (เต)* โหตุ สัพพะทา.

มะหาการุณิโกนาโถติอาทิกาคาถา

มะหาการุณิโก นาโถ อัตถายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรต์วา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ มา โหนตุ สัพพุปัททะวา
มะหาการุณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรต์วา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ มา โหนตุ สัพพุปัททะวา
มะหาการุณิโก นาโถ สุขายะ สัพพะปาณินัง
ปูเรต์วา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ มา โหนตุ สัพพุปัททะวา ฯ

เขมาเขมะสะระณะคะมะนะปะริทีปิกาคาถา

พะหุง เว สะระณัง ยันติ ปัพพะตานิ วะนานิ จะ
อารามะรุกขะเจต์ยานิ มะนุสสา ภะยะตัชชิตา
เนตัง โข สะระณัง เขมัง เนตัง สะระณะมุตตะมัง
เนตัง สะระณะมาคัมมะ สัพพะทุกขา ปะมุจจะติ
โย จะ พุทธัญจะ ธัมมัญจะ สังฆัญจะ สะระณัง คะโต
จัตตาริ อะริยะสัจจานิ สัมมัปปัญญายะ ปัสสะติ

ทุกขัง ทุกขะสะมุปปาทัง ทุกขัสสะ จะ อะติกกะมัง
อะริยัญจัฏฐังคิกัง มัคคัง ทุกขูปะสะมะคามินัง
เอตัง โข สะระณัง เขมัง เอตัง สะระณะมุตตะมัง
เอตัง สะระณะมะคัมมะ สัพพะทุกขา ปะมุจจะตีติ.

คำนมัสการรอยพระพุทธบาท

วันทามิ พุทธัง ภะวะปาระติณณัง.

ข้าพเจ้าขอนมัสการพระพุทธเจ้า ผู้ข้ามพ้นฝั่งแห่งภพ.

ติโลกะเกตุง ติภะเวกะนาถัง.

ผู้เป็นธงชัยของไตรโลก ผู้เป็นนาถะอันเอกของไตรภพ.

โย โลกะเสฏโฐ สะกะลัง กิเลสัง เฉตะวานะ โพเสิ ชะนัง อะนันตัง

ผู้ประเสริฐในโลกตัดกิเลสทั้งสิ้นได้แล้ว ช่วยปลุกชนหามิได้ ให้ตื่น.

ยัง นัมมะทายะ นะทิยา ปุลิเน จะ ตีเร.

รอยพระบาทใดอันพระพุทธองค์ ได้ทรงแสดงไว้ในหาดทราย แทบฝั่งแม่น้ำนัมมทา.

ยัง สัจจะพันธะคิริเก สุมะนาจะลัคเค,

รอยพระบาทใดอันพระพุทธองค์ ได้ทรงแสดงไว้เหนือยอดเขา สัจจะพันธ์และเหนือยอดเขาสุมะนา,

ยัง ตัตถะ โยนะกะปุเร มุนิโน จะ ปาทัง ตัง ปาทะลัญชะนะมะหัง สิระสา นะมามิ.

รอยพระบาทใด อันพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงไว้ในเมืองโยนก ข้าพเจ้าขอนมัสการพระบาท และรอยพระบาทนั้น ๆ ของพระมุนี ด้วยเศียรเกล้า.

สุวัณณะมาลิเก สุวัณณะปัพพะเต สุมะนะกูเฏ โยนะกะปุเร นัมมะทายะ นะทิยา ปัญจะปาทะวะรัง ฐานัง อะหัง วันทามิ ทูระโต.

ข้าพเจ้า ขอนมัสการสถานที่มีรอยพระบาทอันประเสริฐห้าสถาน แต่ที่ไกล คือที่เขาสุวรรณมาลิกหนึ่ง ที่เขาสุบรรพตหนึ่ง ที่ยอดเขาสุมนกูฏหนึ่ง ที่โยนกบุรีหนึ่ง ที่แม่น้ำชื่อนัมมทาหนึ่ง.

อิจเจวะมัจจันตะนะมัสสะเนยยัง นะมัสสะมาโน ระตะนัตตะยัง ยัง.

ข้าพเจ้า นมัสการอยู่ซึ่งพระรัตนตรัยใด อันบุคคลควรไหว้โดยส่วนยิ่งด้วยประการฉะนี้.

ปุญญาภิสันทัง วิปุลัง อะลัตถัง,

ได้แล้วซึ่งกองบุญอันไพบูลย์,

ตัสสานุภาเวนะ หะตันตะราโย.

ขออานุภาพพระรัตนตรัยนั้น จงขจัดภัยอันตรายเสียเถิด.

อามันตะยามิ โว ภิกขะเว.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราขอเตือนท่านทั้งหลาย.

ปะฏิเวทะยามิ โว ภิกขะเว,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ขอให้ท่านทั้งหลายทราบไว้ว่า,

ขะยะวะยะธัมมา สังขารา.

สังขารทั้งหลายมีอันเสื่อมสิ้นไปเป็นธรรมดา.

อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถาติ.

ขอให้ท่านทั้งหลาย จงยังประโยชน์ตน ประโยชน์ท่านให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด ด้วยประการฉะนี้ แล.

อดีตปัจจเวกขณปาฐะ

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต๎วา ยัง จีวะรัง ปะริภุตตัง, ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณ๎หัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ หิริโกปินะปะฏิจฉาทะนัตถัง,

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต๎วา โย ปิณฑะปาโต ปะริภุตโต, โส เนวะ ท๎วายะ, นะ มะทายะ, นะ มัณฑะนายะ, นะ วิภูสะนายะ, ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ ฐิติยา, ยาปะนายะ, วิหิงสุปะระติยา, พ๎รัห๎มะจะริยานุคคะหายะ, อิติ ปุราณัญจะ เวทะนัง ปะฏิหังขามิ, นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปปาเทสสามิ, ยาต๎รา จะ เม ภะวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ ผาสุวิหาโร จาติ,

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต๎วา ยัง เสนาสะนัง ปะริภุตตัง, ตัง ยาวะเทวะ สีตัสสะ ปะฏิฆาตายะ, อุณ๎หัสสะ ปะฏิฆาตายะ, ฑังสะมะกะสะวาตาตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ปะฏิฆาตายะ, ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ปะฏิสัลลานารามัตถัง,

อัชชะ มะยา อะปัจจะเวกขิต๎วา โย คิลานะปัจจะยะเภสัชชะปะริกขาโร ปะริภุตโต, โส ยาวะเทวะ อุปปันนานัง เวยยาพาธิกานัง เวทะนานัง ปะฏิฆาตายะ, อัพ๎ยาปัชฌะปะระมะตายาติ,

ปัญจอภิณหปัจจเวกขณปาฐะ

๑. **ชะราธัมโมมหิ ชะรัง อะนะตีโต.**

เรามีความแก่เป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้

๒. **พะยาธิธัมโมมหิ พะยาธิง อะนะตีโต.**

เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้

๓. **มะระณะธัมโมมหิ มะระณัง อะนะตีโต.**
เรามีความตายเป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้

๔. **สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว.**
เราจักละเว้นเป็นต่างๆ คือว่าจักต้องพลัดพรากจากของรัก ของชอบใจทั้งสิ้นไป

๕. **กัมมัสสะโกมหิ กัมมะทายาโท กัมมะโยนิ กัมมะพันธุ กัมมปะฏิสะระโณ.**
เรามีกรรมเป็นของตน เป็นผู้ได้รับผลของกรรม มีกรรมเป็นแดนเกิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย,

๖. **ยัง กัมมัง กะริสสามิ, กัลละยาณัง วา ปาปะกังวา, ตัสสะ ทายาโท ภะวิสสามิ,**
เราจักทำกรรมอันใดไว้ ดีหรือชั่ว เราจักต้องเป็นผู้ได้รับผลของกรรมนั้น

๗. **เอวัง อัมเหหิ อะภิณหัง ปัจจะเวก ขิตัพพัง.**
เราทั้งหลาย ควรพิจารณาอย่างนี้ทุก ๆ วันเกิด.

ทะสะธัมมะสุตตะ (แปล)

ทะสะ อิเม ภิกขะเว ธัมมา, ปัพพะชิเตนะ อะภิณ์หัง ปัจจะเวกขิตัพพา.
ธรรมของผู้บวชในพระศาสนา ควรพิจารณาทุกวันๆ ๑๐ อย่างนี้ คือ

๑. **เววัณณิยัมหิ อัชฌูปะคะโตติ.**
บัดนี้ เรามีเพศต่างจากคฤหัสถ์แล้ว, อาการกิริยาใด ๆ, ของสมณะ เราต้องทำอาการกิริยานั้นๆ

๒. **ประระปะฏิพัทธา เม ชีวิกาติ.**
การเลี้ยงชีพของเราเนื่องด้วยผู้อื่น, เราควรทำตัวให้เขาเลี้ยงง่าย

๓. **อัญโญ เม อากัปโป กะระณีโยติ.**
อาการกายวาจาอย่างอื่น, ที่เราจักต้องทำให้ดีขึ้นไปกว่านี้, ยังมีอยู่อีก มิใช่เพียงเท่านี้

๔. **กัจจิ นุ โข เม อัตตา สีละโต นะ อุปะวะทะตีติ.**
ตัวเราเอง, ติเตียนตัวเราเองโดยศีลได้หรือไม่

๕. **กัจจิ นุ โข มัง อะนุวิจจะ วิญญู สะพ์รัห์มะจารี สีละโต นะ อุปะวะทันตีติ.**
ท่านผู้รู้ใคร่ครวญแล้ว, ติเตียนเราโดยศีลได้หรือไม่

๖. **สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว.**
เราจะละเว้นเป็นต่าง ๆ, คือว่าจักต้องพลัดพรากจากของรัก ของชอบใจทั้งสิ้นไป

๗. **กัมมัสสะโกม์หิ กัมมะทายาโท กัมมะโยนิ กัมมัพันธุ กัมมะปะฏิสะระโณ, ยัง กัมมัง กะริสสามิ กัล์ยาณัง วา ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาโท ภะวิสสามีติ.**
เรามีกรรมเป็นของ ๆ ตน, มีกรรมเป็นผู้ให้ผล, มีกรรมเป็นแดนเกิด, มีกรรมเป็นผู้ติดตาม, มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย, เราจักทำกรรมอันใดไว้, เป็นบุญหรือเป็นบาป, เราจักทายาท, คือว่าจักต้องได้รับผลของกรรม นั้นสืบไป.

๘. **กะถัมภูตัสสะ เม รัตตินทิวา วีติปะทันตีติ.**
วันคืนล่วงไป ล่วงไป, บัดนี้เราทำอะไรอยู่

๙. **กัจจิ นุ โขหัง สุญญาคาเร อะภิระมามีติ.**
เรายินดีในที่สงัดหรือไม่

๑๐. **อัตถิ นุ โข เม อุตตะริมะนุสสะธัมมา, อะละมะริยะญาณะทัสสะนะวิเสโส อะธิคะโต, โสหัง ปัจฉิเม กาเล สะพ์รัห์มะจารีหิ ปุฏโฐ, นะ มังกุ ภะวิสสามีติ.**

คุณธรรมอันวิเศษ โลกุตรกุศล เกิดมีในตนหรือไม่, ที่จะทำให้เรา เป็นผู้ไม่เก้อเขิน, ในเวลาเพื่อนบรรพชิตถามในกาลภายหลัง

อิเม โข ภิกขะเว ทะสะ ธัมมา.
ธรรม ๑๐ ประการนี้
ปัพพะชิเตนะ,
อันบรรพชิต
อะภิณ์หัง ปัจจะเวกขิตัพพาติ.
ควรพิจารณาทุกวัน ๆ อย่าได้ประมาท.

กายะคะตาสะติภาวนาปาฐะ (แปล)

อะยัง โข เม กาโย — กายของเรานี้แล
อุทธัง ปาทะตะลา — เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา
อะโธ เกสะมัตถะกา — เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป
ตะจะปะริยันโต — มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดรอบ
ปูโร นานัปปะการัสสะ อะสุจิโน — เต็มไปด้วยของไม่สะอาด มีประการต่าง ๆ

อัตถิ อิมัส๎มิง กาเย — มีอยู่ในกายนี้

เกสา คือ ผมทั้งหลาย
โลมา คือ ขนทั้งหลาย
นะขา คือ เล็บทั้งหลาย
ทันตา คือ ฟันทั้งหลาย
ตะโจ คือ หนัง
มังสัง คือ เนื้อ
นะหารู คือ เอ็นทั้งหลาย
อัฏฐิ คือ กระดูกทั้งหลาย
อัฏฐิมิญชัง เยื่อในกระดูก
วักกัง ม้าม
หะทะยัง หัวใจ
ยะกะนัง ตับ

กิโลมะกัง	พังผืด	**ปิหะกัง**	ไต
ปัปผาสัง	ปอด	**อันตัง**	ไส้ใหญ่
อันตะคุณัง	ไส้น้อย	**อุทะริยัง**	อาหารใหม่
กะรีสัง	อาหารเก่า	**มัตถะเกมัตถะลุงคัง**	เยื่อในสมองศีรษะ
ปิตตัง	น้ำดี	**เสมหัง**	น้ำเสลด
ปุพโพ	น้ำเหลือง	**โลหิตัง**	น้ำเลือด
เสโท	น้ำเหงื่อ	**เมโท**	น้ำมันข้น
อัสสุ	น้ำตา	**วะสา**	น้ำมันเหลว
เขโฬ	น้ำลาย	**สิงฆานิกา**	น้ำมูก
ละสิกา	น้ำไขข้อ	**มุตตัง**	น้ำมูตร

อะวะมะยัง เม กาโย	กายของเรานี้อย่างนี้
อุทธัง ปาทะตะลา	เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา
อะโธ เกสะมัตถะกา	เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป
ตะจะปะริยันโต	มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดรอบ
ปูโร นานัปปะการัสสะ อะสุจิโน.	เต็มไปด้วยของไม่สะอาด
	มีประการต่าง ๆ อย่างนี้แล.

ปัตติทานะคาถา

ยา เทวะตา สันติ วิหาระวาสินี
ถูเป ฆะเร โพธิฆะเร ตะหิง ตะหิง
ตา ธัมมะทาเนนะ ภะวันตุ ปูชิตา
โสตถิง กะโรนเตธะ วิหาระมัณฑะเล
เถรา จะ มัชฌา นะวะกา จะ ภิกขะโว
สารามิกา ทานะปะตี อุปาสะกา
คามา จะ เทสา นิคะมา จะ อิสสะรา
สัปปาณะภูตา สุขิตา ภะวันตุ เต
ชะลาพุชา เยปิ จะ อัณฑะสัมภะวา
สังเสทะชาตา อะถะโวปะปาติกา
นิยยานิกัง ธัมมะวะรัง ปะฏิจจะ เต
สัพเพปิ ทุกขัสสะ กะโรนตุ สังขะยัง.

ฐาตุ จิรัง สะตัง ธัมโม ธัมมัทธะรา จะ ปุคคะลา
สังโฆ โหตุ สะมัคโค วะ อัตถายะ จะ หิตายะ จะ
อัมเห รักขะตุ สัทธัมโม สัพเพปิ ธัมมะจาริโน
วุฑฒิง สัมปาปุเณยยามะ ธัมเม อะริยัปปะเวทิเต.

อิมินา ปุญญะกัมเมนาติอาทิกาปัตติทานะคาถา

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ อุปัชฌายา คุณุตตะรา
อาจาริยู ปะการาจะ มาตาปิตา จะ ญาตะกา
สุริโย จันทิมา ราชา คุณะวันตา นะราปิ จะ

พ์รัห์มะมารา จะ อินทา จะ โลกะปาลา จะ เทวตา
ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ มัชฌัตตา เวริกาปิ จะ
สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ ปุญญานิ ปะกะตานิ เม,
สุขัง จะ ติวิธัง เทนตุ ขิปปัง ปาเปถะ โว มะตัง,
อิมินา ปุญญะกัมเมนะ อิมินา อุททิเสนะ จะ
ขิปปาหัง สุละเภ เจวะ ตัณหุปาทานะเฉทะนัง
เย สันตาเน หินา ธัมมา ยาวะ นิพพานะโต มะมัง
นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ ยัตถะ ชาโต ภะเว ภะเว
อุชุจิตตัง สะติปัญญา สัลเลโข วิริยัมหินา
มารา ละภันตุ โนกาสัง กาตุญจะ วิริเยสุ เม
พุทธาทิปะวะโร นาโถ ธัมโม นาโถ วะรุตตะโม
นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง,
เต โสตตะมานุภาเวนะ มาโรกาสัง ละภันตุ มา
ทะสะปุญญานุภาเวนะ มาโรกาสัง ละภันตุ มา.

บทเจริญพรหมวิหาร

อะหัง สุขิโต โหมิ นิททุกโข โหมิ
อะเวโร โหมิ อัพ์ยาปัชโฌ โหมิ
อะนีโฆ โหมิ สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ
สัพเพ สัตตา สุขิตา โหนตุ สัพเพ สัตตา อะเวรา โหนตุ
สัพเพ สัตตา อัพ์ยาปัชฌา โหนตุ, สัพเพ สัตตา อะนีฆา โหนตุ
สัพเพ สัตตา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ,
สัพเพ สัตตา สัพพะทุกขา ปะมุญจันตุ,
สัพเพ สัตตา ลัทธะสัมปัตติโต มา วิคัจฉันตุ.

สัพเพ สัตตา กัมมัสสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู กัมมะปะฏิสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ, กัล๎ยาณัง วา ปาปะกัง วา, ตัสสะ ทายาทา ภะวิสสันติ.

แผ่เมตตาและอุทิศส่วนกุศล

สัพเพ สัตตา สะทา โหนตุ อะเวรา สุขะ ชีวิโน.

ขอสัตว์ทั้งหลายอย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย จงเป็นผู้ดำรงชีพอยู่เป็นสุขทุกเมื่อเทอญฯ

กะตัง ปุญญัง ผะลัง มัยหัง สัพเพ ภาคี ภะวันตุ เต,

ขอสัตว์ทั้งหลายจงได้เสวยผลบุญ ที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญด้วย กาย วาจา ใจ แล้วนั้นเทอญ.

บทสวดแต่ละค่ำ

ชุมนุมเทวดา (๑ ค่ำ)

สะรัชชัง สะเสนัง สะพันธุง นะรินทัง,
ปะริตตานุภาโว สะทา รักขะตูติ,
ผะริต๎วานะ เมตตัง สะเมตตา ภะทันตา,
อะวิกขิตตะจิตตา ปะริตตัง ภะณันตุ ฯ

สะมันตา จักกะวาเฬสุ อัต๎ราคัจฉันตุ เทวะตา
สัทธัมมัง มุนิราชัสสะ สุณันตุ สัคคะโมกขะทังฯ)
สัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะเฏ จันตะลิกเข วิมาเน

ทีเป รัฏเฐ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต
ภุมมา จายันตุ เทวา ชะละถะละวิสะเม ยักขะคันธัพพะนาคา
ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระจะนัง สาธะโว เม สุณันตุ.

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา,
ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา,
ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา,

นะมะการะสิทธิคาถา (๑ ค่ำ)

โย จักขุมา โมหะมะลาปะกัฏโฐ,
สามัง วะ พุทโธ สุคะโต วิมุตโต.
มารัสสะ ปาสา วินิโมจะยันโต,
ปาเปสิ เขมัง ชะนะตัง วิเนยยัง.
พุทธัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ,
โลกัสสะ นาถัญจะ วินายะกัญจะ.
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ,
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ.

ธัมโม ธะโช โย วิยะ ตัสสะ สัตถุ,
ทัสเสสิ โลกัสสะ วิสุทธิมัคคัง.
นิยยานิโก ธัมมะธะรัสสะ ธารี,
สาตาวะโห สันติกะโร สุจิณโณ.
ธัมมัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ,
โมหัปปะทาลัง อุปะสันตะทาหัง.

ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ,
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ.
สัทธัมมะเสนา สุคะตานุโค โย,
โลกัสสะ ปาปูปะกิเลสะเชตา.
สันโต สะยัง สันตินิโยชะโก จะ,
ส๎วากขาตะธัมมัง วิทิตัง กะโรติ.
สังฆัง วะรันตัง สิระสา นะมามิ,
พุทธานุพุทธัง สะมะสีละทิฏฐิง.
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ,
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ.

สัมพุทเธ (๑ คำ)

สัมพุทเธ อัฏฐะวีสัญจะ ท๎วาทะสัญจะ สะหัสสะเก,
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง.
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง,
นะมะการานุภาเวนะ หันต๎วา สัพเพ อุปัททะเว,
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต.
สัมพุทเธ ปัญจะปัญญาสัญจะ จะตุวีสะติสะหัสสะเก,
ทะสะสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง,
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง,
นะมะการานุภาเวนะ หันต๎วา สัพเพ อุปัททะเว,
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต.

สัมพุทเธ นะวุตตะระสะเต อัฏฐะจัตตาฬีสะสะหัสสะเก,
วีสะติสะตะสะหัสสานิ นะมามิ สิระสา อะหัง.
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ อาทะเรนะ นะมามิหัง,
นะมะการานุภาเวนะ หันต์วา สัพเพ อุปัททะเว,
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต.

นะโมการะอัฏฐะกะ (๑ ค่ำ)

นะโม อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ มะเหสิโน,
นะโม อุตตะมะธัมมัสสะ ส๎วากขาตัสเสวะ เตนิธะ.
นะโม มะหาสังฆัสสาปิ วิสุทธะสีละทิฏฐิโน,
นะโม โอมาต๎ยารัทธัสสะ ระตะนัตต๎ยัสสะ สาธุกัง.
นะโม โอมะกาตีตัสสะ ตัสสะ วัตถุตต๎ยัสสะปิ,
นะโมการัปปะภาเวนะ วิคัจฉันตุ อุปัททะวา.
นะโมการานุภาเวนะ สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา,
นะโมการัสสะ เตเชนะ วิธิม๎หิ โหมิ เตชะวา.

มังคะละสูตร (๒ ค่ำ)

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สะมะยัง ภะคะวา, สาวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม. อะถะโข อัญญะตะรา เทวะตา, อะภิกกันตายะ รัตติยา อะภิกกันตะวัณณา เกวะละกัปปัง เชตะวะนัง โอภาเสต๎วา, เยนะ ภะคะวา เตนุปะสังกะมิ, อุปะสังกะมิต๎วา ภะคะวันตัง

อะภิวาเทต์วา เอกะมันตัง อัฏฐาสิ. เอกะมันตัง ฐิตา โข สา เทวะตา ภะคะวันตัง คาถายะ อัชฌะภาสิ

พะหู เทวา มะนุสสา จะ มังคะลานิ อะจินตะยุง,
อากังขะมานา โสตถานัง พ์รูหิ มังคะละมุตตะมัง.
อะเสวะนา จะ พาลานัง ปัณฑิตานัญจะ เสวะนา,
ปูชา จะ ปูชะนียานัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง.
ปะฏิรูปะเทสะวาโส จะ ปุพเพ จะ กะตะปุญญะตา,
อัตตะสัมมาปะณิธิ จะ เอตัมมังคะละมุตตะมัง.
พาหุสัจจัญจะ สิปปัญจะ วินะโย จะ สุสิกขิโต,
สุภาสิตา จะ ยา วาจา เอตัมมังคะละมุตตะมัง.
มาตาปิตุอุปัฏฐานัง ปุตตะทารัสสะ สังคะโห,
อะนากุลา จะ กัมมันตา เอตัมมังคะละมุตตะมัง.
ทานัญจะ ธัมมะจะริยา จะ ญาตะกานัญจะ สังคะโห,
อะนะวัชชานิ กัมมานิ เอตัมมังตะละมุตตะมัง.
อาระตี วิระตี ปาปา มัชชะปานา จะ สัญญะโม,
อัปปะมาโท จะ ธัมเมสุ เอตัมมังคะละมุตตะมัง.
คาระโว จะ นิวาโต จะ สันตุฏฐี จะ กะตัญญุตา,
กาเลนะ ธัมมัสสะวะนัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง.
ขันตี จะ โสวะจัสสะตา สะมะณานัญจะ ทัสสะนัง,
กาเลนะ ธัมมะสากัจฉา เอตัมมังคะละมุตตะมัง.
ตะโป จะ พ์รัห์มะจะริยัญจะ อะริยะสัจจานะ ทัสสะนัง,
นิพพานะสัจฉิกิริยา จะ เอตัมมังคะละมุตตะมัง.
ผุฏฐัสสะ โลกะธัมเมหิ จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ,
อะโสกัง วิระชัง เขมัง เอตัมมังคะละมุตตะมัง.
เอตาทิสานิ กัต์วานะ สัพพัตถะมะปะราชิตา,
สัพพัตถะ โสตถิง คัจฉันติ ตันเตสัง มังคะละมุตตะมันติ.

ระตะนะสุตตัง (๒ ค่ำ)

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ,
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข.
สัพเพ วะ ภูตา สุมะนา ภะวันตุ,
อะโถปิ สักกัจจะ สุณันตุ ภาสิตัง,
ตัส์มา หิ ภูตา นิสาเมถะ สัพเพ,
เมตตัง กะโรถะ มานุสิยา ปะชายะ.
ทิวา จะ รัตโต จะ หะรันติ เย พะลิง,
ตัส์มา หิ เน รักขะถะ อัปปะมัตตา.
ยังกิญจิ วิตตัง อิธะ วา หุรัง วา,
สัคเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณีตัง.
นะ โน สะมัง อัตถิ ตะถาคะเตนะ,
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.
ขะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณีตัง,
ยะทัชฌะคา สัก์ยะมุนี สะมาหิโต.
นะ เตนะ ธัมเมนะ สะมัตถิ กิญจิ,
อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.
ยัมพุทธะเสฏโฐ ปะริวัณณะยี สุจิง,
สะมาธิมานันตะริกัญญะมาหุ.
สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ,
อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

เย ปุคคะลา อัฏฐะ สะตัง ปะสัตถา,
จัตตาริ เอตานิ ยุคานิ โหนติ.
เต ทักขิเณยยา สุคะตัสสะ สาวะกา,
เอเตสุ ทินนานิ มะหัปผะลานิ.
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

เย สุปปะยุตตา มะนะสา ทัฬหะนะ,
นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ.
เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ,
ลัทธา มุธา นิพพุติง ภุญชะมานา.
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

ยะถินทะขีโล ปะฐะวิง สิโต สิยา,
จะตุพภิ วาเตภิ อะสัมปะกัมปิโย.
ตะถูปะมัง สัปปุริสัง วะทามิ,
โย อะริยะสัจจานิ อะเวจจะ ปัสสะติ.
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

เย อะริยะสัจจานิ วิภาวะยันติ,
คัมภีระปัญญะนะ สุเทสิตานิ.
กิญจาปิ เต โหนติ ภุสัปปะมัตตา,
นะ เต ภะวัง อัฏฐะมะมาทิยันติ.
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

สะหาวัสสะ ทัสสะนะสัมปะทายะ,
ตะยัสสุ ธัมมา ชะหิตา ภะวันติ.
สักกายะทิฏฐิ วิจิกิจฉิตัญจะ,
สีลัพพะตัง วาปิ ยะทัตถิ กิญจิ.
จะตูหะปาเยหิ จะ วิปปะมุตโต,
ฉะ จาภิฐานานิ อะภัพโพ กาตุง.
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

กิญจาปิ โส กัมมัง กะโรติ ปาปะกัง,
กาเยนะ วาจายุทะ เจตะสา วา.
อะภัพโพ โส ตัสสะ ปะฏิจฉะทายะ,
อะภัพพะตา ทิฏฐะปะทัสสะ วุตตา.
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

วะนัปปะคุมเพ ยะถา ผุสสิตัคเค,
คิมหานะมาเส ปะฐะมัส์มิง คิมเห.
ตะถูปะมัง ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ,
นิพพานะคามิง ปะระมัง หิตายะ.
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

วะโร วะรัญญู วะระโท วะราหะโร,
อะนุตตะโร ธัมมะวะรัง อะเทสะยิ.
อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

ขีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง,
วิรัตตะจิตตายะติเก ภะวัส์มิง,
เต ขีณะพีชา อะวิรุฬหิฉันทา,
นิพพันติ ธีรา ยะถายัมปะทีโป.
อิทัมปิ สังเฆ ระตะนัง ปะณีตัง,
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ.

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ,
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข.
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง,
พุทธัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ.

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ,
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข.
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง,
ธัมมัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ.

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ,
ภุมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข.
ตะถาคะตัง เทวะมะนุสสะปูชิตัง,
สังฆัง นะมัสสามะ สุวัตถิ โหตุ.

รู้จักประมาณน้ำใจคน เข้าถึงจิตใจคน
เพราะมิตรหาได้ไม่ง่ายนัก

กะระณียะเมตตะสูตร (๓ ค่ำ)

กะระณียะมัตถะกุสะเลนะ ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ,
สักโก อุชู จะ สุหุชู จะ สุวะโจ จัสสะ มุทุ อะนะติมานี.
สันตุสสะโก จะ สุภะโร จะ อัปปะกิจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ,
สันตินท์ริโย จะ นิปะโก จะ อัปปะคัพโภ กุเลสุ อะนะนุคิทโธ.
นะ จะ ขุททัง สะมาจะเร กิญจิ เยนะ วิญญู ปะเร อุปะวะเทยยุง,
สุขิโน วา เขมิโน โหตุ สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา.
เย เกจิ ปาณะภูตัตถิ ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา,
ทีฆา วา เย มะหันตา วา มัชฌิมา รัสสะกา อะณุกะถูลา.
ทิฏฐา วา เย จะ อะทิฏฐา เย จะ ทูเร วะสันติ อะวิทูเร,
ภูตา วา สัมภะเวสี วา สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตัตตา.
นะ ปะโร ปะรัง นิกุพเพถะ นาติมัญเญถะ กัตถะจิ นัง กิญจิ,
พ์ยาโรสะนา ปะฏีฆะสัญญา นาญญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเฉยยะ.
มาตา ยะถา นิยัง ปุตตัง อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข,
เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง.
เมตตัญจะ สัพพะโลกัสมิง มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง,
อุทธัง อะโธ จะ ติริยัญจะ อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปัตตัง.
ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิทโธ,
เอตัง สะติง อะธิฏเฐยยะ พ์รัห์มะเมตัง วิหารัง อิธะมาหุ.
ทิฏฐิญจะ อะนุปะคัมมะ สีละวา ทัสสะเนนะ สัมปันโน,
กาเมสุ วิเนยยะ เคธัง นะ หิ ชาตุ คัพภะเสยยัง ปุนะเรตีติ.

ขันธะปะริตตะคาถา (๓ ค่ำ)

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง เมตตัง เอราปะเถหิ เม,
ฉัพ์ยาปุตเตหิ เม เมตตัง เมตตัง กัณหาโคตะมะเกหิ จะ.
อะปาทะเกหิ เม เมตตัง เมตตัง ทิปาทะเกหิ เม,
จะตุปปะเทหิ เม เมตตัง เมตตัง พะหุปปะเทหิ เม,
มา มัง อะปาทะโก หิงสิ มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก,
มา มัง จะตุปปะโท หิงสิ มา มัง หิงสิ พะหุปปะโท.
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา สัพเพ ภูตา จะ เกวะลา,
สัพเพ ภัท์รานิ ปัสสันตุ มา กิญจิ ปาปะมาคะมา.

อัปปะมาโณ พุทโธ, อัปปะมาโณ ธัมโม, อัปปะมาโณ สังโฆ, ปะมาณะวันตานิ สิริงสะปานิ, อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที อุณณานาภี สะระพู มูสิกา, กะตา เม รักขา กะตา เม ปะริตตา, ปะฏิกกะมันตุ ภูตานิ, โสหัง นะโม ภะคะวะโต, นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานัง.

โมระปะริตร (๓ ค่ำ)

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา,
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส.
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง,
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะสัง.
เย พ์ราห์มะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม,
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ.
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา,

นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา.

อิมัง โส ปะริตตัง กัต๎วา, โมโร จะระติ เอสะนา ฯ

อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา

หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส.

ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง,

ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ รัตติง.

เย พ๎ราห๎มะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม.

เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ.

นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา,

นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา.

อิมัง โส ปะริตตัง กัต๎วา, โมโร วาสะมะกัปปะยีติ.

วัฏฏะกะปะริตร (๔ คำ)

อัตถิ โลเก สีละคุโณ	**สัจจัง โสเจยยะนุททะยา,**
เตนะ สัจเจนะ กาหามิ	**สัจจะกิริยะมะนุตตะรัง.**
อาวัชชิต๎วา ธัมมะพะลัง	**สะริต๎วา ปุพพะเก ชิเน,**
สัจจะพะละมะวัส สายะ	**สัจจะกิริยะมะกาสะหัง.**
สันติ ปักขา อะปัตตะนา	**สันติปาทา อะวัญจะนา,**
มาตา ปิตา จะ นิกขันตา	**ชาตะเวทะ ปะฏิกกะมะ.**
สะหะ สัจเจ กะเต มัยหัง	**มะหาปัช ชะลิโต สิขี,**
วัชเชสิ โสพะสะกะรีสานิ	**อุทะกัง ปัต๎วา ยะถา สิขี,**
สัจเจนะ เม สะโม นัตถิ	**เอสา เม สัจจะปาระมีติฯ**

อาฏานาฏิยะปะริตร (๔ ค่ำ)

วิปัสสิสสะ นะมัตถุ จักขุมันตัสสะ สิรีมะโต,
สิขิสสะปิ นะมัตถุ สัพพะภูตานุกัมปิโน.
เวสสะภุสสะ นะมัตถุ นํหาตะกัสสะ ตะปัสสิโน,
นะมัตถุ กะกุสันธัสสะ มาระเสนัปปะมัททิโน.
โกนาคะมะนัสสะ นะมัตถุ พ๎ราห๎มะณัสสะ วุสีมะโต,
กัสสะปัสสะ นะมัตถุ วิปปะมุตตัสสะ สัพพะธิ.
อังคีระสัสสะ นะมัตถุ สัก๎ยะปุตตัสสะ สิรีมะโต,
โย อิมัง ธัมมะมะเทเสสิ สัพพะทุกขาปะนูทะนัง.
เย จาปิ นิพพุตา โลเก ยะถาภูตัง วิปัสสิสุง,
เต ชะนา อะปิสุณา มะหันตา วีตะสาระทา.
หิตัง เทวะมะนุสสานัง ยัง นะมัสสันติ โคตะมัง,
วิชชาจะระณะสัมปันนัง มะหันตัง วีตะสาระทัง.
วิชชาจะระณะสัมปันนัง พุทธัง วันทามะ โคตะมันติ.

เอเต จัญเญ จะ สัมพุทธา อะเนกะสะตะโกฏะโย,
สัพเพ พุทธา อะสะมะสะมา สัพเพ พุทธา มะหิทธิกา.
สัพเพ ทะสะพะลูเปตา เวสารัชเชหุปาคะตา,
สัพเพ เต ปะฏิชานันติ อาสะภัณฐานะมุตตะมัง.
สีหะนาทัง นะทันเต เต ปะริสาสุ วิสาระทา,
พ๎รัห๎มะจักกัง ปะวัตเตนติ โลเก อัปปะฏิวัตติยัง.
อุเปตา พุทธะธัมเมหิ อัฏฐาระสะหิ นายะกา,
ท๎วัตติงสะลักขะณูเปตา- สีต๎ยานุพ๎ยัญชะนาธะรา.
พ๎ยามัปปะภายะ สุปปะภา สัพเพ เต มุนิกุญชะรา,

พุทธา สัพพัญญุโน เอเต สัพเพ ขีณาสะวา ชินา.
มะหัปปะภา มะหะเตชา มะหาปัญญา มะหัพพะลา,
มะหาการุณิกา ธีรา สัพเพสานัง สุขาวะหา.
ทีปา นาถา ปะติฏฐา จะ ตาณา เลณา จะ ปาณินัง,
คะตี พันธู มะหัสสาสา สะระณา จะ หิเตสิโน.
สะเทวะกัสสะ โลกัสสะ สัพเพ เอเต ปะรายะนา,
เตสาหัง สิระสา ปาเท วันทามิ ปุริสุตตะเม.
วะจะสา มะนะสา เจวะ วันทาเมเต ตะถาคะเต,
สะยะเน อาสะเน ฐาเน คะมะเน จาปิ สัพพะทา.
สะทา สุเขนะ รักขันตุ พุทธา สันติกะรา ตุวัง,
เตหิ ต๎วัง รักขิโต สันโต มุตโต สัพพะภะเยนะ จะ.
สัพพะโรคะวินิมุตโต สัพพะสันตาปะวัชชิโต,
สัพพะเวระมะติกกันโต นิพพุโต จะ ตุวัง ภะวะ ฯ
สัพพีติโย วิวัชชันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ,
มา เต ภะวัต๎วันตะราโย สุขี ทีฆายุโก ภะวะ.
อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน,
จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง.

อังคุลิมาละปะริตร (๕ ค่ำ)

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต, นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา. เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ.

โพชฌังโค สะติสังขาโต ธัมมานัง วิจะโย ตะถา,

วิริยัมปีติปัสสัทธิ- โพชฌังคา จะ ตะถาปะเร.
สะมาธุเปกขะโพชฌังคา สัตเตเต สัพพะทัสสินา,
มุนินา สัมมะทักขาตา ภาวิตา พะหุลีกะตา.
สังวัตตันติ อะภิญญายะ นิพพานายะ จะ โพธิยา,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา.
เอกัสมิง สะมะเย นาโถ โมคคัลลานัญจะ กัสสะปัง,
คิลาเน ทุกขิเต ทิส๎วา โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ.
เต จะ ตัง อะภินันทิต๎วา โรคา มุจจิงสุ ตังขะเณ,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา.
เอกะทา ธัมมะราชาปิ เคลัญเญนาภิปีฬิโต,
จุนทัตเถเรนะ ตัญเญวะ ภะณาเปต๎วานะ สาทะรัง.
สัมโมทิต๎วา จะ อาพาธา ตัมหา วุฏฐาสิ ฐานะโส,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา.
ปะหีนา เต จะ อาพาธา ติณณันนัมปิ มะเหสินัง,
มัคคาหะตะกิเลสา วะ ปัตตานุปปัตติธัมมะตัง,
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา.

อะภะยะปะริตร (๕ ค่ำ)

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ,
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท,
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง,
พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ.

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ,
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท,
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง,
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ.
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ,
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโท,
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง,
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ.

ทุกขัปปัตตา (๕ คำ)

ทุกขัปปัตตา จะ นิททุกขา ภะยัปปัตตา จะ นิพภะยา
โสกัปปัตตา จะ นิสโสกา โหนตุ สัพเพปิ ปาณิโน.
เอตตาวะตา จะ อัมเหหิ สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง,
สัพเพ เทวานุโมทันตุ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา.
ทานัง ทะทันตุ สัทธายะ สีลัง รักขันตุ สัพพะทา,
ภาวะนาภิระตา โหนตุ คัจฉันตุ เทวะตาคะตา.
สัพเพ พุทธา พะลัปปัตตา ปัจเจกานัญจะ ยัง พะลัง,
อะระหันตานัญจะ เตเชนะ รักขัง พันธามิ สัพพะโส.

เพราะสำคัญตนผิด จึงคิดว่าตนสำคัญ

ถวายพรพระ (๖ ค่ำ)

พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง,
ครีเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง,
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัพพะรัตติง,
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง,
ขันตีสุทันตะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง,
ทาวัคคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง,
เมตตัมพุเสกะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทารุณันตัง,
ธาวันติโย ชะนะปะถังคุลิมาละวันตัง,
อิทธีภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

กัต๎วานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินียา,
จิญจายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชเฌ,
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

สัจจัง วิหายะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง,
วาทาภิโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง,
ปัญญาปะทีปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท,

ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง,
ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต,
อิทธูปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

ทุคคาหะ ทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง,
พ๎รัห๎มัง วิสุทธิชุติมิทธิพะกาภิธานัง,
ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท,
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ.

เอตาปิ พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา,
โย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที,
หิต๎วานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ,
โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ.

ชยมังคลคาถา (๖ คำ)

มะหาการุณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง,
ปูเรต๎วา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง,
เอเตนะ สัจจะ วัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะลัง.

ชะยันโต โพธิยา มูเล สัก๎ยานัง นันทิวัฑฒะโน,
เอวัง ต๎วัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล.
อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร,
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ.

สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง,
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พ๊รัห๎มะจาริสุ,
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง.
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เต ปะทักขิณา,
ปะทักขิณานิ กัต๎วานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ.
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต.
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต.
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา,
สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เต.

ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสูตร (๗ ค่ำ)

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สะมะยัง ภะคะวา, พาราณะสิยัง วิหะระติ, อิสิปะตะเน มิคะทาเย. ตัต๎ระ โข ภะคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขู อามันเตสิ.

เท๎วเม ภิกขะเว อันตา ปัพพะชิเตนะ นะ เสวิตัพพา. โย จายัง กาเมสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค, หีโน คัมโม โปถุชชะนิโก อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต. โย จายัง อัตตะกิละมะถานุโยโค, ทุกโข อะนะริโย อะนัตถะสัญหิโต. เอเต เต ภิกขะเว อุโภ อันเต อะนุปะคัมมะ, มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ.

กะตะมา จะ สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ. อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค. เสยยะถีทัง. สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป, สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว, สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ. อะยัง โข สา ภิกขะเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทธา, จักขุกะระณี ญาณะกะระณี อุปะสะมายะ อะภิญญายะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ.

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง. ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปา-ยาสาปิ ทุกขา, อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ วิปปะโยโค ทุกโข ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ ปัญจุปาทานักขันธา ทุกขา. อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง. ยายัง ตัณหา โปโนพภะวิกา นันทิราคะสะหะคะตา ตัต์ระ ตัต์ราภินันทินี เสยยะถีทัง. กามะตัณหา ภะวะตัณหา วิภะวะตัณหา. อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง. โย ตัสสาเยวะ ตัณหายะ อะเสสะ วิราคะนิโรโธ จาโค ปะฏินิสสัคโค มุตติ อะนาละโย. อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง. อะยะเมวะ อะริโย อัฏฐังคิโก มัคโค. เสยยะถีทัง. สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปโป, สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว, สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ.

อิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญเญยยันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง

อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญาตันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

อิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหาตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหีนันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

อิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกาตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจฉิกะตันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

อิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา

อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะตามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาเวตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ. ตัง โข ปะนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง ภาวิตันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาทิ ญาณัง อุทะปาทิ ปัญญา อุทะปาทิ วิชชา อุทะปาทิ อาโลโก อุทะปาทิ.

ยาวะกีวัญจะ เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ, เอวันติปะริวัฏฏัง ท๎วาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ สุวิสุทธัง อะโหสิ. เนวะ ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพ๎รัห๎มะเก, สัสสะมะณะพ๎ราห๎มะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ, อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง. ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตูสุ อะริยะสัจเจสุ, เอวันติปะริวัฏฏัง ท๎วาทะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง สุวิสุทธัง อะโหสิ. อะถาหัง ภิกขะเว สะเทวเก โลเก สะมาระเก สะพ๎รัห๎มะเก, สัสสะมะณะพ๎ราห๎มะณิยา ปะชายา สะเทวะมะนุสสายะ, อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทธโธ ปัจจัญญาสิง. ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาทิ, อะกุปปา เม วิมุตติ, อะยะมันติมา ชาติ, นัตถิทานิ ปุนัพภะโวติ. อิทะมะโวจะ ภะคะวา. อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง. อิมัส๎มิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัส๎มิง ภัญญะมาเน, อายัส๎มะโต โกณฑัญญัสสะ วิระชัง วีตะมะลัง ธัมมะจักขุง อุทะปาทิ. ยังกิญจิ สะมุทะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะธัมมันติ.

ปะวัตติเต จะ ภะคะวะตา ธัมมะจักเก, ภุมมา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง, เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย

อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง, อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พ์ราห์มะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พ์รัห์มุนา วา เกนะจิ วา โลกัส์มินติ. ภุมมานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา. จาตุมมะหาราชิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง. จาตุมมะหาราชิกานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา, ตาวะติงสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง. ตาวะติงสานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา, ยามา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง. ยามานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา, ตุสิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง. ตุสิตานัง เทวานัง สัททัง สุต์วา, นิมมานะระตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง. นิมมานะระตีนัง เทวานัง สัททัง สุต์วา, ปะระนิมมิตะวะสะวัตตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง. ปะระนิมมิตะวะสะวัตตีนัง เทวานัง สัททัง สุต์วา, พ์รัห์มะกายิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะวัตติตัง, อัปปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พ์ราห์มะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พ์รัห์มุนา วา เกนะจิ วา โลกัส์มินติ. อิติหะ เตนะ ขะเณนะ เตนะ มุหุตเตนะ, ยาวะ พ์รัห์มะโลกา สัทโท อัพภุคคัจฉิ. อะยัญจะ ทะสะสะหัสสี โลกะธาตุ, สังกัมปิ สัมปะกัมปิ สัมปะเวธิ. อัปปะมาโณ จะ โอฬาโร โอภาโส โลเก ปาตุระโหสิ, อะติกกัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง. อะถะโข ภะคะวา อุทานัง อุทาเนสิ, อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญ, อัญญาสิ วะตะ โภ โกณฑัญโญติ. อิติหิทัง อายัสมะโต โกณฑัญญัสสะ อัญญาโกณฑัญโญเต๋วะ นามัง, อะโหสีติ.

การเสียสละมิใช่การเสียรู้หรือเสียเปรียบ

อะนัตตะลักขะณะสูตร (๘ ค่ำ)

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สะมะยัง ภะคะวา, พาราณะสิยัง วิหะระติ, อิสิปะตะเน มิคะทาเย. ตัต๎ระ โข ภะคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขู อามันเตสิ.

รูปัง ภิกขะเว อะนัตตา. รูปัญจะหิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสะ, นะยิทัง รูปัง อาพาธายะ สังวัตเตยยะ, ลัพเภถะ จะ รูเป, เอวัง เม รูปัง โหตุ เอวัง เม รูปัง มา อะโหสีติ. ยัส๎มา จะ โข ภิกขะเว รูปัง อะนัตตา, ตัส๎มา รูปัง อาพาธายะ สังวัตตะติ, นะ จะ ลัพภะติ รูเป, เอวัง เม รูปัง โหตุ เอวัง เม รูปัง มา อะโหสีติ.

เวทะนา อะนัตตา. เวทะนา จะ หิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสะ, นะยิทัง เวทะนา อาพาธายะ สังวัตเตยยะ, ลัพเภถะ จะ เวทะนายะ, เอวัง เวทะนา โหตุ เอวัง เม เวทะนา มา อะโหสีติ. ยัส๎มา จะ โข ภิกขะเว เวทะนา อะนัตตา, ตัส๎มา เวทะนา อาพาธายะ สังวัตตะติ, นะ จะ ลัพภะติ เวทะนายะ, เอวัง เม เวทะนา โหตุ เอวัง เม เวทะนา มา อะโหสีติ.

สัญญา อะนัตตา. สัญญา จะ หิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสะ, นะยิทัง สัญญา อาพาธายะ สังวัตเตยยะ, ลัพเภถะ จะ สัญญายะ, เอวัง เม สัญญา โหตุ เอวัง เม สัญญา มา อะโหสีติ. ยัส๎มา จะ โข ภิกขะเว สัญญา อะนัตตา, ตัส๎มา สัญญา อาพาธายะ สังวัตตะติ, นะ จะ ลัพภะติ สัญญายะ, เอวัง เม สัญญา โหตุ เอวัง เม สัญญา มา อะโหสีติ.

สังขารา อะนัตตา. สังขารา จะ หิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสังสุ, นะยิทัง สังขารา อาพาธายะ สังวัตเตยยุง, ลัพเภถะ จะ สังขาเรสุ, เอวัง เม สังขารา โหนตุ เอวัง เม สังขารา มา อะเหสุนติ. ยัส๎มา จะ โข ภิกขะเว สังขารา อะนัตตา, ตัส๎มา สังขารา อาพาธายะ สังวัตตันติ,

นะ จะ ลัพภะติ สังขาเรสุ, เอวัง เม สังขารา โหนตุ เอวัง เม สังขารา มา อะเหสุนติ.

วิญญาณัง อะนัตตา. วิญญาณัญจะ หิทัง ภิกขะเว อัตตา อะภะวิสสะ, นะยิทัง วิญญาณัง อาพาธายะ สังวัตเตยยะ, ลัพเภถะ จะ วิญญาเณ, เอวัง เม วิญญาณัง โหตุ เอวัง เม วิญญาณัง มา อะโหสีติ. ยัส์มา จะ โข ภิกขะเว วิญญาณัง อะนัตตา, ตัส์มา วิญญาณัง อาพาธายะ สังวัตตะติ, นะ จะ ลัพภะติ วิญญาเณ, เอวัง เม วิญญาณัง โหตุ เอวัง เม วิญญาณัง มา อะโหสีติ.

ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว รูปัง นิจจัง วา อะนิจจัง วาติ. อะนิจจัง ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ. ทุกขัง ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง, กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสิตุง, เอตัง มะมะ เอโสหะมัส์มิ เอโส เม อัตตาติ. โน เหตัง ภันเต. ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว เวทะนา นิจจา วา อะนิจจา วาติ. อะนิจจา ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ. ทุกขัง ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง, กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสิตุง, เอตัง มะมะ เอโสหะมัส์มิ เอโส เม อัตตาติ. โน เหตัง ภันเต. ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว สัญญา นิจจา วา อะนิจจา วาติ. อะนิจจา ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ. ทุกขัง ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง, กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสิตุง, เอตัง มะมะ เอโสหะมัส์มิ เอโส เม อัตตาติ. โน เหตัง ภันเต. ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว สังขารา นิจจา วา อะนิจจา วาติ. อะนิจจา ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ. ทุกขัง ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง, กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสิตุง, เอตัง มะมะ เอโสหะมัส์มิ เอโส เม อัตตาติ. โน เหตัง ภันเต. ตัง กิง มัญญะถะ ภิกขะเว วิญญาณัง นิจจัง วา อะนิจจัง

วาติ. อะนิจจัง ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ. ทุกขัง ภันเต. ยัมปะนานิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง, กัลลัง นุ ตัง สะมะนุปัสสิตุง, เอตัง มะมะ เอโสหะมัส์มิ เอโส เม อัตตาติ. โน เหตัง ภันเต.

ตัส์มาติหะ ภิกขะเว, ยังกิญจิ รูปัง อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนัง, อัชฌัตตัง วา พะหิทธา วา, โอฬาริกัง วา สุขุมัง วา, หีนัง วา ปะณีตัง วา, ยันทูเร สันติเก วา, สัพพัง รูปัง, เนตัง มะมะ เนโสหะมัส์มิ นะ เมโส อัตตาติ. เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง. ยา กาจิ เวทะนา อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนา, อัชฌัตตา วา พะหิทธา วา, โอฬาริกา วา สุขุมา วา, หีนา วา ปะณีตา วา, ยา ทูเร สันติเก วา, สัพพา เวทะนา, เนตัง มะมะ เนโสหะมัส์มิ นะ เมโส อัตตาติ. เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง. ยา กาจิ สัญญา อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนา, อัชฌัตตา วา พะหิทธา วา, โอฬาริกา วา สุขุมา วา, หีนา วา ปะณีตา วา, ยา ทูเร สันติเก วา, สัพพา สัญญา, เนตัง มะมะ เนโสหะมัส์มิ นะ เมโส อัตตาติ. เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง. เย เกจิ สังขารา อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนา, อัชฌัตตา วา พะหิทธา วา, โอฬาริกา วา สุขุมา วา, หีนา วา ปะณีตา วา, เย ทูเร สันติเก วา, สัพเพ สังขารา, เนตัง มะมะ เนโสหะมัส์มิ นะ เมโส อัตตาติ. เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง. ยังกิญจิ วิญญาณัง อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนัง, อัชฌัตตัง วาพะหิทธา วา, โอฬาริกัง วา สุขุมัง วา, หีนัง วา ปะณีตัง วา, ยันทูเร สันติเก วา, สัพพัง วิญญาณัง, เนตัง มะมะ เนโสหะมัส์มิ นะ เมโส อัตตาติ. เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัปปัญญายะ ทัฏฐัพพัง.

เอวัง ปัสสัง ภิกขะเว สุต์วา อะริยะสาวะโก, รูปัส์มิงปิ นิพพินทะติ, เวทะนายะปิ นิพพินทะติ, สัญญายะปิ นิพพินทะติ, สังขาเรสุปิ นิพพินทะติ,

วิญญาณัส์มิงปิ นิพพินทะติ. นิพพินทัง วิรัชชะติ. วิราคา วิมุจจะติ. วิมุตตัส์มิง วิมุตตะมีติ ญาณัง โหติ, ขีณา ชาติ, วุสิตัง พ๎รัห๎มะจะริยัง, กะตัง กะระณียัง, นาปะรัง อิตถัตตายาติ ปะชานาตีติ. อิทะมะโวจะ ภะคะวา. อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง. อิมัส์มิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัส์มิง ภัญญะมาเน, ปัญจะวัคคิยานัง ภิกขูนัง อะนุปาทายะ, อาสะเวหิ จิตตานิ วิมุจจิงสูติ.

อาทิตตะปะริยายะสูตร (๔ ค่ำ)

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สะมะยัง ภะคะวา, คะยายัง วิหะระติ คะยาสีเส, สัทธิง ภิกขุสะหัสเสนะ. ตัต๎ระ โข ภะคะวา ภิกขู อามันเตสิ.

สัพพัง ภิกขะเว อาทิตตัง. กิญจะ ภิกขะเว สัพพัง อาทิตตัง. จักขุง ภิกขะเว อาทิตตัง, รูปา อาทิตตา, จักขุวิญญาณัง อาทิตตัง, จักขุสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิทัง จักขุสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัมปิ อาทิตตัง. เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา, อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระเณนะ, โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ วะทามิ. โสตัง อาทิตตัง, สัททา อาทิตตา, โสตะวิญญาณัง อาทิตตัง, โสตะสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิทัง โสตะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัมปิ อาทิตตัง. เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา, อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระเณนะ, โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ วะทามิ. ฆานัง อาทิตตัง,

ฆันธา อาทิตตา, ฆานะวิญญาณัง อาทิตตัง, ฆานะสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิทัง ฆานะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัมปิ อาทิตตัง. เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา, อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระเณนะ, โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ วะทามิ. ชิวหา อาทิตตา, ระสา อาทิตตา, ชิวหาวิญญาณัง อาทิตตัง, ชิวหาสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิทัง ชิวหาสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัมปิ อาทิตตัง. เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา, อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระเณนะ, โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ วะทามิ. กาโย อาทิตโต, โผฏฐัพพา อาทิตตา, กายะวิญญาณัง อาทิตตัง, กายะสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิทัง กายะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัมปิ อาทิตตัง. เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา, อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระเณนะ, โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ วะทามิ. มะโน อาทิตโต, ธัมมา อาทิตตา, มะโนวิญญาณัง อาทิตตัง, มะโนสัมผัสโส อาทิตโต, ยัมปิทัง มะโนสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัมปิ อาทิตตัง. เกนะ อาทิตตัง. อาทิตตัง ราคัคคินา โทสัคคินา โมหัคคินา, อาทิตตัง ชาติยา ชะรามะระเณนะ, โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ วะทามิ.

เอวัง ปัสสัง ภิกขะเว สุตวา อะริยะสาวะโก, จักขุสฺมิงปิ นิพพินทะติ, รูเปสุปิ นิพพินทะติ, จักขุวิญญาเณปิ นิพพินทะติ, จักขุสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ, ยัมปิทัง จักขุสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง,

สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัส์มิงปิ นิพพินทะติ. โสตัส์มิงปิ นิพพินทะติ, สัทเทสุปิ นิพพินทะติ, โสตะวิญญาเณปินิพพินทะติ, โสตะสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ, ยัมปิทัง โสตะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัส์มิงปิ นิพพินทะติ. ฆานัส์มิงปิ นิพพินทะติ, คันเธสุปิ นิพพินทะติ, ฆานะวิญญาเณปินิพพินทะติ, ฆานะสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ, ยัมปิทัง ฆานะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัส์มิงปิ นิพพินทะติ. ชิวหายะปิ นิพพินทะติ, ระเสสุปิ นิพพินทะติ, ชิวหาวิญญาเณปิ นิพพินทะติ, ชิวหาสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ, ยัมปิทัง ชิวหาสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัส์มิงปิ นิพพินทะติ. กายัส์มิงปิ นิพพินทะติ, โผฏฐัพเพสุปิ นิพพินทะติ, กายะวิญญาเณปิ นิพพินทะติ, กายะสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ, ยัมปิทัง กายะสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัส์มิงปิ นิพพินทะติ. มะนัส์มิงปิ นิพพินทะติ, ธัมเมสุปิ นิพพินทะติ, มะโนวิญญาเณปิ นิพพินทะติ, มะโนสัมผัสเสปิ นิพพินทะติ, ยัมปิทัง มะโนสัมผัสสะปัจจะยา อุปปัชชะติ เวทะยิตัง, สุขัง วา ทุกขัง วา อะทุกขะมะสุขัง วา, ตัส์มิงปิ นิพพินทะติ. นิพพินทัง วิรัชชะติ. วิราคา วิมุจจะติ. วิมุตตัส์มิง วิมุตตะมีติ ญาณัง โหติ, ขีณา ชาติ, วุสิตัง พ๎รัห์มะจะริยัง, กะตัง กะระณียัง, นาปะรัง อิตถัตตายาติ ปะชานาตีติ. อิทะมะโวจะ ภะคะวา. อัตตะมะนา เต ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง. อิมัส์มิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัส์มิง ภัญญะมาเน, ตัสสะ ภิกขุสะหัสสัสสะ อะนุปาทายะ, อาสะเวหิ จิตตานิ วิมุจจิงสูติ.

ธัมมะสังคะณีมาติกาปาฐะ (๑๐ ค่ำ)

กุสะลา ธัมมา อะกุสะลา ธัมมา อัพยากะตา ธัมมา. สุขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตตา ธัมมา ทุกขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตตา ธัมมา อะทุกขะมะสุขายะ เวทะนายะ สัมปะยุตตา ธัมมา.

วิปากา ธัมมา วิปากะธัมมะธัมมา เนวะวิปากะนะวิปากะ-ธัมมะธัมมา.

อุปาทินนุปาทานิยา ธัมมา อะนุปาทินนุปาทานิยา ธัมมา อะนุ-ปาทินนานุปาทานิยา ธัมมา.

สังกิลิฏฐะสังกิเลสิกา ธัมมา อะสังกิลิฏฐะสังกิเลสิกา ธัมมา อะสังกิลิฏฐาสังกิเลสิกา ธัมมา.

สะวิตักกะสะวิจารา ธัมมา อะวิตักกะวิจาระมัตตา ธัมมา อะวิตักกาวิจารา ธัมมา.

ปีติสะหะคะตา ธัมมา สุขะสะหะคะตา ธัมมา อุเปกขา-สะหะคะตา ธัมมา.

ทัสสะเนนะ ปะหาตัพพา ธัมมา ภาวะนายะ ปะหาตัพพา ธัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะภาวะนายะ ปะหาตัพพา ธัมมา.

ทัสสะเนนะ ปะหาตัพพะเหตุกา ธัมมา ภาวะนายะ ปะหาตัพพะ-เหตุกา ธัมมา เนวะทัสสะเนนะ นะภาวะนายะ ปะหาตัพพะเหตุกา ธัมมา.

อาจะยะคามิโน ธัมมา อะปะจะยะคามิโน ธัมมา เนวาจะยะ-คามิโน นาปะจะยะคามิโน ธัมมา.

เสกขา ธัมมา อะเสกขา ธัมมา เนวะเสกขานาเสกขา ธัมมา.

ปะริตตา ธัมมา มะหัคคะตา ธัมมา อัปปะมาณา ธัมมา.

ปะริตตารัมมะณา ธัมมา มะหัคคะตารัมมะณา ธัมมา อัป-ปะมาณารัมมะณา ธัมมา.

หีนา ธัมมา มัชฌิมา ธัมมา ปะณีตา ธัมมา.

มิจฉัตตะนิยะตา ธัมมา สัมมัตตะนิยะตา ธัมมา อะนิยะตา ธัมมา.

มัคคารัมมะณา ธัมมา มัคคะเหตุกา ธัมมา มัคคาธิปะติโน ธัมมา.

อุปปันนา ธัมมา อะนุปปันนา ธัมมา อุปปาทิโน ธัมมา.

อะตีตา ธัมมา อะนาคะตา ธัมมา ปัจจุปปันนา ธัมมา.

อะตีตารัมมะณา ธัมมา อะนาคะตารัมมะณา ธัมมา ปัจจุปปัน-นารัมมะณา ธัมมา.

อัชฌัตตา ธัมมา พะหิทธา ธัมมา อัชฌัตตะพะหิทธา ธัมมา.

อัชฌัตตารัมมะณา ธัมมา พะหิทธารัมมะณา ธัมมา อัชฌัตตะ-พะหิทธารัมมะณา ธัมมา.

สะนิทัสสะนะสัปปะฏิฆา ธัมมา อะนิทัสสะนะสัปปะฏิฆา ธัมมา อะนิทัสสะนาปปะฏิฆา ธัมมา.

พระอภิธรรม พระสังคิณี (๑๑ ค่ำ)

กุสะลา ธัมมา อะกุสะลา ธัมมา อัพ๎ยากะตา ธัมมา. กะตะเม ธัมมา กุสะลา. ยัส๎มิง สะมะเย กามาวะจะรัง กุสะลัง จิตตัง อุปปันนัง โหติ, โสมะนัสสะสะหะคะตัง ญาณะสัมปะยุตตัง, รูปารัมมะณัง วา สัททารัมมะณัง วา, คันธารัมมะณัง วา ระสารัมมะณัง วา, โผฏฐัพพารัมมะณัง วา ธัมมารัมมะณัง วา, ยัง ยัง วา ปะนารัพภะ, ตัส๎มิง สะมะเย ผัสโส โหติ อะวิกเขโป โหติ, เย วา ปะนะ ตัส๎มิง สะมะเย อัญเญปิ อัตถิ ปะฏิจจะสะมุปปันนา อะรูปิโน ธัมมา, อิเม ธัมมา กุสะลา.

พระวิภังค์ (๑๑ ค่ำ)

ปัญจักขันธา รูปักขันโธ เวทะนากขันโธ, สัญญากขันโธ, สังขารักขันโธ, วิญญาณักขันโธ. ตัตถะ กะตะโม รูปักขันโธ. ยังกิญจิ รูปัง อะตีตานาคะตะปัจจุปปันนัง, อัชฌัตตัง วา พะหิทธา วา, โอฬาริกังวา สุขุมัง วา, หีนัง วา ปะณีตัง วา, ยัง ทูเร วา สันติเก วา, ตะเทกัชฌัง อะภิสัญญูหิต๎วา อะภิสังขิปิต๎วา, อะยัง วุจจะติ รูปักขันโธ.

พระธาตุกะถา (๑๑ ค่ำ)

สังคะโห อะสังคะโห. สังคะหิเตนะ อะสังคะหิตัง, อะสังคะหิเตนะ สังคะหิตัง, สังคะหิเตนะ สังคะหิตัง. อะสังคะหิเตนะ อะสังคะหิตัง. สัมปะโยค วิปปะโยโค. สัมปะยุตเตนะ วิปปะยุตตัง, วิปปะยุตเตนะ สัมปะยุตตัง. อะสังคะหิตัง.

พระปุคคะละปัญญัติ (๑๑ ค่ำ)

ฉะ ปัญญัตติโย. ขันธะปัญญัตติ, อายะตะนะปัญญัตติ, ธาตุปัญญัตติ, สัจจะปัญญัตติ. อินท๎ริยะปัญญัตติ, ปุคคะละปัญญัตติ. กิตตาวะตา ปุคคะลานัง ปุคคะละปัญญัตติ. สะมะยะวิมุตโต อะสะมะยะวิมุตโต, กุปปะธัมโม อะกุปปะธัมโม, ปะริหานะธัมโม อะปะริหานะธัมโม, เจตะนาภัพโพ อะนุรักขะนาภัพโพ, ปุถุชชะโน โคต๎ระภู, ภะยูปะระโต อะภะยูปะระโต, ภัพพาคะมะโน อะภัพพาคะมะโน, นิยะโต อะนิยะโต, ปะฏิปันนะโก ผะเลฏฐิโต อะระหา อะระหัตตายะ ปะฏิปันโน.

พระกะถาวัตถุ (๑๑ คำ)

ปุคคะโล อุปะลัพภะติ, สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนาติ. อามันตา. โยสัจฉิกัตโถ ปะระมัตโถ ตะโต โส ปุคคะโล อุปะลัพภะติ, สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนาติ. นะ เหวัง วัตตัพเพ. อาชานาหิ นิคคะหัง หัญจิ, ปุคคะโล อุปะลัพภะติ, สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนะ, เตนะ วะตะเร วัตตัพเพ, โยสัจฉิกัตโต ปะระมัตโถ, ตะโต โส ปุคคะโล อุปะลัพภะติ,สัจฉิกัตถะปะระมัตเถนาติ. มิจฉา.

พระยะมะกะ (๑๑ คำ)

เย เกจิ กุสะลา ธัมมา, สัพเพ เต กุสะละมูลา. เย วา ปะนะ กุสะละมูลา, สัพเพ เต ธัมมา กุสะลา. เย เกจิ กุสะลา ธัมมา, สัพเพ เต กุสะละมูเลนะ เอกะมูลา. เย วา ปะนะ กุสะละมูเลนะ เอกะมูลา, สัพเพ เต ธัมมา กุสะลา.

พระมะหาปัฏฐาน (๑๑ คำ)

เหตุปัจจะโย, อารัมมะณะปัจจะโย, อะธิปะติปัจจะโย, อะนันตะระปัจจะโย, สะมะนันตะระปัจจะโย, สะหะชาตะปัจจะโย, อัญญะมัญญะปัจจะโย, นิสสะยะปัจจะโย, อุปะนิสสะยะปัจจะโย, ปุเรชาตะปัจจะโย, ปัจฉาชาตะปัจจะโย, อาเสวะนะปัจจะโย, กัมมะปัจจะโย, วิปากะปัจจะโย, อาหาระปัจจะโย, อินท์ริยะปัจจะโย ฌานะปัจจะโย, มัคคะปัจจะโย, สัมปะยุตตะปัจจะโย, วิปปะยุตตะปัจจะโย, อัตถิปัจจะโย, นัตถิปัจจะโย, วิคะตะปัจจะโย, อะวิคะตะปัจจะโย.

ปัพพะโตปะมะคาถา (๑๒ คำ)

ยะถาปิ เสลา วิปุลา นะภัง อาหัจจะ ปัพพะตา,
สะมันตา อะนุปะริเยยยุง นิปโปเถนตา จะตุททิสา.
เอวัง ชะรา จะ มัจจุ จะ อะธิวัตตันติ ปาณิโน,
ขัตติเย พ์ราห์มะเณ เวสเส สุทเท จัณฑาละปุกกุเส.
นะ กิญจิ ปะริวัชเชติ สัพพะเมวาภิมัททะติ,
นะ ตัตถะ หัตถีนัง ภูมิ นะ ระถานัง นะ ปัตติยา.
นะ จาปิ มันตะยุทเธนะ สักกา เชตุง ธะเนนะ วา,
ตัส์มา หิ ปัณฑิโต โปโส สัมปัสสัง อัตถะมัตตะโน,
พุทเธ ธัมเม จะ สังเฆ จะ ธีโร สัทธัง นิเวสะโย,
โย ธัมมะจารี กาเยนะ วาจายะ อุทะ เจตะสา,
อิเธวะ นัง ปะสังสันติ เปจจะ สัคเค ปะโมทะติ.

อะริยะธะนะคาถา (๑๒ คำ)

ยัสสะ สัทธา ตะถาคะเต อะจะลา สุปะติฏฐิตา
สีลัญจะ ยัสสะ กัล์ยาณัง อะริยะกันตัง ปะสังสิตัง
สังเฆ ปะสาโท ยัสสัตถิ อุชุภูตัญจะ ทัสสะนัง
อะทะลิทโทติ ตัง อาหุ อะโมฆันตัสสะ ชีวิตัง
ตัส์มา สัทธัญจะ สีลัญจะ ปะสาทัง ธัมมะทัสสะนัง
อะนุยุญเชถะ เมธาวี สะรัง พุทธานะ สาสะนันติ ฯ

ธัมมะนิยามะสูตร (๑๓ ค่ำ)

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สะมะยัง ภะคะวา, สาวัตถิยัง วิหะระติ, เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม. ตัต๎ระ โข ภะคะวา ภิกขู อามันเตสิ ภิกขะโวติ. ภะทันเตติ เต ภิกขู ภะคะวะโต ปัจจัสโสสุง. ภะคะวา เอตะทะโวจะ. อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง, ฐิตา วะ สา ธาตุ ธัมมัฏฐิตะตา ธัมมะนิยามะตา, สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ. ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชฌะติ อะภิสะเมติ, อะภิสัมพุชฌิต๎วา อะภิสะเมต๎วา อาจิกขะติ เทเสติ, ปัญญะเปติ ปัฏฐะเปติ, วิวะระติ วิภะชะติ อุตตานีกะโรติ, สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ. อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง, ฐิตา วะ สา ธาตุ ธัมมัฏฐิตะตา ธัมมะนิยามะตา, สัพเพ สังขารา ทุกขาติ. ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชฌะติ อะภิสะเมติ, อะภิสัมพุชฌิต๎วา อะภิสะเมต๎วา อาจิกขะติ เทเสติ, ปัญญะเปติ ปัฏฐะเปติ, วิวะระติ วิภะชะติ อุตตานีกะโรติ, สัพเพ สังขารา ทุกขาติ. อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง, ฐิตา วะ สา ธาตุ ธัมมัฏฐิตะตา ธัมมะนิยามะตา, สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ. ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชฌะติ อะภิสะเมติ, อะภิสัมพุชฌิต๎วา อะภิสะเมต๎วา อาจิกขะติ เทเสติ, ปัญญะเปติ ปัฏฐะเปติ, วิวะระติ วิภะชะติ อุตตานีกะโรติ, สัพเพ ธัมเม อะนัตตาติ. อิทะมะโว จะ ภะคะวา. อัตตะมะนา เต ภิกขู ภะคะวะโต ภาสิตัง, อะภินันทุนติ.

พูดมาพูดไป พูดไม่พ้นเรื่องตน

ติลักขะณาทิกาคาถา (๑๓ ค่ำ)

สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ,
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา.
สัพเพ สังขารา ทุกขาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ,
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา.
สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ ยะทา ปัญญายะ ปัสสะติ,
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข เอสะ มัคโค วิสุทธิยา.
อัปปะกา เต มะนุสเสสุ เย ชะนา ปาระคามิโน,
อะถายัง อิตะรา ปะชา ตีระเมวานุธาวะติ.
เย จะ โข สัมมะทักขาเต ธัมเม ธัมมานุวัตติโน,
เต ชะนา ปาระเมสสันติ มัจจุเธยยัง สุทุตตะรัง.
กัณหัง ธัมมัง วิปปะหายะ สุกกัง ภาเวถะ ปัณฑิโต,
โอกา อะโนกะมาคัมมะ วิเวเก ยัตถะ ทูระมัง.
ตัต๎ราภิระติมิจเฉยยะ หิตวา กาเม อะกิญจะโน,
ปะริโยทะเปยยะ อัตตานัง จิตตะเกล๎เสหิ ปัณฑิโต.
เยสัง สัมโพธิยังเคสุ สัมมา จิตตัง สุภาวิตัง,
อาทานะปะฏินิสสัคเค อะนุปาทายะ เย ระตา,
ขีณาสะวา ชุติมันโต เต โลเก ปะรินิพพุตาติ.

อย่าอวดเก่งในสถานที่ที่ต้องแพ้แน่นอน
และไม่ต้องถกเหตุผลในสถานที่ที่ไม่มีเหตุผล
หรือบุคคลที่เอาตนเองเป็นเกณฑ์

วิปัสสะนาภูมิปาฐะ (๑๔ ค่ำ)

ปัญจักขันธา. รูปักขันโธ เวทะนากขันโธ สัญญากขันโธ สังขารักขันโธ วิญญาณักขันโธ.

ท๎วาทะสายะตะนนานิ. จักข๎วายะตะนัง รูปายะตะนัง, โสตายะตะนัง สัททายะตะนัง, ฆานายะตะนัง คันธายะตะนัง, ชิวหายะตะนัง ระสายะตะนัง, กายายะตะนัง โผฏฐัพพายะตะนัง มะนายะตะนัง, ธัมมายะตะนัง.

อัฏฐาระสะ ธาตุโย. จักขุธาตุ รูปะธาตุ จักขุวิญญาณะธาตุ, โสตะธาตุ สัททะธาตุ โสตะวิญญาณะธาตุ, ฆานะธาตุ คันธาตุ, ฆานะวิญญาณะธาตุ, ชิวหาธาตุ ระสะธาตุ ชิวหาวิญญาณะธาตุ, กายะธาตุ โผฏฐัพพะธาตุ กายะวิญญาณะธาตุ, มะโนธาตุ ธัมมะธาตุ มะโนวิญญาณะธาตุ.

พาวีสะตินท๎ริยานิ. จักขุนท๎ริยัง โสตินท๎ริยัง ฆานินท๎ริยัง ชิวหินท๎ริยัง กายินท๎ริยัง มะนินท๎ริยัง, อิตถินท๎ริยัง ปุริสินทริยัง ชีวิตินท๎ริยัง, สุขินท๎ริยัง ทุกขินท๎ริยัง โสมะนัสสินท๎ริยัง โทมะนัส สินท๎ริยัง อุเปกขินท๎ริยัง, สัทธินท๎ริยัง วิริยินท๎ริยัง สะตินท๎ริยัง สะมาธินท๎ริยัง ปัญญินท๎ริยัง, อะนัญญะตัญญัสสามีตินท๎ริยัง อัญญินท๎ริยัง อัญญาตาวินท๎ริยัง.

จัตตาริ อะริยะสัจจานิ. ทุกขัง อะริยะสัจจัง, ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง, ทุกขนิโรโธ อะริยะสัจจัง, ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง.

อะวิชชาปัจจะยา สังขารา, สังขาระปัจจะยา วิญญาณัง, วิญญาณะปัจจะยา นามะรูปัง, นามะรูปะปัจจะยา สะฬายะตะนัง, สะฬายะตะนะปัจจะยา ผัสโส, ผัสสะปัจจะยา เวทะนา, เวทะนาปัจจะยา

ตัณหา, ตัณหาปัจจะยา อุปาทานัง, อุปาทานะปัจจะยา ภะโว, ภะวะ-ปัจจะยา ชาติ, ชาติปัจจะยา ชะรามะระณัง โสกะปริเทวะทุกขะโทมะ-นัสสุปายาสา สัมภะวันติ. เอวะเมตัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ, สะมุทะโย โหติ.

อะวิชชายะเต๎วะ อะเสสะวิราคะนิโรธา สังขาระนิโรโธ, สังขาระนิโรธา วิญญาณะนิโรโธ, วิญญาณะนิโรธา นามะรูปะนิโรโธ, นามะรูปะนิโรธา สะฬายะตะนะนิโรโธ, สะฬายะตะนะนิโรธา ผัสสะนิโรโธ, ผัสสะนิโรธา เวทะนานิโรโธ, เวทะนานิโรธา ตัณหานิโรโธ, ตัณหานิโรธา อุปาทานะนิโรโธ, อุปาทานะนิโรธา ภะวะนิโรโธ, ภะวะนิโรธา ชาตินิโรโธ, ชาตินิโรธา ชะรามะระณัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา นิรุชฌันติ. เอวะเมตัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ, นิโรโธ โหติ.

พุทธะอุทานะคาถา (๑๔ ค่ำ)

ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา,
อาตาปิโน ฌายะโต พ๎ราห๎มะณัสสะ,
อะถัสสะ กังขา วะปะยันติ สัพพา,
ยะโต ปะชานาติ สะเหตุธัมมัง.
ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา,
อาตาปิโน ฌายะโต พ๎ราห๎มะณัสสะ,
อะถัสสะ กังขา วะปะยันติ สัพพา,
ยะโต ขะยัง ปัจจะยานัง อะเวที.

ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ธัมมา,
อาตาปิโน ฌายะโต พราหมะณัสสะ,
วิธูปะยัง ติฏฐะติ มาระเสนัง,
สูโรวะ โอภาสะยะมันตะลิกขันติ.

ภัทเทกะรัตตะคาถา (๑๔ ค่ำ)

อะตีตัง นานวาคะเมยยะ นัปปะฏิกังเข อะนาคะตัง,
ยะทะตีตัมปะหีนันตัง อัปปัตตัญจะ อะนาคะตัง.
ปัจจุปปันนัญจะ โย ธัมมัง ตัตถะ ตัตถะ วิปัสสะติ,
อะสังหิรัง อะสังกุปปัง ตัง วิทธา มะนุพ์รูหะเย.
อัชเชวะ กิจจะมาตัปปัง โก ชัญญา มะระนัง สุเว,
นะ หิ โน สังคะรันเตนะ มะหาเสเนนะ มัจจุนา.
เอวัง วิหาริมาตาปิง อะโหรัตตะมะตันทิตัง,
ตัง เว ภัทเทกะรัตโตติ สันโต อาจิกขะเต มุนีติ.

โอวาทะปาฏิโมกขาทิปาโฐ (๑๕ ค่ำ)

อุททิฏฐัง โข เตนะ ภะคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อะระหะตา สัมมาสัมพุทเธนะ, โอวาทะปาฏิโมกขัง ตีหิ คาถาหิ,

ขันตี ปะระมัง ตะโป ตีติกขา,
นิพพานัง ปะระมัง วะทันติ พุทธา,
นะ หิ ปัพพะชิโต ปะรูปะฆาตี,
สะมะโณ โหติ ปะรัง วิเหฐะยันโต.

สัพพะปาปัสสะ อะกะระณัง กุสะลัสสูปะสัมปะทา,
สะจิตตะปะริโยทะปะนัง เอตัง พุทธานะ สาสะนัง.
อะนูปะวาโท อะนูปะฆาโต ปาฏิโมกเข จะ สังวะโร,
มัตตัญญุตา จะ ภัตตัส์มิง ปันตัญจะ สะยะนาสะนัง,
อะธิจิตเต จะ อาโยโค เอตัง พุทธานะ สาสะนันติ.

สีลุทเทสะปาโฐ (๑๕ ค่ำ)

ภาสิตะมิทัง เตนะ ภะคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อะระหะตาสัมมาสัมพุทเธนะ, สัมปันนะสีลา ภิกขะเว วิหะระถะ สัมปันนะปาฏิโมกขา, ปาฏิโมกขะสังวะระสังวุตา วิหะระถะ อาจาระโคจะระสัมปันนา, อะณุมัตเตสุ วัชเชสุ ภะยะทัสสาวี สะมาทายะ สิกขะถะ สิกขาปะเทสูติ. ตัส์มาติหัมเหหิ สิกขิตัพพัง, สัมปันนะสีลา วิหะริสสามะ สัมปันนะ-ปาฏิโมกขา, ปาฏิโมกขะสังวะระสังวุตา วิหะริสสามะ อาจาระโคจะระ-สัมปันนา, อะณุมัตเตสุ วัชเชสุ ภะยะทัสสาวี สะมาทายะ สิกขิสสามะ สิกขาปะเทสูติ. เอวัญหิ โน สิกขิตัพพัง.

ตายะนะคาถา (๑๕ ค่ำ)

ฉินทะ โสตัง ปะรักกัมมะ กาเม ปะนูทะ พ์ราห์มะณะ,
นัปปะหายะ มุนิ กาเม เนกัตตะมุปะปัชชะติ.
กะยิรา เจ กะยิราเถนัง ทัฬหะเมนัง ปะรักกะเม,
สิถิโล หิ ปะริพพาโช ภิยโย อากิระเต ระชัง.
อะกะตัง ทุกกะฏัง เสยโย ปัจฉา ตัปปะติ ทุกกะฏัง,

กะตัญจะ สุกะตัง เสยโย ยัง กัต์วา นานุตัปปะติ.
กุโส ยะถา ทุคคะหิโต หัตถะเมวานุกันตะติ,
สามัญญัง ทุปปะรามัตถัง นิระยายูปะกัฑฒะติ.
ยังกิญจิ สิถิลัง กัมมัง สังกิลิฏฐัญจะ ยัง วะตัง,
สังกัสสะรัง พ์รัห์มะจะริยัง นะ ตัง โหติ มะหัปผะลันติ.

ชัยยะมังคะละคาถา

นะโม เม พุทธะเตชัสสา ระตะนัตตะยะธัมมิกา
เตชะปะสิทธิ ปะสีเทวา นารายะปะระเมสุรา
สิทธิพ์รห์มา จะ อินทา จะ จะตุโลกา คัมภีรักขะกา
สะมุททา ภูตุงคังคา จะ สะหรัมพะ ชัยยะปะสิทธิ ภะวันตุ เต
ชัยยะ ชัยยะ ธระณิ ธระณี อุทะธิ อุทะธี นาทิ นาที
ชัยยะ ชัยยะ คะคน ละตน ละนิสัย นิรัยสัยเสนนะเมรุราชชะพลนระชี
ชัยยะ ชัยยะ คัมภีระโสมภี นาเคนทะนาคี ปิสาจจะ ภูตะกาลี
ชัยยะ ชัยยะ ทุนนิมิตตะโรคี ชัยยะ ชัยยะ สิงคีสุทาทานะ มุขะชา
ชัยยะ ชัยยะ วะรุณณะ มุขะ สาตรา ชัยยะ ชัยยะ จัมปาทินาคะกุละคัณถก
ชัยยะ ชัยยะ คัชชะคนนะตุรง สุกระภุชง สีหะ เพียคฆะทีปา
ชัยยะ ชัยยะ วะรุณณะมุขะ ยาต์รา ชิตะ ชิตะ เสนนารีปุนะสุทธินระดี
ชัยยะ ชัยยะ สุขา สุขา ชีวี ชัยยะ ชัยยะ ธระณี ตะเล สะทา สุชัยยา
ชัยยะ ชัยยะ ธระณี สานติน สะทา ชัยยะ ชัยยะ มังกะราชรัญญา ภะวัคเค
ชัยยะ ชัยยะ วะรุณณะยักเข ชัยยะ ชัยยะ รักขะเส สุระภู ชะเตชา
ชัยยะ ชัยยะ พ์รห์มเมนทะคะณา ชัยยะ ชัยยะ ราชาธิราชสาชชัย
ชัยยะ ชัยยะ ปะฐะวิง สัพพัง ชัยยะ ชัยยะ อระหันตาปัจเจกะพุทธะสาวัง

ชัยยะ ชัยยะ มะเหสุโร หะโร หะรินเทวา ชัยยะ ชัยยะ พ็รห์มา สุรักโข
ชัยยะ ชัยยะ นาโควิรุฬ์หะโก วิรูปักโข จันทิมา ระวิ
อินโท จะ เวนะเตยโย จะ กุเวโร วะรุโณปิ จะ
อัคคิ วาโย จะ ปาชุณ์โห กุมาโร ธะตะรัฏฐะโก
อัฏฐาระสะ มะหาเทวา สิทธิตาปะสะอาทะโย
อิสิโน สาวะกา สัพพา ชัยยะ ราโม ภะวันตุ เต
ชัยยะ ธัมโม จะ สังโฆ จะ ทะสะปาโล จะ ชัยยะกัง
เอเตนะ ชัยยะ เตเชนะ ชัยยะ โสตถี ภะวันตุ เต
เอเตนะ พุทธะ เตเชนะ โหตุ เต ชัยยะมังคะลัง
ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มารัสสะ จะปาปิมะโต ปะราชะโย
อุคโฆ สะยัมโพธิมัณเฑ ปะโมทิตา ชัยยะตะทา พ็รห์มะคะณา มะเหสิโน
ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มารัสสะ จะปาปิมะโต ปะราชะโย
อุคโฆ สะยัมโพธิมัณเฑ ปะโมทิตา ชัยยะตะทา อินทะคะณา มะเหสิโน
ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มารัสสะ จะปาปิมะโต ปะราชะโย
อุคโฆ สะยัมโพธิมัณเฑ ปะโมทิตา ชัยยะตะทา เทวะคะณา มะเหสิโน
ชัยโยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มารัสสะ จะปาปิมะโต ปะราชะโย
อุคโฆ สะยัมโพธิมันเฑ ปะโมทิตา ชัยยะตะทา สุปัณณะคะณา มะเหสิโน
ชัยโย ปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มารัสสะ จะปาปิมะโต ปะราชะโย
อุคโฆ สะยัมโพธิมัณเฑ ปะโมทิตา ชัยยะตะทา นาคะคะณา มะเหสิโน
ชัยโย ปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง มารัสสะ จะปาปิมะโต ปะราชะโย
อุคโฆ สะยัมโพธิมัณเฑ ปะโมทิตา ชัยยะตะทา สะหรัมะคะณา มะเหสิโน
ชะยันโต โพธิยา มูเล สักกะยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง ต์วัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร

อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พ๎รัห๎มะจาริสุ
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เต ปะทักขิณา
ปะทักขิณานิ กัต๎วานะ ละภันตัตเถ ปะทักขิเณ
เต อัตถะลัทธา สุขิตา วิรุฬ๎หา พุทธะสาสะเน
อะโรคา สุขิตา โหถะ สะหะ สัพเพหิญาติภิ
สุณันตุ โภนโต เย เทวา อัส๎มิง ฐาเน อะธิคะตา
ฑีฆายุกา สะทา โหนตุ สุขิตา โหนตุ สัพพะทา
รักขันตุ สัพพะสัตตานัง รักขันตุ ชินะสาสะนัง
ยา กาจิ ปัตถะนา เตสัง สัพเพ ปูเรนตุ มะโนระถา
ยุตตะกาเล ปะวัสสันตุ วัสสัง วัสสาวะลาหะกา
โรคา จุปัททะวา เตสัง นิวาเรนตุ จะ สัพพะทา
กายะสุขัง จิตติสุขัง อะระหันตุ ยะถาระหัง.

ป่าใหญ่โต้ลมดั่งความสามัคคี
ต้นหญ้าลู่ลมคือการปรับตัวเข้าสังคม
สองสิ่งนี้ย่อมไม่วิบัติด้วยแรงลม

อนุโมทนาวิธี

อะนุโมทะนารัมภะคาถา

(ผู้เป็นประธานเริ่มต้น)

ยะถา วาริวะหา ปูรา ปะริปูเรนติ สาคะรัง,
เอวะเมวะ อิโต ทินนัง เปตานัง อุปะกัปปะติ.
อิจฉิตัง ปัตถิตัง ตุมหัง ขิปปะเมวะ สะมิชฌะตุ,
สัพเพ ปูเรนตุ สังกัปปา จันโท ปัณณะระโส ยะถา,
มะณิ โชติระโส ยะถา.

(รับพร้อมกัน)

สัพพีติโย วิวัชชันต สัพพะโรโค วินัสสะตุ,
มา เต ภะวัตวันตะราโย สุขี ทีฆายุโก ภะวะ.
สัพพีติโย วิวัชชันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ,
มา เต ภะวัตวันตะราโย สุขี ทีฆายุโก ภะวะ.
สัพพีติโย วิวัชชันตุ สัพพะโรโค วินัสสะตุ,
มา เต ภะวัตวันตะราโย สุขี ทีฆายุโก ภะวะ.
อะภิวาทะนะสีลิสสะ นิจจัง วุฑฒาปะจายิโน,
จัตตาโร ธัมมา วัฑฒันติ อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง.

สุมังคะละคาถา

โหตุ สัพพัง สุมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวตา,
สัพพะพุทธานุภาเวนะ โสตถี โหนตุ นิรันตะรัง.
โหตุ สัพพัง สุมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวตา,
สัพพะธัมมานุภาเวนะ โสตถี โหนตุ นิรัน ตะรัง.
โหตุ สัพพัง สุมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวตา,
สัพพะสังฆานุภาเวนะ โสตถี โหนตุ นิรัน ตะรัง

มงคลจักรวาฬน้อย

สัพพะพุทธานุภาเวนะ สัพพะธัมมานุภาเวนะ สัพพะสังฆานุภาเวนะ พุทธะระตะนัง ธัมมะระตะนัง สังฆะระตะนัง ติณณัง ระตะนานัง อานุภาเวนะ จะตุราสีติสะหัสสะธัมมักขันธานุภาเวนะ ปิฏะกัตตะยานุภาเวนะ ชินะสาวะกานุภาเวนะ สัพเพ เต โรคา สัพเพ เต ภะยา สัพเพ เต อันตะรายา สัพเพ เต อุปัททะวา สัพเพ เต ทุนนิมิตตา สัพเพ เต อะวะมังคะลา วินัสสันตุ อายุวัฑฒะโก ธะนะวัฑฒะโก สิริวัฑฒะโก ยะสะวัฑฒะโก พะละวัฑฒะโก วัณณะวัฑฒะโก สุขะวัฑฒะโก โหตุ สัพพะทา.

ทุกขะโรคะภะยา เวรา โสกา สัตตุ จุปัททะวา,
อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ จะ เตชะสา.
ชะยะสิทธิ ธะนัง ลาภัง โสตถิ ภาค์ยัง สุขัง พะลัง,
สิริ อายุ จะ วัณโณ จะ โภคัง วุฑฒี จะ ยะสะวา,
สะตะวัสสา จะ อายู จะ ชีวะสิทธี ภะวันตุ เต.

เกณิยานุโมทะนาคาถา

อัคคิหุตตัง มุขา ยัญญา สาวิตติ ฉันทะโส มุขัง,
ราชา มุขัง มะนุสสานัง นะทีนัง สาคะโร มุขัง,
นักขัตตานัง มุขัง จันโท อาทิจโจ ตะปะตัง มุขัง,
ปุญญะมากังขะมานานัง สังโฆ เว ยะชะตัง มุขัง.
ภะณิสสามะ มะยัง คาถา กาละทานัปปะทีปิกา,
เอตา สุณันตุ สักกัจจัง ทายะกา ปุญญะกามิโน.

หมายเหตุ แบบนี้ นำ กาละทานะสุตตะคาถา ถ้านำ วิหาระทานะคาถา เปลี่ยนที่ขีดเส้นใต้ เป็น วิหาระทานะทีปิกา

กาละทานะสุตตะคาถา

กาเล ทะทันติ สะปัญญา วะทัญญู วิตะมัจฉะรา,
กาเลนะ ทินนัง อะริเยสุ อุชุภูเตสุ ตาทิสุ.
วิปปะสันนะมะนา ตัสสะ วิปุลา โหติ ทักขิณา,
เย ตัตถะ อะนุโมทันติ เวยยาวัจจัง กะโรนติ วา.
นะ เตนะ ทักขิณา โอนา เตปิ ปุญญัสสะ ภาคิโน,
ตัส์มา ทะเท อัปปะฏิวานะจิตโต ยัตถะ ทินนัง มะหัปผะลัง,
ปุญญานิ ปะระโลกัส์มิง ปะติฏฐา โหนติ ปาณินันติ.

วิหาระทานะคาถา

สีตัง อุณ์หัง ปะฏิหันติ ตะโต วาฬะมิคานิ จะ,
สิริงสะเป จะ มะกะเส สิสิเร จาปิ วุฏฐิโย.
ตะโต วาตาตะโป โฆโร สัญชาโต ปะฏิหัญญะติ,
เลนัตถัญจะ สุขัตถัญจะ ฌายิตุง จะ วิปัสสิตุง.
วิหาระทานัง สังฆัสสะ อัคคัง พุทเธหิ วัณณิตัง,
ตัส์มา หิ ปัณฑิโต โปโส สัมปัสสัง อัตถะมัตตะโน.
วิหาเร การะเย รัมเม วาสะเยตถะ พะหุสสุเต,
เตสัง อันนัญจะ ปานัญจะ วัตถะเสนสะนานิ จะ.
ทะเทยยะ อุชุภูเตสุ วิปปะสันเนนะ เจตะสา,
เต ตัสสะ ธัมมัง เทเสนติ สัพพะทุกขาปะนูทะนัง,
ยัง โส ธัมมะมิธัญญายะ ปะรินิพพาต์ยะนาสะโวติ.

เทวะตาทิสสะทักขิณานุโมทะนาคาถา

ยัส์มิง ปะเทเส กัปเปติ วาสัง ปัณฑิตะชาติโย,
สีละวันเตตถะ โภเชต์วา สัญญะเต พ๎รัห์มะจาริโน.
ยา ตัตถะ เทวะตา อาสุง ตาสัง ทักขิณะมาทิเส,
ตา ปูชิตา ปูชะยันติ มานิตา มานะยันติ นัง.
ตะโต นัง อะนุกัมปันติ มาตา ปุตตังวะ โอระสัง,
เทวะตานุกัมปิโต โปโส สะทา ภัท๎รานิ ปัสสะติ.

เทวะตาภิสัมมันตะนะคาถา

ยานีธะ ภูตานิ สะมาคะตานิ,
ภุมมานิ วา ยานิ วะ อันตะลิกเข,
สัพเพ วะ ภูตา สุมะนา ภะวันตุ,
อะโถปิ สักกัจจะ สุณันตุ ภาสิตัง.
สุภาสิตัง กิญจิปิ โว ภะเณมุ,
ปุญเญ สะตุปปาทะกะรัง อะปาปัง,
ธัมมูปะเทสัง อะนุการะกานัง,
ตัส์มา หิ ภูตานิ สะเมนตุ สัพเพ,
เมตตัง กะโรถะ มานุสิยา ปะชายะ,
ภูเตสุ พาพ์หัง กะตะภัตติกายะ,
ทิวา จะ รัตโต จะ หะรันติ เย พะลิง,
ปัจโจปะการัง อะภิกังขะมานา.
เต โข มะนุสสา ตะนุกานุภาวา,
ภูตา วิเสเสนะ มะหิทธิกา จะ,
อะทิสสะมานา มะนุเชหิ ญาตา,
ตัสมา หิ เน รักขะถะ อัปปะมัตตา.

อัคคัปปะสาทะสุตตะคาถา

อัคคะโต เว ปะสันนานัง อัคคัง ธัมมัง วิชานะตัง,
อัคเค พุทเธ ปะสันนานัง ทักขิเณยเย อะนุตตะเร.
อัคเค ธัมเม ปะสันนานัง วิราคูปะสะเม สุเข,
อัคเค สังเฆ ปะสันนานัง ปุญญักเขตเต อะนุตตะเร.

อัคคัส์มิง ทานัง ทะทะตัง อัคคัง ปุญญัง ปะวัฑฒะติ,
อัคคัง อายุ จะ วัณโณ จะ ยะโส กิตติ สุขัง พะลัง.
อัคคัสสะ ทาตา เมธาวี อัคคะธัมมะสะมาหิโต,
เทวะภูโต มะนุสโส วา อัคคัปปัตโต ปะโมทะตีติ.

โภชะนะทานานุโมทะนาคาถา

อายุโท พะละโท ธีโร วัณณะโท ปะฏิภาณะโท,
สุขัสสะ ทาตา เมธาวี สุขัง โส อะธิคัจฉะติ.
อายุง ทัต์วา พะลัง วัณณัง สุขัญจะ ปะฏิภาณะโท,
ทีฆายุ ยะสะวา โหติ ยัตถะ ยัตถูปะปัชชะตีติ.

อาทิยะสุตตะคาถา

ภุตตา โภคา ภัจจา วิติณณา อาปะทาสุ เม,
อุทธัคคา ทักขิณา ทินนา อะโถ ปัญจะ พะลี กะตา.
อุปัฏฐิตา สีละวันโต สัญญะตา พ์รัห์มะจาริโน,
ยะทัตถัง โภคะมิจเฉยยะ ปัณฑิโต ฆะระมาวะสัง.
โส เม อัตโถ อะนุปปัตโต กะตัง อะนะนุตาปิยัง,
เอตัง อะนุสสะรัง มัจโจ อะริยะธัมเม ฐิโต นะโร,
อิเธวะ นัง ปะสังสันติ เปจจะ สัคเค ปะโมทะตีติ.

ระตะนะนัตตะยานุภาวาทิคาถา

ระตะนัตตะยานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะเตชะสา,

ทุกขะโรคะภะยา เวรา โสกา สัตตุ จุปัททะวา.

อะเนกา อันตะรายาปิ วินัสสันตุ อะเสสะโต,

ชะยะสิทธิ ธะนัง ลาภัง โสตถิ ภาคยัง สุขัง พะลัง.

สิริ อายุ จะ วัณโณ จะ โภคัง วุฑฒี จะ ยะสะวา,

สะตะวัสสา จะ อายู จะ ชีวะสิทธี ภะวันตุ เต.

บทเบ็ดเตล็ด

คำถวายเครื่องสักการะในวันวิสาขะบูชา และวันวิสาขอัฏฐมีบูชา

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.

ว่า นโม ๓ จบ แล้วนำ

ยะมัมหะ โข มะยัง, ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา, โย โน ภะคะวา สัตถา, ยัสสะ จะ มะยัง ภะคะวะโต ธัมมัง โรเจมะ.อะโหสิ โข โส ภะคะวา, มัชฌิเมสุ ชะนะปะเทสุ อะริยะเกสุ มะนุสเสสุ อุปปันโน, ขัตติโย ชาติยา, โคตะโม โคตเตนะ, สัก์ยะปุตโต สัก์ยะกุลา ปัพพะชิโต, สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพ์รัห์มะเก, สัสสะมะณะพ์ราห์มะณิยา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสายะ, อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิ อะภิสัมพุทโธ, นิสสังสะยัง โข โส

ภะคะวา, อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถาเทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวา, ส์วากขาโต โข ปะนะ, เตนะ ภะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก, โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ, สุปะฏิปันโน โข ปะนัสสะ, ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา.

อะยัง โข ปะนะ (ถูโป/ปะฏิมา), ตัง ภะคะวันตัง อุททิสสะ (กะโต ปะติฏฐาปิโต/กะตา ปติฏฐาปิตา), ยาวะเทวะ ทัสสะเนนะ, ตัง ภะคะวันตัง อะนุสสะริต์วา, ปะสาทะ สังเวคะปะฏิลาภายะ, มะยัง โข เอตะระหิ, อิมัง วิสาขะปุณณะมีกาลัง, ตัสสะ ภะคะวะโต ชาติสัมโพธิ นิพพานะกาละสัมมะตัง (ถ้าวันอัฏฐมี เปลี่ยนข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็น *เอตะระหิ, อิมัง วิสาขะ-ปุณณะมิโต ปะรัง อัฏฐะมีกาลัง, ตัสสะ ภะคะวะโต สะรีรัชฌาปะนะกาละ-สัมมะตัง*) ปัต์วา,

อิมัง ฐานัง สัมปัตตา, อิเม ทัณฑะทีปะธูปาทิ สักกาเร คะเหต์วา, อัตตะโน กายัง สักการุปะธานัง กะริต์วา, ตัสสะ ภะคะวะโต ยะถาภุจเจ คุเณ อะนุสสะรันตา, อิมัง (ถูปัง/ปะฏิมาฆรัง) ติกขัตตุง ปะทักขิณัง กะริสสามะ อิมัง ยะถา คะหิเตหิ สักกาเรหิ ปูชัง กุรุมานา. สาธุ โน ภันเต ภะคะวา, สุจิระปะรินิพพุโตปิ, ญาตัพเพหิ คุเณหิ อะตีตารัมมะณะตาย ปัญญายะ มาโน, อิเม อัมเหหิ คะหิเต สักกเร, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

(คำแปล)

เราทั้งหลายถึงซึ่งพระผู้มีพระภาคพระองค์ใดแล ว่าเป็นที่พึ่ง,

พระผู้มีพระภาคพระองค์ใด เป็นศาสดาของเราทั้งหลาย, แลเราทั้งหลายชอบใจพระธรรมของพระภาคเจ้าพระองค์ใด, พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นแล ได้อุบัติแล้วในหมู่มนุษย์ชาวอริยกะในมัชฌิมชนบท, เป็นกษัตริย์โดยพระชาติ มีพระนามว่าโคตมะโดยพระโคตร, เป็นโอรสแห่งเจ้าศากยะบุตรเสด็จออกบรรพชาแล้วแต่ศากยสกุล, พระองค์ได้ตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณในโลก กับด้วยเทวดา มาร พรหม ในประชาชนกับด้วยสมณะและพราหมณ์ กับด้วยเทวดาและมนุษย์, ข้อนี้ไม่ต้องสงสัยเลย, พระผู้มีพระภาคเจ้านั้นเป็นพระอรหันต์ตรัสรู้ชอบเอง ทรงถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ เสด็จไปดีแล้ว ทรงรู้แจ้งซึ่งโลก เป็นสารถีผู้ฝึกบุคคลที่ควรฝึกได้ ไม่มีผู้อื่นยิ่งกว่า เป็นพระศาสดาของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้ตื่นแล้ว (หรือเบิกบานแล้ว) เป็นผู้มีโชค. อนึ่ง พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นแล ตรัสดีแล้ว เป็นคุณอันผู้ได้บรรลุพึงเห็นเองไม่ประกอบด้วยกาล ควรเรียกให้มาดู ควรน้อมเข้ามาในตน อันวิญญูชนพึงรู้เฉพาะตน. อนึ่ง พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติตรง ปฏิบัติเป็นธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง นี่คือคู่แห่งบุรุษ (จัดเป็น) บุคคลแปด. (พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้านี้) เป็นผู้ควรของคำนับ ควรของต้อนรับ ควรของทำบุญ ควรทำอัญชลี (ประณมมือไหว้) เป็นนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ก็ (พระสถูป/พระปฏิมา) นี้แล

อันพุทธศาสนิกชนสร้างประดิษฐานเจาะจงพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เพียงเพื่อระลึกถึงพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นด้วยทัสสนกิจแล้วจึงกลับได้ซึ่งความเลื่อมใสและความสลดจิต บัดนี้ เราทั้งหลายมาถึง <u>กาลวิสาขปุรณมีนี้ ซึ่งทราบกันดีแล้วว่า กาลเป็นที่ประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น</u> (ถ้า วัน*ถวายพระเพลิง* **เปลี่ยนว่า <u>มาถึงกาลอัฏฐมี</u>** เบื้องหน้าแต่วันวิสาขปุรณมีนี้ ซึ่งทราบกัน

ดีแล้วว่า *กาลเป็นที่ถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น*) ต่างประชุมกันยังสถานที่นี้ ถือเอาเครื่องสักการะมีเทียนและธูปเป็นต้นเหล่านี้ กระทำกายของตนให้เป็นเครื่องรองรับเครื่องสักการะระลึกถึงพระคุณอันเป็นจริงอย่างไร ภาชนะรับเครื่องสักการะ ระลึกถึงพระคุณอันเป็นจริงอย่างไรของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นอยู่ จักกระทำประทักษิณ พระ(สถูป/พระปฏิมากร) นี้ สิ้น ๓ รอบกระทำอยู่ซึ่งการบูชาด้วยสักการะทั้งหลายตามที่พวกเราถือไว้แล้ว. สาธุ ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ดังข้าพระองค์ขอโอกาส ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าของข้าพเจ้าทั้งหลาย แม้เสด็จปรินิพพานไปนานแล้วด้วยดี (แต่ยัง) ปรากฏอยู่ด้วยพระคุณทั้งหลาย อันข้าพเจ้าทั้งหลายพึงได้โดยความเป็นอดีตารมณ์ (ขอพระองค์) จงทรงรับเครื่องสักการะทั้งหลายอันข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายถือไว้แล้วนี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ.

คำถวายเครื่องสักการะในวันอาสาฬบูชา

(นำ) **หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.**

ยะมัมหะ โข มะยัง ภะคะวันตัง สะระณัง คะตา, โย โน ภะคะวา สัตถา, ยัสสะ จะ มะยัง ภะคะวะโต ธัมมัง โรเจมะ.อะโหสิ โข โส ภะคะวา, อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, สัตเตสุ การุญญัง ปะฏิจจะ กะรุณายะโก หิเตสี อะนุกัมปัง อุปาทายะ, อาสาฬ์หะปุณณะมิยัง พาราณะสิยัง อิสิปะตะเน มิคะทาเย, ปัญจะวัคคิยานัง ภิกขูนัง,

อะนุตตะรัง ธัมมะจักกัง ปะฐะมัง ปะวัตเตต๎วา, จัตตาริ อะริยะสัจจานิ ปะกาเสสิ.

ตัส๎มิญจะ โข สะมะเย, ปัญจะวัคคยานัง ภิกขูนัง ปะมุโข, อายัส๎มา อัญญาโกณฑัญโญ, ภะคะวะโต ธัมมัง สุต๎วา, วิระชัง วีตะมะลัง ธัมมะจักขุง ปะฏิละภิต๎วา, "ยังกิญจิ สะมุทะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะธัมมันติ", ภะคะวันตัง อุปะสัมปะทัง ยาจิต๎วา, ภะคะวะโต เยวะ สันติกา, เอหิภิกขุอุปะสัมปะทัง ปะฏิละภิต๎วา, ภะคะวะโต ธัมมะวินะเย อะริยะสาวะ-กะสังโฆ, โลเก ปะฐะมัง อุปปันโน อะโหสิ.

ตัส๎มิญจาปิ โข สะมะเย, สังฆะระตะนัง โลเก ปะฐะมัง อุปปันนัง อะโหสิ. พุทธะระตะนัง ธัมมะระตะนัง สังฆะระตะนันติ, ติระตะนัง สัมปุณณัง อะโหสิ.

มะยัง โข เอตะระหิ, อิมัง อาสาฬหะปุณณะมีกาลัง, ตัสสะ ภะคะวะโต ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะกาละสัมมะตัง, อะริยะสาวะกะสังฆะ-อุปปัตติกาละสัมมะตัญจะ, ระตะนัตตะยะสัมปุณณะกาละสัมมะตัญจะ ปัต๎วา, อิมัง ฐานัง สัมปัตตา, อิเม สักกาเร คะเหต๎วา, อัตตะโน กายัง สักการุปะธานัง กะริต๎วา, ตัสสะ ภะคะวะโต ยะถาภุจเจ คุเณ อะนุสสะรันตา, อิมัง (<u>ถูปัง/พุทธะปะฏิมัง</u>) ติกขัตตุง ปะทักขิณัง กะริสสามะ, ยะถาคะหิเตหิ สักกาเรหิ ปูชัง กุรุมานา.

สาธุ โน ภันเต ภะคะวา, สุจิระปะรินิพพุโตปิ, ญาตัพเพหิ คุเณหิ อะตีตารัมมะณะตายะ ปัญญายะมาโน, อิเม อัมเหหิ คะหิเต สักกาเร ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

*** *ถ้าประชุมที่พระสถูป ว่า* ***อิมัง ถูปัง****, ถ้าที่พระปฏิมาว่า* ***อิมัง พุทธะปะฏิมัง***

(คำแปล)

เราทั้งหลายถึงซึ่งพระผู้มีพระภาคพระองค์ใดแล ว่าเป็นที่พึ่ง พระผู้มีพระภาคพระองค์ใด เป็นพระศาสดาของเราทั้งหลาย, อนึ่ง เราทั้งหลายชอบใจซึ่งพระธรรมของพระผู้มีพระภาคพระองค์ใด พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นเป็นพระอรหันต์ตรัสรู้ชอบเอง ทรงอาศัยความการุณในสัตว์ทั้งหลาย ทรงพระกรุณาแสวงหาประโยชน์เกื้อกูล ทรงอาศัยความเอ็นดู ได้ยังพระธรรมจักรอันยอดเยี่ยมให้เป็นไป ทรงประกาศอริยสัจ ๔ เป็นครั้งแรกแก่พระภิกษุปัญจวัคคีย์ ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ใกล้กรุงพาราณสีในวันอาสาฬหปุณณมี

อนึ่ง ในสมัยนั้นแล ท่านพระอัญญาโกณฑัญญะผู้เป็นหัวหน้าของพระภิกษุปัญจวัคคีย์ฟังธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ได้ธรรมจักษุอันบริสุทธิ์ปราศจากมลทิน ว่า "สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งปวงนั้น มีความดับเป็นธรรมดา" จึงทูลขออุปสมบทกะพระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นองค์แรกในโลก

อนึ่ง ในสมัยแม้นั้นแล พระสังฆรัตนะได้บังเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก พระรัตนตรัย คือ พระพุทธรัตนะ พระธรรมรัตนะ พระสังฆรัตนะ ได้สมบูรณ์แล้วในโลก

บัดนี้ เราทั้งหลายแล มาประจวบมงคลสมัยอาสาฬหปุณณมี วันเพ็ญอาสาฬหมาส ที่รู้พร้อมกันว่า เป็นวันที่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นทรงประกาศพระธรรมจักรเป็นวันที่เกิดขึ้นแห่งพระอริยสงฆ์สาวก และเป็นวันที่พระรัตนตรัยสมบูรณ์ คือ ครบ ๓ รัตนะ จึงมาประชุมกันแล้ว ณ ที่นี้ถือสักการะเหล่านี้ ทำกายของตนให้เป็นดังภาชนะรับเครื่องสักการะ ระลึกถึงพระคุณตามเป็นจริงทั้งหลายของพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น จักทำ

ประทักษิณสิ้นวาระสามรอบซึ่ง (พระสถูป/พระพุทธปฏิมา) นี้ บูชาอยู่ด้วยสักการะอันถือไว้แล้วอย่างไร

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขอเชิญพระผู้มีพระภาคเจ้า แม้เสด็จปรินิพพานนานมาแล้ว ยังปรากฏอยู่ด้วยพระคุณสมบัติอันข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายจะพึงรู้โดยความเป็นอดีตารมณ์ จงทรงรับเครื่องสักการะ อันข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายถือไว้แล้วนี้ เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ.

คำสักการะบูชาวันมาฆะปุระณะมี

(นำ) **หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ภะคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส.**

ว่า นโม ๓ จบ แล้วนำ

อัชชายัง มาฆะปุณณะมี สัมปัตตา, มาฆะนักขัตเตนะ ปุณณะจันโท ยุตโต, ยัตถะ ตะถาคะโต อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, จาตุรังคิเกสาวะกะสันนิปาเต, โอวาทะปาติโมกขัง อุททิสิ.

ตะทา หิ อัฑฒะเตระสานิ, สัพเพสังเยวะ ขีณาสะวานัง, สัพเพ เตเอหิภิกขุกา, สัพเพปิ เต อะนามันติตาวะ, ภะคะวะโต สันติกัง อาคะตา, เวฬุวะเน กะลันทะกะนิวาเป, มาฆะปุณณะมิยัง วัฑฒะมานะกัจฉายายะ, ตัส์มิญจะ สันนิปาเต, ภะคะวา วิสุทธุตตะมุโปสะถัง อะกาสิ, โอวาทะ-ปาฏิโมกขัง อุททิสิ.

อะยัง อัมหากัง ภะคะวะโต, เอโกเยวะ สาวะกะสันนิปาโต อะโหสิ จาตุรังคิโก, อัฑฒะเตระสานิ ภิกขุสะตานิ, สัพเพสังเยวะ ขีณาสะวานัง, มะยันทานิ, อิมัง มาฆะปุณณะมี นักขัตตะสะมะยัง, ตักกาละสะทิสัง สัมปัตตา, จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภะคะวันตัง อะนุสสะระมานา, อิมัส๎มิง ตัสสะ ภะคะวะโต, สักขิภูเต เจติเย, ***(อิเมหิ ทัณฑะทีปะธูปะปุปผาทิสักกาเรหิ ตัง ภะคะวันตัง ตานิ จะ, อัฑฒะเตระสานิ ภิกขุสะตานิ อะภิปูชะยามะ).***

สาธุ โน ภันเต ภะคะวา, สะสาวะกะสังโฆ สุจิระปะรินิพพุโตปิ, คุเณหิ ธะระมาโน, อิเม สักกาเร ทุคคะตะปัณณาการะภูเต ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

ในวงเล็บ ( ) นั้น ถ้ามีการเวียนเทียนด้วยให้เปลี่ยนเป็น *อิเมทัณฑะทีปะปุปผาทิสักกาเร คะเหต๎วา อัตตะโน กายัง สักการูปะธานังกะริต๎วา ตัสสะ ภะคะวะโต เตสัญจะ อัฑฒะเตระสานัง ภิกขุสะตะนังยะถาภุจเจ คุเณ อะนุสสะรันตา* [อิมัง ถูปัจเจวะปะฏิมาฆารัญจะ] *ติกขัตตุงปะทักขิณัง กะริสสามะ ยะถา คะหิเตหิ สักกาเรหิ ปูชัง กุรุมานา.*

ใน [ ] ถ้าเวียนเฉพาะ พระสถูปว่า อิมัง ถู ปัง. เฉพาะอุโบสถหรือศาลาว่า อิมัง ปฏิมาฆะรัง. ถ้าทั้ง ๒ จึงว่า อิมัง ถูปัญเจวะ ปฏิฆะรัญจะ.

(คำแปล)

วันนี้ถึงวันมาฆบุรณมี พระจันทร์เต็มดวง ประกอบด้วยมาฆะนักบัตรฤกษ์ ซึ่งเป็นวันพระตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้สวดโอวาทปาติโมกข์ในสาวกสันนิบาตอันประกอบด้วยองค์ ๔ ก็ครั้งนั้นพระขีณาสพรวมทั้งหมด ๑,๒๕๐ องค์ด้วยกัน ท่านเหล่านั้นล้วนเป็นเอหิภิขุ.

ทั้งใคร ๆ ไม่ได้นิมนต์มาสู่สำนักพระผู้มีพระภาคเจ้า. ในสาวกสันนิบาตนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ทรงทำวิสุทธอุโบสถอันอุดมเวลาตะวันบ่ายในวันมาฆบาณมี ณ พระวิหารเวฬุวันกลันทกนิวาปสถาน (และ) ได้ทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์. สาวกสันนิบาตของพระผู้มีพระภาคเจ้าของเราทั้งหลาย ประกอบด้วยองค์ ๔ มีภิกษุ ๑,๒๕๐ ล้วนพระขีณาสพทั้งสิ้น ได้มีคราวเดียวเท่านั้น. บัดนี้เราทั้งหลายมาถึงมาฆปุณมีนักขัตสมัย (จึงพากันบูชาพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นและพระภิกษุ ๑,๒๕๐ รูปเหล่านั้น ด้วยเครื่องสักการะ มีเทียน ธูปและดอกไม้เหล่านั้น ณ เจดีย์เป็นพยานของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น) สาธุ ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ดังข้าพเจ้าทั้งหลายขอโอกาส ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าพร้อมด้วยสาวกสงฆ์ แม้เสด็จปรินิพพานไปนานแล้วด้วยดี (แต่) ยังดำรงอยู่ด้วยพระคุณทั้งหลาย จงทรงรับเครื่องสักการะเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตลอดกาลนาน เทอญ.

\- - - - - - - - - -

ในวงเล็บถ้ามีการเวียนเทียนด้วย เปลี่ยนว่า ถือเครื่องสักการะทั้งหลาย มีประทีปดอกไม้ เป็นต้น กระทำกายของตนให้เป็นเชิงรองสักการะ ระลึกถึงคุณที่เป็นจริงของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นและพระภิกษุสงฆ์ ๑,๒๕๐ นั้น ด้วยทำปทักษิณพระสถูปและเรือนปฏิมาตลอด ๓ ครั้ง ทำการบูชาด้วยเครื่องสักการะตามที่ถือนี้.

ถ้าเวียนเทียนเฉพาะพระสถูป พึงตัดคำว่า และเรือนปฏิมาออก ถ้าเวียนเทียนเฉพาะเรือนปฏิมา พึงตัดคำว่า พระสถูปออก ถ้าทั้งสองคงว่าตามแบบ.

คำอาราธนาศีล ๕ ปกติ

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ.

สิกขาบท ๕ :

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๓. กาเมสุมิฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

คำอาราธนาศีล ๘ ปกติ

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐะ สีลานิ ยาจามะ.

สิกขาบท ๘:

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๓. อะพ๎รัห๎มะจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๖. วิกาละโภชะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๗. นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนะ มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะ-มัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๘. อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

คำอาราธนาศีล ๘ พิเศษ คืออุโบสถศีล

มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐังคะสะมันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะ ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐังคะสะมันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะ ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสะระเณนะ สะหะ อัฏฐังคะสะมันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะ.

คนมีปัญญาชอบทำศัตรูให้เป็นมิตร
ส่วนคนวิปริตเก่งแต่ทำมิตรให้เป็นศัตรู

คำอาราธนาแสดงธรรม

พ์รัห์มา จะ โลกาธิปะตี สะหัมปะติ,
กัตอัญชะลี อันธิวะรัง อะยาจะถะ,
สันตีธะ สัตตาปปะระชักขะชาติกา,
เทเสตุ ธัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง.ฯ

คำอาราธนาสวดพระปริตร

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสัทธิยา
สัพพะ ทุกขะ วินาสายะ ปะริตตัง พ์รูถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะ ภะยะ วินาสายะ ปะริตตัง พ์รูถะ มังคะลัง
วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา
สัพพะ โรคะ วินาสายะ ปะริตตัง พ์รูถะ มังคะลัง

คำบังสุกุลคนเป็น

อะจิรัง วะตะยัง กาโย ปะฐะวิง อะธิเสสะติ
ฉุฑโฑ อะเปตะวิญญาโณ นิรัตถังวะ กะลิงคะรัง.

บังสุกุลตาย

อะนิจจา วะตะ สังขารา อุปปาทะวะยะธัมมิโม
อุปปัชชิต์วา นิรุชฌันติ เตสัง วูปะสะโม สุโข.
สัพเพ สัตตา มะรันติ จะ มะริงสุ จะ มะริสสะเร
ตะเถวาหัง มะริสสามิ นัตถิ เม เอตถะ สังสะโย.

หลักการอ่านภาษาบาลีเบื้องต้น

ภาษาบาลี นับว่ามีความสำคัญต่อภิกษุสามเณรอยู่มาก เพราะการทำวินัยกรรมต่าง ๆ มักจะต้องแสดงคำพูดเป็นภาษาบาลี บทสวดมนต์ทั้งหลาย ส่วนมากก็ตีพิมพ์เป็นภาษาบาลีแทบทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภิกขุปาฏิโมกข์ที่มาสู่อุทเทสกึ่งเดือนก็เป็นภาษาบาลีล้วน ๆ ท่านที่ไม่คุ้นเคยกับภาษาบาลี ก็ต้องประสบความยุ่งยากในการอ่านอยู่มาก อีกทั้งเป็นการยากที่จะออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขรฐานกรณ์ได้

หลักในการอ่านภาษาบาลีนี้ มุ่งแสดงวิธีการอ่านออกเสียงที่ถูกต้อง ท่านผู้สนใจโปรดพิจารณาทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ จะสามารถอ่านภาษาบาลีได้อย่างไม่ลำบากนัก

๑. พยัญชนะภาษาบาลี

ภาษาบาลีมีพยัญชนะจัดเป็นวรรคได้ดังนี้

๑. วรรค ก ออกเสียงจากลำคอ ได้แก่

ก ข ค ฆ ง

๒. วรรค จ ออกเสียงจากเพดานปาก ได้แก่

จ ฉ ช ฌ ญ

๓. วรรค ฏ ออกเสียงจากนาสิก ได้แก่

ฏ ฐ ฑ ฒ ณ

๔. วรรค ต ออกเสียงจากฟัน ได้แก่

ต ถ ท ธ น

๕. วรรค ป ออกเสียงจากริมฝีปาก ได้แก่

ป ผ พ ภ ม

๖. อ วรรค ได้แก่

ย ร ล ส ห ฬ ํ(อัง)

พยัญชนะของภาษาบาลี ส่วนมากจะออกเสียงตรงตามเสียงพยัญชนะในภาษาไทย จะมียกเว้นเพียง ๑๔ ตัวเท่านั้น ที่ออกเสียงผิดไปจากเสียงพยัญชนะภาษาไทย คือออกเสียงเป็นสำเนียงมคธ ได้แก่

๑. ค	ออกเสียง	ก	กล้ำ	ง	=	กฺง	ตรงกับ	g
๒. ช	”	จ	”	ย	=	จฺย	”	j
๓. ฆ	”	ฆ	”	ห	=	ฆฺห	”	gh
๔. ฌ	”	ฌ	”	ห	=	ฌฺห	”	jh
๕. ฒ	”	ฒ	”	ห	=	ฒฺห	”	ḍh
๖. ธ	”	ธ	”	ห	=	ธฺห	”	dh
๗. ภ	”	ภ	”	ห	=	ภฺห	”	bh
๘. ฑ	”	ฎ					”	ḍ
๙. ท	”	ด					”	d
๑๐. พ	”	บ					”	b

พยัญชนะที่ออกเสียงเป็นพิเศษ ให้ขึ้นนาสิก หรือเพดานมี ๔ ตัว คือ

๑. ญ = ñ

๓. ฐ = ṭh

๒. ฎ = ṭ

๔. ณ = ṇ

พยัญชนะนอกจากนี้ออกเสียงตรงตัวเหมือนภาษาไทย

๒. สระภาษาบาลี

ภาษาบาลี มีสระใช้ทั้งหมด ๗ รูป แต่มี ๘ เสียง

รูปสระ ได้แก่ อา อิ อี อุ เอ โอ

เสียงสระ ได้แก่ อะ อา อิ อี อุ อู เอ โอ

จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ "อา" – "โอ" มีรูปสระคงตัวเหมือนภาษาไทย อ่านได้ตามรูปสระ เช่น

คำว่า "ปาลี" อ่านว่า "ปา-ลี" เป็นต้น

แต่สำหรับ "อะ" ภาษาบาลีไม่มีเครื่องหมายตัวสระเหมือนในภาษาไทย ตัวไหนมีเสียงสระอะ จะเขียนตัวพยัญชนะไว้ลอย ๆ เวลาอ่านให้อ่านออกเสียงสระอย่างภาษาไทย เช่น

คำว่า	"รตน"	*อ่านว่า*	"ระ-ตะ-นะ"
	"สมถ"	*อ่านว่า*	"สะ-มะ-ถะ"

๓. เครื่องหมายที่ใช้ในภาษาบาลี

ภาษาบาลี มีเครื่องหมายที่ใช้เฉพาะต่างกับภาษาไทย มีดังนี้

๑. เครื่องหมาย " . " เป็นจุดอยู่ใต้ตัวอักษร มีความหมายเป็น

๒ นัย คือ

๑.๑ มีสำเนียงเป็นไม้หันอากาศ " ั "

หากอักษรตัวใดมีเครื่องหมายจุดอยู่ข้างใต้ ให้อ่านออกเสียงอักษรตัวนั้นเป็นตัวสะกด และมีสำเนียงเป็นไม้หันอากาศ เช่น

คำว่า "ธมฺโม" *อ่านว่า* "ทำ-โม" เป็นต้น

๑.๒ มีสำเนียงตามสระอื่นที่มาคุม

หากอักษรตัวหน้าที่มีเครื่องหมายจุดอยู่ข้างใต้มีสระอื่นคุมอยู่ด้วย ให้อ่านออกเสียงอักษรที่มีจุดอยู่ข้างใต้เป็นตัวสะกด และมีสำเนียงตามสระที่มาคุมนั้น เช่น

คำว่า "ปุคฺคโล" *อ่านว่า* "ปุก-คะ-โล"

๒. เครื่องหมาย " ํ " เป็นจุดโปร่งอยู่เหนือตัวอักษร เรียกตามภาษาบาลีว่า ตัวนิคหิต เวลาอ่านให้อ่านออกเสียงเป็น "สระอัง" เช่น

คำว่า "พุทธํ" *อ่านว่า* "พุด-ทัง" เป็นต้น

แต่ถ้าเครื่องหมายนิคหิตอยู่กับอักษรที่มีสระอยู่ด้วย เวลาอ่านให้ออกเสียงเป็น "ง" ตามสระนั้น เช่น

คำว่า "วิสุํ" *อ่านว่า* "วิ-สุง" เป็นต้น

อุปสมบทแบบคณะธรรมยุต

กุลบุตรผู้มีศรัทธาและเลื่อมใส เกิดฉันทะจะบรรพชาและอุปสมบท พึงทำตนให้พ้นจากอุปสรรค คือ ข้อติดขัด เป็นต้นว่า มีโรคต้องห้าม มีหนี้สิน มีคดีเกี่ยวในศาลไม่ได้แห่งมูลนาย ไม่ได้รับอนุญาตแห่งมูลนาย ไม่ได้รับอนุญาตแห่งเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น และพึงทำตนให้พ้นจากปลิโพธ คือข้อ

กังวล เป็นต้นว่า ครอบครัว การงานบ้านเรือน และทรัพย์สมบัติ เตรียมตัวเสร็จแล้ว ถึงวันกำหนดพึงไปสู่อาราม เข้าในอุโบสถ บูชาพระรัตนตรัย เมื่อพระสงฆ์สันนิบาติแล้ว พึงเข้าขอบรรพชา เมื่อสำเร็จเป็นสามเณรในเบื้องต้นตามธรรมเนียมก่อน พึงรับผ้าไตร อุ้มประณมมือเข้าไปในสงฆ์นิบ่ต วางผ้าไตรไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการะถวายพระอุปัชฌายะแล้ว กราบด้วยเบญจางคประดิษฐ์ คือจดหน้าผาก ฝ่ามือทั้ง ๒ เข่าทั้ง ๒ ลงที่พื้น ๓ ครั้งแล้ว นั่งคุกเข่าอุ้มผ่าไตรประณมมือ เปล่งว่าจาถึงสรณะ และขอบรรพชาด้วยคำมคธ

ดังนี้:-

เอสาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภะคะวะโต, ธัมมะวินะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง.

ทุติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภะคะวะโต, ธัมมะวินะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง.

ตะติยัมปาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภะคะวันตัง สะระณัง คัจฉามิ, ธัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภะคะวะโต, ธัมมะวินะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสังปะทัง.

อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ คะเหต๎วา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ.

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายามิ วัตถานิ คะเหต๎วา, ปัพพเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ.

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ

วัตถานิ คะเหต์วา, ปัพพาเชถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ.

ถ้าบวชเป็นสามเณร ยกคำว่า **ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง.** ออกเสีย ในลำดับนั้นพระอุปัชฌายะพึงรับผ้าไตรปัพพัชชาเปกขะ คือ มุ่งบรรพชา มาวางไว้ตรงหน้าตัก แล้วสอนปัพพัชราเปกขะ กล่าวถึงพระรัตนตรัยอัน เป็นหลักสำคัญแห่งพระธรรมวินัย แนะนำให้น้อมใจด้วยศรัทธาเลื่อมใส ถือเอาเป็นสรณะ แสดงให้รู้จักประโยชน์แห่งการบวช และบอก**ตะจะปัญจะกัมมัฏฐานัง** ให้ไว้คำนึงเป็นจิตภาวนา อธิบายให้รู้จักความพึงว่า นำให้ปัพพัชชาเปกขะว่าตามทีละบท โดยอนุโลม คือตามลำดับ และโดย ปฏิโลม คือทวนลำดับ ดังนี้:-

เกสา โลมา นะขา ทันตา ตะโจ (อนุโลม)
ตะโจ ทันตา นะขา โลมา เกสา (ปฏิโลม)

ครั้นสอนแล้วพระอุปัชฌายะชังอังสะออกจากไตร ห่มให้ปัพชชา เปกขะแล้ว พึงมอบผ้ากาสายะให้ วางไว้ บนมือ พึงบอกวิธีครองผ้าครบ ไตรจีวรแล้ว ส่งปัพพัชชาเปกขะ ออกไปครองผ้าถ้าสั่งภิกษุรูปหนึ่งช่วย ครองให้ จักเป็นการสะดวก

ฝ่ายปัพพัชชาเปกขะอันพระอุปัฌายะส่งกลับออกไป พึงอุ้มผ้า กาสายะอันท่านมอบให้นั้นประฌมมือถอยหลังออกมาพอควรแล้ว หันหน้า กลับออกไป ยืนครองผ้าในที่ควรส่วนหนึ่งตามวิธีอันพระอุปัชฌายะสั่งนั้น ครั้นเสร็จแล้ว เข้าไปหาพระอาจารย์ผู้นั่งคอยท่าอยู่ข้างท้ายสงฆนิบาต รับเครื่องสักการะถวายท่านแล้ว กราบลง ๓ หน นั่งคุกเข่าประฌมมือ เปล่งวาจาขอสรณะและศีลว่า ดังนี้ :-

อะหัง ภันเต, สะระณะสีลัง ยาจามิ.

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, สะระณะสีลัง ยาจามิ.

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, สะระณะสีลัง ยาจามิ.

พระอาจารย์กล่าวคำนมัสการนำให้ปัพพัชชาเปกขะว่าตามไป ดังนี้:-

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

๓ จบ

แต่นั้นพระอาจารย์พึงสั่งด้วยคำว่า **"เอวัง วะเทหิ"** เจ้าจงว่าอย่างนี้ หรือ **"ยะมะหัง วะทามิ ตัง วะเทหิ"** "เจ้าจงว่าตามเรา" คำใดคำหนึ่งอย่าว่าควบกัน. ปัพพัชชาเปกขะพึงรับว่า **อามะ ภันเต** "ขอรับ เจ้าข้า"

พระอาจารย์พึงบอกแก่ปัพพัชชาเปกขะ ให้อธิษฐานใจถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะแล้วพึงนำให้เปล่งวาจาว่าสรณคมน์ตามไปทีละพากย์ดังนี้ :-

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ.

สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.

ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ.

ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.

ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ.

ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ.

ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ.

เมื่อจบแล้ว ท่านบอกว่า **"ติสะระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง"** พึงรับว่า **อามะ ภันเต** ลำดับนั้นพระอาจารย์จะบอกให้รู้ว่า การบรรพชาเป็นสามเณรสำเร็จด้วยสรณคมน์เพียงเท่านี้ จากนั้นพึงสมาทานสิกขาบท ๑๐ ประการว่าตามท่านไปดังนี้

ปาณาติปาตา เวระมะณี

อะทินนาทานา เวระมะณี

อะพรัหมะจะริยา เวระมะณี

มุสาวาทา เวระมะณี

สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี

วิกาละโภชะนา เวระมะณี

นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนา เวระมะณี

มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัณฑะนะวิภูสะนัฏฐานา เวระมะณี

อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี

ชาตะรูปะระชะตะปะฏิคคะหะณา เวระมะณี

อิมานิ ทะสะ สิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ. (ว่า ๓ หน)

เสร็จแล้วพึงกราบลง ๓ หน

ในลำดับนั้น สามเณรพึงรับบาตร อุ้มเข้าไปหาพระอุปัชฌายะในสังฆสันนิบาตวางไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการะถวายท่าน แล้วกราบ ๓ หน นั่งคุกเข่าประนมมือกล่าวคำขอนิสัย ว่าดังนี้

อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ

ตะติยัมป อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ

อุปัชฌาโย เม ภันเต, โหหิ ว่า ๓ หน

พระอุปัชฌายะพึงกล่าวบทรับว่า **“สาหุ”** **“ตีละ”** หรือ **“ละหุ”** “เบาใจ” หรือ **“โอปายิกัง”** “ชอบด้วยอุบาย” หรือ **“ปะฏิรูปัง”** “สมควร” หรือ” **“ปาสาทิเกนะ สัมปาเทหิ”** “จงถึงพร้อมด้วยอาการให้เกิดเลื่อมใส” บทใดบทหนึ่ง ๓ ครั้ง เว้นระยะให้สามเณรตอบรับว่า **“สาธุ ภันเต”** ทุกบทไป

อัชชะตัคเคทานิ เถโร, มัย์หัง ภาโร, อะหัมปิ เถรัสสะ ภาโร

ว่า ๓ หน เสร็จแล้วกราบลง ๓ หน

ในลำดับนั้น พระอุปัชฌายะพึงบอกแก่สามเณรผู้เป็นอุปสัมปทาเปกขะคือผู้มุ่งอุปสมบทว่า เป็นเวลาที่สงฆ์จะทำอุปสมบทกรรมยกเธอให้เป็นภิกษุในพุทธศาสนา และในกรรมวาจาที่สวดประกาศในสงฆสันนิบาตจะต้องออกชื่ออุปสัมปทาเปกขะ และชื่ออุปัชฌายะ แล้วพึงขนานชื่ออุปสัมปทาเปกขะ ในภาษามคธ และพึงบอกชื่อของตนให้จำไว้พึงกำชับว้าเมื่อท่านถามถึงชื่อของตนที่ขนานไว้นั้น เมื่อท่านถามถึงชื่ออุปัชฌายะ ให้บอกตามชื่อ เมื่อได้รับบอกบาตรจีวรว่าสิ่งนั้นๆ ให้รับคำแล้วจำชื่อนั้นๆ ไว้ใช้ในอธิษฐานกิจ

ในลำดับนั้น พระพระอาจารย์จะสวดกรรมวาจา พึงเอาบาตรมีสายคล้องตัวอุปสัมปทาเปขะ สะพายแล่งทางบ่าซ้าย ยังตัวบาตรให้อยู่ตรงหลัง แล้วออกบาตร จีวร และอุปสัมปทาเปกขะพึงรับว่าดังนี้

อะยันเต ปัตโต	รับว่า	**อามะ ภันเต**
อะยัง สังฆาฏิ	รับว่า	**อามะ ภันเต**
อะยัง อุตตะราสังโค	รับว่า	**อามะ ภันเต**
อะยัง อันตะระวาสะโก	รับว่า	**อามะ ภันเต**

แต่นั้นพระอาจารย์พึงสั่งอุปทาเปกขะให้ออกไปยืนข้างนอกด้วยคำว่า **"คัจฉะ อะมุมหิ โอกาเส ติฏฐาหิ"** "เจ้าจงไปยืน ณ โอกาสโน้น"

อุปสัมปทาเปกขะพึงถอยหลังออกไปพอสมควรแล้วลุกยืนหันหน้าเดินออกไป ยืนห่างจากหัตถบาสสงฆ์ตั้งแต่ ๑๒ ศอกออกไป หันหน้ามาทางสงฆ์ประณมมือ ยืนที่ไหน ห่างเท่าไรพอดี อาจรู้ง่ายด้วยเขาปูผ้าไว้สำหรับพระอาจารย์ออกไปสอน ยืนทำผ้าไว้ข้างหน้า กะระยะว่าเมื่อพระอาจารย์ออกไปยืนบนผ้าแล้ว จักได้หัตถบาส คือห่างกันระยะ ๑ ศอก พึงระวังอย่าเดินเหยียบผ้าไป พึงหลีกอ้อมไป อย่ายืนบนผ้า

ในลำดับนั้นพระอาจารย์พึงกราบรัตนตรัย ๓ หน แล้วนั่งคุกเข่าประณมมือเปล่งคำนมัสการ ตั้งนโม ๓ จบ แล้วนั่งราบ ประณมมือสวดกรรมวาจา สสมติตนเป็นผู้ซ้อมอุปสัมปทาเปกขะว่าดังนี้:-

สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ,
อิตัสถนะนาโม อายัสมะโต อิตัสถนามัสสะ อุปะสัมปะทาเปกโข.
ยะทิ สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง,
อหัง อิตัสถนะนามัง อะนุสาเสยยัง.

บทว่า "อิตัสถนะนาโม" "ผู้มีชื่อนี้" นั้นพึงเปลี่ยนตามชื่อของอุปทาเปกขะ. บทว่า "อิตัสถนามัสสะ" ของ (ท่าน) "มีชื่อนี้" นั้นพึงเปลี่ยนตามชื่อของพระอุปัชฌายะ ตัวอย่างอุปสัมเปกขะ ชื่อสุภัททะ พระอุปัชฌายะชื่อมนุสสนาคะ พึงเปลี่ยนว่า "สุภัททโท อายัสมะโต มนุสัสนาคสัสะ อุปะสัมปะทาเปกโข. แปลว่า "สุภัททะ เป็นอุปสัมปทาเปกขะของท่านนมนุสสะนาคะ" และบทว่า "อิตัสถนามัง" ก็พึงเปลี่ยนตามชื่ออุปสัมปทาเปกขะ ตัวอย่าง "อหัง สุภทัทัง อนุสาเสยยัง." แปลว่า "ข้าพระเจ้า

จะพึงสอนซ้อมสุภัททะ” ในกรรมวาจาต่อไป พึงรู้จักเปลี่ยนให้ถูกฐานโดยสมัยนี้

อนึ่ง พึงรู้ว่า ในแบบบาลีวางบท “อายสัมะโต” ไว้หลังบท “อิตัสถนามัสสะ” ในที่นี้วางไว้หน้าตามวิธีที่ใช้กันมาเพื่อทรงจำสะดวก จะอธิบายในที่นี้จักเฝือเกินต้องการเพราะเป็นแต่แบบ จักอธิบายในวินัยมุขเล่ม ๓

แต่นั้น พระอาจารย์พึงออกจากสงฆสันนิบาตไปยืนหน้าอาสนะที่ปูไว้สำหรับนั้น พึงสอนซ้อมอุปสัมปทาเปกขะว่าดังนี้:-

สุณะสิ โอภาสะ,
อะยันเต สัจจะกาโล ภูตะกาโล,
ยัง ชาตัง ตัง สังฆะมัชเฌ ปุจฉันเต,
สันตัง อัตถีติ วัตตัพพัง.
อะสันตัง นัตถีติ วัตตัพพัง.
มา โข วิตถาสิ.
มา โข มังกุ อะโหสิ.
เอวันตัง ปุจฉิสสันติ.
สันติ เต เอวะรูปา อาพาธา.

กุฏฐัง	รับว่า	**นัตถิ ภันเต**
คัณโฑ	รับว่า	**นัตถิ ภันเต**
กิลาโส	รับว่า	**นัตถิ ภันเต**
โสโส	รับว่า	**นัตถิ ภันเต**
อะปะมาโร	รับว่า	**นัตถิ ภันเต**
มะนุสโสสิ	รับว่า	**อามะ ภันเต**

ปุริโสสิ๊	รับว่า	**อามะ ภันเต**
ภุชิสโสสิ๊	รับว่า	**อามะ ภันเต**
อะนะโณสิ๊	รับว่า	**อามะ ภันเต**
นะสิ๊ ราชะภะโฏ	รับว่า	**อามะ ภันเต**
อะนุญญาโตสิ๊ มาตาปิตูหิ	รับว่า	**อามะ ภันเต**
ปะริปุณณะวีสะติวัสโสสิ๊	รับว่า	**อามะ ภันเต**
ปะริปุณณันเต ปัตตะจีวะรัง	รับว่า	**อามะ ภันเต**
กินนาโมสิ	รับว่า	**อะหัง ภันเต...............นามะ**
โก นามะ เต อุปัชฌาโย	รับว่า	**อุปัชฌาโย เม ภันเต อายัส์มา ....นามะ**

ในคำบอกชื่อตัวและชื่อพระอุปัชฌายะลงจุดไว้นั้นเพื่อกรอกชื่อ ตัวอย่าง “อหัง ภันเต สุภัทโท นามา” “ข้าพเจ้าชื่อสุภัททะ เจ้าข้า” อุปัชฌาโย เม ภันเต อายัสมา มนุสัสนาโค นามะ” “พระอุปัชฌาของข้าพเจ้าชื่อท่านมนุสสนาคะ เจ้าข้า”

ครั้นสวดสอนซ้อมแล้ว พระอาจารย์พึงกลับเข้ามาในสงฆสันนิบาตกราบลงหนหนึ่ง นั่งราบ ประฌมมือ สวดกรรมวาจาขอเรียกอุปสัปทาเปกขะเข้ามา ว่าดังนี้:-

สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ,
อิตัสถันะนาโม, อายัสมะโต อิตัสถันนามัสสะ อุปะสัมปะทาเปกโข,
อะนุสิฏโฐ โส มะยา,
ยะทิ สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง, อิตถันนามัง อาคัจเฉยยะ.

พระอาจารย์พึงหันหน้าออกไปทางอุปสัมปทาเปกขะเรียกมาด้วย

คำว่า "อาคัจฉาหิ" "จงเข้ามา" ในลำดับนั้น อุปสัมปทาเปกขะ พึงเข้าไปในสงฆนิบาตกราบสงฆ์ ๓ หน ตรงพระอุปัชฌายะ พระอาจารย์หรือพระภิกษุอื่นพึงจับสายโยกบาตรไว้ เพื่อบาตรไม่โขกอุปสัปทาเปกขะ แล้วพึงนั่งคุกเข่าประณมมือ เปล่งวาจาขออุปสมบท ว่าดังนี้ :-

สังฆัมภันเต, อุปะสัมปะทัง ยาจามิ,
อุลลุมปะตู มัง ภันเต, สังโฆ อะนุกัมปัง อุปายทายะ.
ทุติยัมปิ ภันเต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ,
อุลลุมปะตุ มัง ภันเต, สังโฆ อะนุกัมปัง อุปทายะ.
ตะติยัมปิ ภันเต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ,
อุลลุมปะตุ มัง ภันเต, สังโฆ อะนุกัมปัง อุปาทายะ.

(บวชคู่ เปลี่ยน มิ เป็น มะ มัง เป็น โน)

ว่าจบแล้ว พระคู่สวดจะสวดเผดียงสงฆ์เพื่อซักถามอันตรยิกธรรมกับอุปสัมปทาเปกขะนั้นอีกครั้ง (ถาม "กุฏฐัง" ไปจนถึง "โก นาม เต อุปัชฌาโย" เช่นเดียวกับครั้งแรก)

ครั้นสอบถามอันตรายิกธรรมแล้ว พระคู่สวดจะสวดกรรมวาจาอุปสมบท เมื่อสวดจบ อุปสัปทาเปกขะนั้นเป็นอุปสัมบัน คือ เป็นภิกษุ มีสังวาสด้วยสงฆ์ (อยู่รวมกันได้) ท่านอาจารย์ปลดบาตรออกแล้ว ภิกษุใหม่กราบลง ๓ หน ในลำดับต่อไป พระอุปัชฌาย์พึงบอกอนุศาสน์แก่พระภิกษุใหม่ตามธรรมเนียม (จะสวดเป็นภาษาบาลี) เมื่อจบอนศาสน์ภิกษุใหม่ รับคำ ว่า "อามะ ภันเต" *กราบ ๓ หน*

ต่อจากนั้นพระภิกษุใหม่รับเครื่องไทยธรรมจากญาติโยมนำมา

ถวายพระอุปัชฌาย์ พระอาจารย์ และพระภิกษุชายนอกนั้นโดยทั่วกัน (การรับของ เป็นผู้ชาย พึงรับด้วยมือ ถ้าเป็นผู้หญิงถวาย พึงรับด้วยผ้ากราบ) เสร็จแล้ว เข้ามานั่งเตรียมรับคำอนุโมทนาและให้พรจากพระสงฆ์ พึงกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลในการอุปสมบทแก่บิดามารดาญาติมิตรหรือผู้มีอุปการคุณอื่น ๆ กรวดน้ำอยู่เพียงยถาจบ แต่นั้นพึงประณมมือรับพรกว่าจะสวดจบ กราบอุปัชฌาอาจารย์ พึงถือบริขารออกจากอุโบสถกลับที่พักเป็นเสร็จพิธีอุปสมบทเพียงเท่านี้

คำพินทุกัปปะผ้า

เป็นธรรมเนียมของภิกษุจะนุ่งผ้าใหม่ ต้องทำจุดหรือแววกลมที่เอกเทศแห่งผ้า (โดยมากที่มุมของผ้า) ขนาดไม่เล็กกว่าหลังตัวเรือด ไม่ใหญ่กว่าแววตานกยูง ด้วยของ ๓ อย่างคือ เขียวคราม ตม ของดำคล้ำ อย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อหมายให้จำได้ เรียกว่าทำพินทุกัปปะ เมื่อทำพึงถือเอาของ ๓ อย่าง เป็นต้นว่า ปากกาหมึกดำ วาดเป็นจุดหรือแววกลมที่ผ้า พึงเปล่งวาจาหรือผูกใจในขณะที่ทำอยู่ว่า **"อิมัง พินทุกัปปังกะโรมิ"** ผ้าผืนหนึ่ง ทำคราวเดียวใช้นุ่งห่มแล้วซักย้อมแม้จุดเลือนหายไป ไม่ต้องทำอีก.

คำอธิษฐานบริขาร

บริขารอย่างที่ทรงอนุญาตให้มีสำหรับตัวภิกษุ และห้ามไม่ให้เกินวันที่กำหนดไว้บริขารเช่นนี้ภิกษุจะเอาไว้สำหรับตัวต้องอธิษฐาน ไม่ทำเช่นนี้มีสิกขาบทปรับอาบัติปาจิตตีย์คำอธิษฐาน ไม่ทำเช่นนั้นมีสิกขาบทปรับอาบัติปาจิตตีย์ คำอธิษฐานต้องออกชื่อบริขารนั้น ๆ ดังนี้

ผ้าสังฆาฏิ	ว่า	**อิมัง สังฆาฏิง อธิษฐามิ**
ผ้าห่ม (จีวร)	ว่า	**อิมัง อุตตะราสังฆัง อธิษฐามิ**
ผ้านุ่ง (สบง)	ว่า	**อิมัง อันตะระวาสะกัง อธิษฐามิ**
บาตร	ว่า	**อิมัง ปัตตัง อธิษฐามิ**
ผ้านิสีทนะ	ว่า	**อิมัง นิสีทะนัง อธิษฐามิ**
ผ้าปิดฝี	ว่า	**อิมัง กัณฑุปฏิจฉาทิ**
ผ้าอาบน้ำฝน	ว่า	**อิมัง วัสสิกะสาฏิกัง อธิษฐามิ**
ผ้าปูที่นอน	ว่า	**อิมัง ปัจจัตถะระณัง อธิษฐามิ**
ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดปาก	ว่า	**อิมัง มุขะปุญฉะนะโจลัง อธิษฐามิ**
ผ้าที่ใช้เป็นบริขาร	ว่า	**อิมัง ปะริกขาระโจลัง อธิษฐามิ**
รัดประคด	ว่า	**กายะพันธะนัง อธิษฐามิ**

คำอธิษฐานผ้าหลายผืนคบกัน เช่นผ้าปูนอนว่า "อิมานิ ปัจจัตถะระณาณิอธิษฐามิ" แปลว่า "เราตั้งเอาไว้ซึ่งผ้าปูนอนเหล่านี้" หรือว่า "เราตั้งเอาไว้ซึ่งผ้าเหล่านี้เป็นผ้าปูนอน"

คำอธิษฐานผ้าชื่ออื่นยกบทว่า "ปัจจัตถะระณานิ" เปลี่ยนไปตามผ้านั้น ๆ เช่น ผ้าเช็ดหน้าเช็ดปากว่า "อิมานิ มุขะปุญฉะนะโจลัง อธิษฐามิ" ผ้าเป็นบริขารว่า "อิมานิ ปะริขาระโจลานิ อะธิฏฐามิ"

เวลาป่วยหนักหรือใกล้ตายเราจะพึงรู้ว่าพึ่งใครไม่ได้
ผู้ที่หวังพึ่งคนอื่นจิตใจจะฟุ้งซ่านกระวนกระวาย

อธิษฐานมี ๒

อธิษฐานด้วยกาย ๑
อธิษฐานด้วยวาจา ๑

อธิฐานด้วยกายนั้น เอามือจับหรือลูบบริขารที่อธิษฐานนั้น ทำความผูกใจตามคำอธิษฐานข้างต้น

อธิฐานด้วยวาจานั้น คือลั่นคำอธิษฐานนั้น ไม่ถูกของด้วยกายก็ได้ แบ่งออกเป็น ๒ คือ

อธิษฐานในหัตถบาส (๑ ศอก) ๑

อธิษฐานนอกหัตถบาส ๑

อธิษฐานภายในหัตถบาสหมือนที่กล่าวมาแล้วในเรื่องอธิษฐาน คำอธิษฐานนอกหัตถบาสให้เปลี่ยน “อิมัง” เป็น “เอตัง” เปลี่ยน “อิมานิ” เป็น “เอตานิ”.

ปัจจุทธรณ์หรือถอนอธิษฐาน

บริขารใด ๆ เช่น สังฆาฏิ ทรงอนุญาตให้มีผืนเดียว เมื่อจะอธิษฐานใหม่ ต้องถอนของเก่าเสียก่อน การถอนนี้ เรียกว่า ปัจจุทธรณ์ หรือถอนอธิฐาน ว่าดังนี้

“แสดงสังฆาฏิ” ว่า **“อิมัง สังฆาฏิง ปัจจุทธะรามิ”**

ถ้าถอนบริขารอื่น ๆ ก็ออกชื่อบริขารนั้น ๆ.

วิกัป

ผ้านอกจากของอธิษฐาน มีประมาณเพียงยาว ๘ นิ้ว กว้าง ๔ นิ้ว พอจะทำเป็นจีวรได้ เรียกว่า *อติเรกจีวร* ภิกษุมีไว้เป็นสิทธิของตนได้เพียง ๑๐ วัน เว้นแต่ได้อานิสงค์อยู่จำพรรษาและกฐิน ก็ยืดออกไปตามที่กำหนดไว้ในพระวินัยภิกษุมีความประสงค์จะเก็บอติเรกจีวรไว้ในครอบครองเกิน ๑๐ วัน ต้องวิกัป คือทำให้เป็นสองเจ้าของ (ระหว่างตนกับพระภิกษุรูปอื่นหรือสามเณรก็ได้)

วิกัป มี ๒ แบบ คือ วิกัปต่อหน้า และวิกัปลับหลัง

คำวิกัปต่อหน้านั้น คือวิกัปต่อหน้าผู้รับซึ่งอยู่ในหัตถบาส ดังปืนต่อไปนี้

วิกับต่อนหน้าและผู้รับวิกัปมีพรรษาอ่อนกว่าตนและเป็นของสิ่งเดียวกัน เช่น

วิกัปจีวรว่า **"อิมัง จีวะรัง ตุย์หัง วิกัปเปมิ"**
วิกัปบาตรว่า **"อิมัง ปัตตัง ตุย์หัง วิกัปเปมิ."**
ถ้าวิกัปรวมกันหลายผืน ฯลฯ ว่าดังนี้
วิกัปจีวรว่า **"อิมานิ จีวะรานิ ตุย์หัง วิกัปเปมิ.**
นอกหัตถบาส ว่า **"เอตัง" แทน "อิมัง"**
"เอตานิ" แทน "อิมานิ"
"เอเต" แทน "อิเม"

ถ้าวิกับผู้มีพรรษาอ่อนมากว่า ใช้บท "อายัสมะโต" แทน "ตุยหัง" ดังนี้ อิมัง จีวะรัง อายัสมะโต วิกัปเปมิ" หรือ "อิมานิ จีวะรัง อายัสมะโต วิกัปเปมิ"

วิกัปลับหลัง

วิกัปหลังนี้ คือ วิกัปให้สหธรรมมิกรูปหนึ่งผู้ไม่ได้อยู่เฉพาะหน้า ลั่นวาจาต่อหน้าสหธรรมมิกรูปอื่น

ตัวอย่าง พระ ก. ฉายา กัลยาโณ มีพรรษา ๒ จะวิกัปจีวรผืนหนึ่งกับพระ ข. ฉายา เขมิโย ซึ่งมีพรรษา ๑ ว่า **"เขมิยัสสะ ภิกขุโน วิกัปเปมิ"** ถ้าหลายผืนว่า **"อิมัง จีวรานิ เขมิยัสสะ ภิกขุโน วิกัปเปมะ"** ถ้าผู้รับวิกัปพรรษาอ่อนผู้วิกัปดังนี้ **"อิมัง จีวะรัง อายัสมะโต กัลยาณัสสะ วิกัปเปมิ"**

คำถอนวิกัป

ผ้าจีวรที่วิกัปไว้ จะใช้สอยต้องขอให้ผู้รับถอนก่อน จึงจะนำมาใช้ได้ คำถอนในหัตถบาส จีวรผืนเดียว ผู้ถอนแก่กว่าว่า

"อิมัง จีวะรัง มัย์หัง สันตะกัง ปะริภุญชะวา วิสัชเชถะหิ วา ยะถาปัจจะยัง วา กะโรหิ.

คำถอนในหัตถบาส จีวรผืนเดียว ผู้ถอนอ่อนกว่าว่า

" อิมัง จีวะรัง มัย์หัง สันตะกัง ปะริภุญชะ วา วิสัชเชหิ วา ยะถาปัจจะยัง วา กะโรหิ."

ถ้าหลายผืนว่า **"อิมานิ จีวะรานิ** แทน **"อิมัง จีวะรัง"** ว่า **"สันตะกานิ"** แทน **"สันตะกัง"**

ถอนนอกหัตถบาสว่า **"เอตัง"** แทน **"อิมัง"** ว่า **"เอตานิ"** แทน **"อิมานิ"**

วิธีแสดงอาบัติ

สหุกาบัติหรืออาบัติเบา ที่พึงแสดงมีอยู่ ๕ ประเภท คือ ถุลลัจจัย, นิสสัคคีย์ ปาจิตตีย์ (ปาจิตตีย์ที่ให้สละของ), ปาจิตตีย์, ทุกกฎ และ ทุพภาสิต

ภิกษุผู้ที่จะแสดงอาบัติ พึงเข้าไปหาภิกษุรูปหนึ่ง ห่มผ้าเฉวียงบ่า นั่งคุกเข่า ประณมมือในการแสดงอาบัติ "ถุลลัจจัย" ผู้อ่อนกว่ากล่าวว่า

"อะหัง ภันเต สัมบะหุลา นานาวัตถุกาโย ถุลลัจจะยาโย อาปัตติโย อาปันโน ตา ปฏิเทเสมิ."

ผู้รับพึงว่า **"ปัสสะสิ อาวุโส"**
ผู้แสดงพึงว่า **"อามะ ภันเต ปัสสามิ"**
ผู้รับพึงว่า **"อายะติง อาวุโส สังวะเรยยาสิ"**
ผู้แสดงพึงว่า **"สาธุ สุฏฐุ ภันเต สังวะริสสามิ"** *(๓ ครั้ง)*

ในการแสดงอาบัติประเภทอื่น ให้เปลี่ยนชื่ออาบัติไปตามประเภทนั้น ๆ (ที่ขีดเส้นใต้ไว้)

อาบัติปาจิตตีย์ ใช้คำว่า **ปาจิตติยาโย**
อาบัติทุกกฎ ใช้คำว่า **ทุกกะฏาโย**
อาบัติทุพภาสิต ใช้คำว่า **ทุพภาสิตาโย** (ข้อนี้ไม่ต้องกล่าวคำ "นานา วัตถุกาโย")
อาบัตินิสสัคคีย์-ปาจิตติย์ ใช้คำว่า **"นิสสัคคิยาโน ปาจิตติยาโย"** (ต้องทำพิธีสละของก่อนจึงแสดง)

สำหรับคำที่ผู้รับและผู้แสดงพึงว่า คงใช้เหมือนกัน

ส่วนการแสดงอาบัติที่ผู้แก่กว่าพึงกล่าวมีการเปลี่ยนถ้อยคำดังนี้

ใช้ **"อาวุโส"** แทน **"ภันเต"**

ผู้รับอ่อนพึงว่า **"ปัสสะถะ ภันเต"** และ **"อายะติง ภันเต สังเวยระยาถะ"**

คำอธิษฐานเข้าพรรษา

เป็นธรรมเนียมของภิกษุ เมื่อถึงฤดูฝนจะหยุดอยู่ที่เดียวไม่เที่ยวไปไหน ๓ เดือนต้นฤดู เรียกว่า จำพรรษา เมื่อจะเข้าพรรษ พึงซ่อมแซมปัดกวาดเสนาสนะที่อยู่ให้เป็นปกติ และสะอาด ตลอดจนถึงบริขารในเสนาสนะให้เป็นระเบียบให้เสร็จก่อนวันเข้าพรรษา เมื่อถึงวันนั้น พึงเข้าไปประชุมอธิษฐานพรรษาพร้อมด้วยสงฆ์ในอุโบสถ หรือวิหาร คำอธิษฐานพร้อมกันว่า **"อิมัสสะมิง อาวาเส อิมัง เตมาสัง วัสสัง อุเปมิ"**

(เมื่ออธิษฐาน พึงผูกใจว่าจักอยู่ค้างคืนในเขตอาวาสตลอด ๓ เดือน)

ถ้าภิกษุทำกุฎีจำพรรษาในป่าเฉพาะรูป หรืออธิษฐานเฉพาะกุฎีกับบริเวณ คำอธิษฐานว่า **"อิมัส์มิง วิหาเร, อิมัง เตมาสัง, วัสสัง อุเปมิ."**

คำขอขมา

ถ้าจะขอขมา ต้องมีดอกไม้ธูปเทียน (ปัจจุบันนิยมเทียนแพและดอกไม้สด) เมื่อจะขอขมาพึงนั่งคุกเข่าประณมมือกราบท่าน ๓ ครั้งแล้วว่า

"อุปัชฌาเย ปะมาเทนะ ทะวาระตะเยนะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง ขะมะตุ โน ภันเต"

(ถ้าเป็นอาจารย์ ใช้ "อาจาริเย" แทน "อุปัชฌาเย" หรือถ้าเป็นพระ

พรรษาห่างกัน ๒-๓ใช้ **"อายัสสะมันเต"**, แทน **"อุปัชฌาเย"** ท่านรับว่า **"อะหัง ขะมามิ ตุมเหหิปิ เม ขะมิตัพพัง."** ผู้ขอพึงว่า **"ขะมามิ ภันเต."**

(ถ้าขอขมาหลายรูปพึงเปลี่ยน **"เม"** เป็น **"โน"** **"ขมามิ"** เป็น **"ขะมามะ"** ท่านผู้รับเปลี่ยนบท **"ตยาปิ"** เป็น **"ตุมเหหิปิ"**)

ในการขอขมากันจริง ๆ ผู้ใหญ่ขอต่อผู้น้อยก็ควร

การขอนิสัย

นิสัย แปลว่า กิริยาที่พึ่งพิงคือภิกษุมีพรรษาไม่ถึง ๕ หรือพ้น ๕ แต่ไม่รักษาตนได้ต้องมีที่พึ่งพิง มีอุปัชฌาย์กับอาจารย์ เป็นต้น

คำขอนิสัยจากพระอุปัชฌาย์ว่า **"อุปัชฌาโย เม ภันเต โหหิ, อายัสสะมันโต นัสสายะ วัจฉามิ."** (๓ หน)

(ถ้าเป็นอาจารย์ใช้ **"อาจาริโย"** แทน **"อุปัชฌาโย"**)

ท่านอุปัชฌาย์อาจารย์พึงรับว่า **"ปฏิรูปัง"**, หรือ **"โอปายิกัง"**, **"ปาสะทิเกนะ สัมปาเทหิ."**

พระนวกะรับว่า **"สาธุ ภันเต"**

แล้วพึงรับว่า **"อัชชะตัคเคทานิ เถโร มัยหัง ภาโร, อะหัมปิ เถรัสสะ ภาโร"** *(๓ หน)*

ศีลจะเป็นประโยชน์ได้ต้องเกิดที่ใจ
เห็นอยู่ที่ใจเสมอ

คำปวารณาออกพรรษา

ธรรมเนียมของสงฆ์ ชุมนุมทุกกึ่งเดือน ในวันเพ็ญครั้ง ๑ ในวันดับครั้ง ๑ โดยปกติสวดพระปาฏิโมกข์ เรียกว่าทำอุโบสถ ภิกษุตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป เข้าทำอุโบสถเป็นการสงฆ์ได้แต่ในวันเพ็ญเดือน ๑๑ มีพระพุทธานุญาตให้ต่างรูปต่างกล่าวคำขอให้ช่วยตักเตือนกัน เรียกว่าปวารณา ภิกษุตั้งแต่ ๕ รูปขึ้นไป เข้าทำปวารณาเป็นการสงฆ์ พึงประชุมกันในโรงอุโบสถ ภิกษุรูปหนึ่งพึงตั้งญัตติคือกล่าวคำนัดขึ้นก่อนแล้วภิกษุทั้งหลายนั่งคุกเข่าประณมมือกล่าวคำปวารณาทีละรูปตามลำดับพรรษาว่า

"สังฆัมภันเต ปะวาเรมิ ทิฏเฐนะ วา สุเตนะ วา ปะริสังกายะ วา, วะทันตุ มัง อายัสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ ปัสสันโต ปะฏิกกะริสสามิ.

ทุติยัมปิ ภันเต สังฆัง ปะวาเรมิ ทิฏเฐนะ วา สุเตนะ วา ปะริสังกายะ วา, วะทันตุ มัง อายัสมันโต อะนุกัมปัง อุปทายะ ปัสสันโต ปะฏิกกะริสสามิ.

ตะติยัมปิ ภันเต สังฆัง ปะวาเรมิ ทิฏเฐนะ วา สุเตนะ วา ปะริสังกายะ วา, วะทันตุ มัง อายัสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ ปัสสันโต ปะฏิกกะริสสามิ."

พระเถระพึงว่า **"อาวุโส"** แทน **"ภันเต"** และว่าบทต้นว่า **"สังฆัง"** เมื่อปวารณาจบบทหนึ่ง ๆ ภิกษุทั้งหลายนอกจากผู้ปวารณานั้นพึงรับ **"สาธุ"** พร้อม ๆ กัน

คำลาสิกขา

"สิกขัง ปัจจักขามิ, คิหีติ มัง ธาเรถะ."

"ข้าพเจ้าขอลาสิกขา ขอท่านทั้งหลาย จงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นคฤหัสถ์"

(ว่า ๓ ครั้ง)

คำสวดกฐิน

คำถวายผ้ากฐินทาน

(องค์ที่ ๑ ว่า)

"อิทานิ โข ภันเต, อิทัง สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง สังฆัสสะ กะฐินัตถาราระหะกาเลเยวะ อุปปันนัง, อีทิเส จะ กาเล เอวัง อุปปันเนนะ ทุสเสนะ กฐินัตถาโร วัสสัง วุตถานัง ภิกขุนัง ภะคะวะตา อะนุญญาโต, เยนะ อากังขะมานัสสะ สังฆัสสะ ปัญจะ กัปปิสสันติ. อะนามันตะจาโร, อะสะมาทานะจาโร, คะณะโภชะนัง, ยาวะทัตถะจีวะรัง, โย จะ ตัตถะ จีวะรุปปาโท โส เนสัง ภะวิสสะติ. จะตูสุปิ เหมันติเกสุ มาเสสุ จีวะระกาโล มะหันตีกะโต ภะวิสสะติ. อิทานิ ปะนะ สังโฆ อากังขะติ นุ โข กะฐินัตถารัง, อุทาหุ นากังขะติ?"

ภิกษุทั้งหลายพึงรับว่า **"อากังขามะ ภันเต"** ผู้แก่พรรษากว่าผู้สวดพึงว่าแต่บท **"อากังขามะ"** ถึงบท **"ภันเต"** พึงนิ่ง ถึงบทต่อไปพึงรู้โดยนัยนี้.

คำแปล "ข้าแต่ท่านผู้เจริญทั้งหลาย (ดูก่อนท่านผู้มีอายุทั้งหลาย). บัดนี้แลผ้ากฐินกับทั้งบริวารอันนี้ เกิดขึ้นแล้วแก่สงฆ์ในกาลอันควร

กรานกฐินนั่นแหละ (ในกาลอันควรแก่ลาดไม้สะดึงทีเดียว), ก็พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ทรงอนุญาตการกรานกฐินแก่ภิกษุทั้งหลาย ผู้ได้อยู่จำพรรษาแล้ว ด้วยผ้าที่เกิดขึ้นแล้วอย่างนี้ ในกาลเช่นนี้, อาศัยการกรานกฐินไรเล่า เป็นเหตุอานิสงส์ ๕ จักสำเร็จแก่สงฆ์ผู้ปรารถนาอยู่. คือเที่ยวไปด้วยไม่ต้องบอกลา ๑ เที่ยวจาริกไปด้วยไม่ต้องถือเอาไตรจีวรไปครบสำรับ ๑ ฉันคณะโภชน์ได้ ๑ เก็บอติเรกจีวรไว้ได้ตามปรารถนา ๑ จีวรลาภเกิดขึ้นในอาวาสนั้นจักเป็นของได้แก่พวกเธอ ๑ ทั้งจีวรกาล เธอเหล่านั้นจักได้ทำให้เป็นกาลมาก ยืดออกไปในฤดูเหมันต์ ๔ เดือน. ก็บัดนี้สงฆ์ปรารถนาจะกรานกฐิน, หรือไม่ปรารถนา ?"

ภิกษุทั้งหลาย พึงรับว่า "ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายปรารถนาจะกรานกฐินนั้นอยู่."

(องค์ที่ ๒ ว่าดังนี้)

"โส โข ปะนะ ภันเต กะฐินัตถาโร, ภะคะวะตา ปุคคะลัสสะ อัตถาระ วะเสเนวะ อะนุญญาโต, นาญญัตตะระ ปุคคะลัสสะ อัตถารา อัตถะตัง โหติ กะฐินันติ หิ วุตตัง ภะคะวะตา. นะ สังโฆ วา คะโณ วา กะฐินัง อัตถะระติ. สังฆัสสะ จะ คะณัสสะ จะ สามัคคิยา ปุคคะลัสเสวะ อัตถารา, สังฆัสสะปิ คะณัสสะปิ ตัสเสวะ ปุคคะลัสสะปิ อัตถะตัง โหติ กะฐินัง. อิทานิ กัสสิมัง กะฐินะทุสสัง ทัสสามะ กะฐินัง อัตถะริตุง, โย ชิณณะจีวะโร วา ทุพพะละจีวะโร วา, โย วา ปะนะ อุสสะหิสสะติ อัชเชวะ จีวะระกัมมัง นิฏฐาเปต์วา, สัพพะ วิธานัง อะปะริหาเปต์วา กะฐินัง อัตถะริตุง, สะมัตโถ ภะวิสสะติ."

คำแปล "ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ก็การกรานกฐินนั่นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงอนุญาต ด้วยอำนาจแห่งความกรานของบุคคลอย่างเดียว,

เพราะพระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ว่า กฐินไม่เป็นอันกรานแล้ว นอกจากการกรานแห่งบุคคลดังนี้. สงฆ์หรือคณะก็หากรานได้ไม่. เพราะอาศัยความกรานกฐินแห่งบุคคล โดยความพร้อมเพรียงแห่งสงฆ์ด้วย แห่งคณะด้วย. กฐินแห่งสงฆ์ แห่งคณะ แห่งบุคคลนั้น เป็นอันสงฆ์และคณะและบุคคลนั้นได้กรานแล้ว. ก็บัดนี้เราทั้งหลายจักให้ผ้ากฐินนี้แก่ภิกษุรูปใด เพื่อจะกรานกฐิน. ภิกษุใดมีจีวรเก่าคร่ำคร่า หรือมีจีวรทุพพลภาพ, ก็หรือว่า ภิกษุจักอาจหาญจักเป็นผู้สามารถ เพื่อจะให้จีวรกรรมสำเร็จ ในวันนี้นี่แหละ, ไม่ให้วิธีทั้งปวงเสื่อม, แล้วกรานกฐินได้."

(องค์ที่ ๓ ว่าดังนี้)

สมมุติท่านผู้กรานกฐิน ชื่อฉายาว่า กิตตยาคโม. **"อิธะ อัม์เหสุ อายัส์มา (กิตตยาคโม), สัพพะมะหัลละโก พะหุสสุโต ธัมมะธะโร วินะยะ ธะโร, สะพ์ระห์มะจารีนัง สันทัสสะโก สะมาทะปะโก สะมุตเตชะโก สัมปะหังสะโก, พะหุนนัง อาจะริโย (วา อุปัฌาโย วา) หุต์วา โอวาทะโก อะนุสาสะโก. สะมัตโถ จะ ตัง ตัง วินะยะกัมมัง อะวิโกเปต์วา กะฐินัง อัตถะริตุง. มัญญามะหะเมวัง สัพโพยัง สังโฆ อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง, อายัส์มะโต (กิตตยาคมัสสะ) ทาตุกาโม. ตัส์มิง กะฐินัง อัตถะรันเต, สัพโพยัง สังโฆ สัมมะเทวะ อะนุโมทิสสะติ. อายัส์มะโต (กิตตยาคมัสเสวะ) อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะ ทุสสัง ทาตุง, รุจจะติ วา โน วา สัพพัสสิมัสสะ สังฆัสสะ?"**

สงฆ์พึงรับว่า **"รุจจะติ ภันเต"**

คำแปล "บรรดาเราทั้งหลาย ท่านผู้มีอายุ **(กิตตยาคโม)**, ท่านมีพรรษายุกาลมากกว่าสงฆ์ทั้งปวง เป็นพหุสูต ทรงธรรม ทรงวินัย, แสดง

ให้เพื่อนพรหมจรรย์เห็นจริง ให้รับปฏิบัติ ให้อาจหาญ ให้รื่นเริง (ในสัมมาปฏิบัติ). และเป็นอาจารย์ (หรือเป็นอุปัชฌายะ) เป็นผู้ให้โอวาทสั่งสอนแก่คฤหัสถ์ บรรพชิต เป็นอันมาก. อนึ่ง สามารถเพื่อกรานกฐิน ไม่ให้วินัยกรรมนั้น ๆ กำเริบ. ข้าพเจ้าสำคัญว่า สงฆ์ทั้งปวงนี้ปรารถนาจะให้ผ้ากฐิน กับทั้งบริวารนี้, แก่ท่านผู้อายุ **(กิตตยาคโม)**. เมื่อท่านนั้นกรานกฐินอยู่, สงฆ์ทั้งปวงนี้จักอนุโมทนาโดยชอบทั่วกัน. การให้ผ้ากฐินกับทั้งบริวารนี้แก่ท่าน **(กิตตยาคโม)**, ย่อมชอบหรือไม่ชอบแก่สงฆ์ทั้งปวง ?”

“ชอบแล้ว เจ้าข้า”

(องค์ที่ ๔ ว่า)

“ยะทิ อายัส์มะโต (กิตตยาคมัสสะ), อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง ทาตุง, สัพพัสสิมัสสะ สังฆัสสะ รุจจะติ, สาธุ ภันเต สังโฆ, อิมัง กะฐินะทุสสะปะริวาระภูตัง ติจีวะรัง วัสสาวาสิกัฏฐิติกายะ อะคาเหต์วา, อายัส์มะโต (กิตตยาคมัสเสวะ) อิมินา อะปะโลกะเนนะ ทะทาตุ. กะฐินะทุสสัง ปะนะ อะปะโลกะเนนะ ทิยยะมานังปิ นะ รูหะติ. ตัส์มา ตัง อิทานิ ญัตติทุติเยนะ กัมเมนะ อะกุปเปนะ ฐานาระเหนะ, อายัส์มะโต (กิตตยาคมัสสะ), เทมาติ กัมมะสันนิฏฐานัง กะโรตุ.”

สงฆ์พึงรับว่า **“สาธุ ภันเต”**

คำแปล “ถ้าการให้ผ้ากฐินกับบริวารนี้แก่ท่าน **(กิตตยาคโม)**, ควรชอบแก่สงฆ์ทั้งปวงนี้ไซร้, ขอสงฆ์จงให้ผ้าไตรซึ่งเป็นบริวารของผ้ากฐินไตรนี้แก่ท่าน **(กิตตยาคโม)** ด้วยการอปโลกน์นี้เถิด อย่าให้ต้องถือเอาตามลำดับจำนำพรรษาเลย, ก็แลผ้ากฐิน แม้สงฆ์จะให้ด้วยอปโลกน์ก็ไม่ขึ้น. (ต้องให้ด้วยญัตติทุติยกรรมนั้นจึงขึ้น) เพราะฉะนั้นบัดนี้ ขอสงฆ์จงทำกรรม

สันนิษฐานว่า เราทั้งหลายให้ผ้ากฐินนั้นแก่ท่าน **(กิตตยาคโม)**, ด้วยญัตติทุติยกรรมอันไม่กำเริบ อันควรแก่ฐานะ ณ กาลบัดนี้แล."

"ดีละ เจ้าข้า"

อธิบาย

๒ บทว่า **"กิตตยาคโม"** และ **"กิตตยาคมัสสะ"** ที่วงเล็บไว้นั้น ให้เปลี่ยนตามชื่อฉายาของท่านผู้จะกรานกฐิน ทุกแห่งไป

แต่ถ้าท่านผู้จะกรานกฐินมีราชทินนาม เป็นพระราชาคณะ หรือพระครู เป็นต้น ก็ให้ใช้ชื่อราชทินนามนั้น ๆ แทนชื่อฉายา

บทว่า **"สัพพะมะหัลละโก"** นี้ สำหรับท่านผู้กรานกฐินแก่พรรษาในสงฆ์ ถ้าในสงฆ์มีภิกษุผู้มีพรรษาแก่กว่าท่านให้ยกเสีย ไม่ต้องว่า

คำว่า **"พะหุนนัง อาจะริโย (วา อุปัชฌาโย วา) หุต์วา"** ดังนี้นั้น ถ้าท่านผู้กรานกฐินเป็นแต่อาจารย์ของภิกษุทั้งหลาย จงว่า **"พะหุนนัง อาจะริโย หุต์วา"** ถ้าเป็นแต่อุปัชฌายะ จงว่า **"พะหุนนัง อุปัชฌาโย หุต์วา"** ถ้าเป็นทั้ง ๒ อย่าง คงว่าตามแบบ

คำอปโลกน์จบแค่เท่านี้

ญัตติทุติยกรรมวาจา

(นำด้วย นะโม ๕ ชั้น)

(๑) **นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ นะโม ตัสสะ.** (หยุด)

(๒) **ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.** (หยุด)

(๓) **นะโม ตัสสะ ภะคะโต.** (หยุด)

(๔) **อะระหะโต สัมมา** (หยุด)

(๕) **สัมพุทธัสสะ.** (หยุด)

“สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ. อิทัง สังฆัสสะ กะฐินะทุสสัง อุปปันนัง, ยะทิ สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง, สังโฆ อิมัง กะฐินะทุสสัง, อายัส์มะโต (กิตตยาคมัสสะ), ทะเทยยะ กะฐินัง อัตถะริตุง, เอสา ญัตติ. สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ. อิทัง สังฆัสสะ กะฐินะทุสสัง อุปปันนัง, สังโฆ อิมัง กะฐินะทุสสัง, อายัส์มะโต (กิตตยาคมัสสะ), เทติ กะฐินัง อัตถะริตุง. ยัสสายัส์มะโต ขะมะติ, อิมัสสะ กะฐินะทุสสัสสะ, อายัส์มะโต (กิตตยาคมัสสะ), ทานัง กะฐินัง อัตถะริตุง, โส ตุณ์หัสสะ. ยัสสะ นะ ขะมะติ, โส ภาเสยยะ. ทินนัง อิทัง สังเฆนะ กะฐินะทุสสัง, อายัส์มะโต (กิตตยาคมัสสะ), กะฐินัง อัตถะริตุง. ขะมะติ สังฆัสสะ, ตัส์มา ตุณ์หี, เอวะเมตัง ธาระยามิ.”

หมายเหตุ : ในวงเล็บ **กิตตยาคมัสสะ** นั้น ให้ใส่ชื่อผู้ครองกฐินแทน

คำแปล ความนอบน้อมแห่งข้าฯ จงมีแต่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น.

“ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ของสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า. ผ้ากฐินนี้เกิดขึ้นแล้วแก่สงฆ์, ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว, สงฆ์พึงให้ผ้ากฐินนี้แก่ท่าน **(กิตตยาคโม)**, เพื่อจะกรานกฐิน, นี้เป็นญัตติ (คือคำเสนอ)

“ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า. ผ้ากฐินเกิดขึ้นแล้วแก่สงฆ์, สงฆ์ให้ผ้ากฐินนี้แก่ท่าน **(กิตตยาคโม)**, เพื่อจะกรานกฐิน. การให้ผ้ากฐินนี้แก่ท่าน **(กิตตยาคโม)**, เพื่อจะกรานกฐิน ชอบแก่ท่านผู้ใด, ท่านผู้นั้นเป็นผู้นิ่ง. ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด, ท่านผู้นั้นพึงพูด. ผ้ากฐินนี้ อันสงฆ์ให้แล้วแก่ท่าน **(กิตตยาคโม)**, เพื่อกรานกฐิน. ย่อมชอบแก่สงฆ์, เหตุนั้น สงฆ์จึงนิ่งอยู่, ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอาการอย่างนี้”

คำกรานกฐิน

ถ้ากรานด้วยผ้าสังฆาฏิว่า

"อิมายะ สังฆาฏิยา กะฐินัง อัตถะรามิ"

"ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าสังฆาฏิผืนนี้"

ถ้ากรานด้วยผ้าจีวรว่า

"อิมินา อุตตะราสังเคนะ กะฐินัง อัตถะรามิ"

"ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้าห่มผืนนี้"

ถ้ากรานด้วยผ้าสบงว่า

"อิมินา อันตะระวาสะเกนะ กะฐินัง อตถะรามิ"

"ข้าพเจ้ากรานกฐินด้วยผ้านุ่งผืนนี้"

คำเสนออนุโมทนากฐิน

"อัตถะตัง อาวุโส สังฆัสสะ กะฐินัง, ธัมมิโก กะฐินัตถาโร อะนุโมทะถะ."

ถ้าอ่อนกว่าผู้อนุโมทนาแม้รูปหนึ่งว่า **"ภันเต"** แทน **"อาวุโส"** ถ้าว่ากับภิกษุรูปเดียวที่อ่อนกว่า พึงว่า **"อะนุโมทาหิ"** แทน **"อะนุโมทะถะ"**

คำแปล "ดูก่อนท่านผู้มีอายุทั้งหลาย กฐินของสงฆ์ข้าพเจ้ากรานเสร็จแล้ว การกรานกฐินชอบธรรม ขอท่านทั้งหลายอนโมทนาเถิด"

คำอนุโมทนากฐิน

ว่าพร้อมกัน

"อัตถะตัง ภันเต สังฆัสสะ กะฐินัง, ธัมมิโก กะฐินัตถาโร อะนุโมทามะ"

ถ้าว่าทีละรูป ให้เปลี่ยนว่า **"อนุโมทามิ"** แทน **"อนุโมทามะ"** ถ้าแก่กว่าผู้กรานกฐินให้ว่า **"อาวุโส"** แทน **"ภันเต"**

คำแปล "ข้าแต่ท่านผู้เจริญ กฐินของสงฆ์ท่านกรานเสร็จแล้ว การกรานกฐินชอบธรรม ข้าพเจ้าอนุโทนา"

คำถวายผ้าป่า

(ว่า นโม ๓ จบ)

อิมานิ มะยัง ภันเต ปังสุกูละจีวะรานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุโน ภันเต ภิกขุสังโฆ. อิมานิ ปังสุกูละจีวะรานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆารัตตัง หิตายะ สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวายผ้าบังสุกุลจีวร กับทั้งบริวารเหล่านี้ แก่พระภิษุสงฆ์ ขอพระภิษุสงฆ์จงรับผ้าบังสุกุลจีวร กับทั้งบริวารเหล่านี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนานเทอญ.

คำชักผ้าป่า

อิมัง ปังสุกูละจีวะรัง อัสสามิกัง มัยหัง ปาปุณาติ.

คำถวายสังฆทาน

อิมานิ มะยัง ภันเต, ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ. อิมานิ, ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณ์หาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะฯ

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับ ภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำอุปโลกน์สังฆทาน

(ว่านะโม ๓ จบ)

ยัคเฆ ภันเต (อาวุโส) สังโฆ ชานาตุ, อะยัง ปะฐะมะ ภาโค เถรัสสะ ปาปุณาติ, อะวะเสสา ภาคา อัมหากัง ปาปุณันตุ, ภิกขู จะ สามเณรา จะ คะหัฏฐา จะ ยถาสุขัง ปะริภุญชันตุ.

(พระสงฆ์รับพร้อมกันว่า สาธุ)

บทสวดมงคลจักรวาลใหญ่

สิริธิติมะติเตโชชะยะสิทธิ มะหิทธิมะหาคุณาปะริมิตะปุญญาธิการัสสะ สัพพันตะรายะนิวาระณะสะมัตถัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ทวัตติงสะมะหาปุริสะลักขะณานุภาเวนะ

อะสีตยานุพยัญชะนานุภาเวนะ อัฏฐุตตะระสะตะมังคะลานุภาเวนะ

ฉัพพัณณะรังสิยานุภาเวนะ

เกตุมาลานุภาเวนะ ทะสะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะอุปะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะปะระมัตถะปาระมิตา

นุภาเวนะ สีละสะมาธิปัญญานุภาเวนะ พุทธานุภาเวนะ

ธัมมานุภาเวนะ สังฆานุภาเวนะ เตชานุภาเวนะ

อิทธานุภาเวนะ พะลานุภาเวนะ เญยยะธัมมานุภาเวนะ จะตุราสีติสะหัสสะธัมมักขันธานุภาเวนะ

นะวะโลกุตตะระธัมมานุภาเวนะ อัฏฐังคิกะมัคคานุภาเวนะ

อัฏฐะสะมาปัตติยานุภาเวนะ

ฉะพะภิญญานุภาเวนะ จะตุสัจจะญาณานุภาเวนะ ทะสะพะละญาณานุภาเวนะ

สัพพัญญุตะญาณานุภาเวนะ เมตตากะรุณามุทิตาอุเปกขานุภาเวนะ

สัพพะปะริตตานุภาเวนะ

ระตะนัตตะยะสะระณานุภาเวนะ ตุยหัง สัพพะโรคะโสกุปัททะวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา วินัสสันตุ

สัพพะอันตะรายาปิ วินัสสันตุ สัพพะสังกัปปา ตุยหัง สะมิชฌันตุ ทีฆายุตา ตุยหัง โหตุ สะตะวัสสะชีเวนะ สะมังคิโก โหตุ สัพพะทา ฯ

อากาสะปัพพะตะวะนะภูมิคังคามะหาสะมุททา อารักขะกา เทวะตา สะทา ตุมเห อะนุรักขันตุ ฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	**รักขันตุ สัพพะเทวะตา**
สัพพะพุทธานุภาเวนะ	**สะทา โสตถี ภะวันตุ เต**
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	**รักขันตุ สัพพะเทวะตา**
สัพพะธัมมานุภาเวนะ	**สะทา โสตถี ภะวันตุ เต**
ภะวะตุ สัพพะ มังคะลัง	**รักขันตุ สัพพะ เทวะตา**
สัพพะสังฆานุภาเวนะ	**สะทา โสตถี ภะวันตุ เต ฯ**
นักขัตตะยักขะภูตานัง	**ปาปัคคะหะนิวาระณา**
ปะริตตัสสานุภาเวนะ	**หันตวา เตสัง อุปัททะเว**
นักขัตตะยักขะภูตานัง	**ปาปัคคะหะนิวาระณา**
ปะริตตัสสานุภาเวนะ	**หันตวา เตสัง อุปัททะเว**
นักขัตตะยักขะภูตานัง	**ปาปัคคะหะนิวาระณา**
ปะริตตัสสานุภาเวนะ	**หันตวา เตสัง อุปัททะเว ฯ**

พระบรมราโชวาทของในหลวง
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

"...การดำเนินชีวิตโดยใช้วิชาการอย่างเดียวยังไม่เพียงพอจะต้องอาศัยความรู้รอบตัว และหลักศีลธรรมประกอบด้วย ผู้ที่มีความรู้ดี แต่ขาดความยั้งคิด นำความรู้ไปใช้ในทางมิชอบก็เท่ากับเป็นบุคคลที่เป็นภัยแก่สังคมของมนุษย์..."

ความตอนหนึ่ง ในพระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทาน ปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๐๔

"...ในการดำเนินชีวิตของเราต้องข่มใจไม่กระทำสิ่งใด ๆ ที่รู้สึกด้วยใจจริงว่าชั่ว ว่าเสื่อม ต้องฝืนต้องค้านความคิดและความประพฤติทุกอย่างที่รู้สึกว่าขัดกับธรรมะ เราต้องกล้าและบากบั่นที่จะกระทำสิ่งที่เราทราบว่าเป็นความดี เป็นความถูกต้อง และเป็นธรรม..."

ความตอนหนึ่ง ในพระราชดำรัส
พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่านในพิธีเปิดการประชุมยุวพุทธิกสมาคมทั่วประเทศ
ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๑๓

"...การทำนุบำรุงและส่งเสริมพระศาสนานั้น ไม่มีทางใดจะดี จะตรง จะสำคัญยิ่งไปกว่าการธำรงรักษาความบริสุทธิ์บริบูรณ์ของพระธรรมวินัยทั้งในด้านปริยัติและในด้านปฏิบัติ..."

ความตอนหนึ่ง ในพระบรมราโชวาทพระราชทาน
เพื่อเชิญไปอ่านในการเปิดประชุมใหญ่ของสมาคมพุทธศาสนาทั่วราชอาณาจักร
วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๒๖

"...ทุกคนที่ถือตัวว่าเป็นชาวพุทธ จะต้องสนใจศึกษาพระพุทธศาสนาตามภูมิปัญญา ความสามารถและโอกาสของตนที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจที่กระจ่างถูกต้อง พระศาสนาก็จะมั่นคงขึ้นได้..."

ความตอนหนึ่ง ในพระราชดำรัส
พระราชทานแก่ที่ประชุมใหญ่ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก
ณ ประเทศเนปาล วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๙

"...เมื่อชาวพุทธรู้ธรรมะ ปฏิบัติธรรมอย่างถูกต้องทั่วถึง พระศาสนาก็จะมั่นคงขึ้นได้ ทั้งนี้ เพราะเหตุที่บ่อนเบียนพระศาสนาให้เศร้าหมองนั้น มักจะมาจากการกระทำของชาวพุทธผู้ไม่รู้ ไม่เข้าใจ และไม่ปฏิบัติตามธรรมะนั่นเองเป็นสำคัญ..."

ความตอนหนึ่ง ในพระราชดำรัส
ในการประชุมใหญ่ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก
วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๙

"...พระพุทธศาสนานั้น หากหมายถึงคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแท้ ๆ ย่อมมี ความแน่นอนมั่นคง เพราะคำสอนของพระบรมศาสดาเป็นธรรม คือ หลักความจริงที่คง ความจริงอยู่ตลอดกาลทุกเมื่อ ไม่มีแปรผัน..."

ความตอนหนึ่ง ในพระราชดำรัส
พระราชทานแก่ผู้เข้าประชุมใหญ่ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก
ณ ประเทศเนปาล วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๙

พุทธมนต์ วัดป่าคลอง ๑๑ ตำบลบึงกาสาม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
ปรับปรุง 2017